Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ampuma-aselain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampuma-aselakia. Ehdotetulla lailla toteutettaisiin ampuma-aselainsäädännön kokonaisuudistuksen toinen vaihe. Esitys sisältää lähinnä kansallisiin tarpeisiin perustuvia muutoksia ja lisäyksiä. Esityksen tarkoituksena on edelleenkin rajoittaa ampuma-aseisiin liittyvää väkivallan ja tapaturman vaaraa sekä pyrkiä ehkäisemään ennalta ampuma-aserikollisuutta.

Ampuma-aseharrastus on Suomessa erittäin suosittua ja maassamme onkin perinteisesti vahva asekulttuuri. Toistaiseksi aseiden käyttöön liittyvät epäkohdat tai ampuma-aserikollisuus eivät ole muodostuneet Suomessa yhteiskunnalliseksi ongelmaksi. Esityksellä pyritäänkin säilyttämään turvalliset ja samalla tarkoituksenmukaiset edellytykset ampuma-aseisiin liittyvän harrastustoiminnan harjoittamiseen Suomessa.

Esityksen mukaan luonnollisten henkilöiden lisäksi myös yhteisöt ja säätiöt voisivat saada luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon. Kaasusumuttimien osalta ehdotetaan luotavaksi uusi kevennetty ja tarkoituksenmukaisempi lupamenettely. Lisäksi lääninhallitusten ampuma-aseisiin, aseen osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvät lupatehtävät siirrettäisiin kokonaisuudessaan ampuma-aseasioita käsittelevän ministeriön yhteyteen perustettavalle asehallintoyksikölle, johon keskitettäisiin keskeiset aseisiin liittyvät tehtävät sekä ampuma-aseiden oikeudellisen sääntelyn kansallinen koordinointi ja ohjaus. Samalla sisäasiainministeriön yhteyteen ehdotetaan perustettavaksi erityinen aseasioista lausuntoja antava ampuma-aselautakunta, johon kuuluisi aseasioita käsittelevien viranomaisten ja aseharrastajien edustajia.

Asealan elinkeinon osalta uusiksi luvanvaraisiksi toiminnoiksi säädettäisiin kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen. Lisäksi aseelinkeinoluvan antamisen edellytykseksi säädettäisiin erityisen ammattitaitokokeen suorittaminen. Aseenkäsittelyluvan antamista ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se voitaisiin antaa myös muullekin kuin aseelinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalle henkilölle. Ehdotuksen mukaan lupa ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtämiseen Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon kaupallisessa tarkoituksessa voitaisiin antaa määräaikaisesti voimassa olevana.

Asekeräilijöille mahdollistettaisiin erityisen tiedoston pitäminen niiden hallussapitämistä ampuma-aseista sen sijaan, että ne hankkisivat aseilleen hallussapitoluvat.

Ampuma-aseiden anastusrikokset ovat pääasiallinen tapa aseiden kulkeutumiselle rikollisten käyttöön. Tämän vuoksi ampuma-

aseiden säilyttämiselle asetettaisiin erityisiä vaatimuksia siinä tapauksessa että luvanhaltijalla on säilytettävänä vaarallisia ja rikolliseen käyttöön erityisesti soveltuvia tulivoimaisia tai helposti kätkettyinä kannettavia ampuma-aseita. Väärinkäytösten ehkäisemiseksi Suomeen tuotavat ja siirrettävät deaktivoidut eli pysyvästi ampumakelvottomiksi tehdyt ampuma-aseet ja pysyvästi toimintakelvottomiksi tehdyt aseen osat tulisi jatkossa esittää tarkastettaviksi viranomaiselle määräajassa niiden tuonnista tai siirrosta. Ulkomailta tuotavien ampuma-aseiden valvonnan tehostamiseksi säädettäisiin tullilaitokselle velvollisuus ilmoittaa sisäasiainministeriölle ampuma-aseen ja aseen osan yksityisestä tuonnista.

Lisäksi ehdotetaan vaikutukseltaan vähäisiä muutoksia voimassa olevaan ampuma-aselakiin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1

SISÄLLYSLUETTELO 3

YLEISPERUSTELUT 6
1. Nykytila 6
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö 6
Ampuma-aselaki 6
Poikkeukset luvanvaraisuudesta 6
Ampuma-aseen hankkiminen ja hallussapito 6
Lupaviranomainen 6
Asealan elinkeinonharjoittamisen ala sekä vastuuhenkilö 6
Ampuma-aselakia ja aselupa-asioita koskevat lausunnot 7
Aseenkäsittelylupa 7
Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä kaupalliseen vientiin, tuontiin, kauttakuljetukseen ja siirtoon oikeuttavien lupien raukeaminen ja peruuttaminen 7
Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva siirto Suomesta 7
Poikkeukset siirron luvanvaraisuudesta 8
Aselupahakemuksen jättäminen ja hakijan kotikunnan vaihtuminen 8
Oikeus tiedoston pitämiseen 8
Kaasusumutin 8
Säilyttäminen 8
Maahantuotavat deaktivoidut ampuma-aseet 9
Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus 9
Ennen ampuma-aselain voimaantuloa annetut luvat 9
1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomainen lainsäädäntö 9
Ruotsi 10
Norja 12
Tanska 13
Saksa 14
Itävalta 16
Iso-Britannia 16
Alankomaat 18
Ranska 18
Espanja 19
Kanada 20
1.3. Nykytilan arviointi 21
Poikkeukset luvanvaraisuudesta 21
Ampuma-aseen hankkiminen ja hallussapito 21
Lupaviranomainen 21
Asealan elinkeinonharjoittamisen ala sekä vastuuhenkilö 21
Ampuma-aselakia ja aselupa-asioita koskevat lausunnot 22
Aseenkäsittelylupa 22

Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä kaupalliseen vientiin, tuontiin, kauttakuljetukseen ja siirtoon oikeuttavien lupien raukeaminen ja peruuttaminen 22
Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva siirto Suomesta 22
Poikkeukset siirron luvanvaraisuudesta 22
Aselupahakemuksen jättäminen ja hakijan kotikunnan vaihtuminen 22
Oikeus tiedoston pitämiseen 23
Kaasusumutin 23
Säilyttäminen 23
Maahantuotavat deaktivoidut ampuma-aseet 23
Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus 24
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset 24
2.1. Kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen 24
2.2. Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset yhteisölle ja säätiölle 25
2.3. Kaasusumutinlupa 26
2.4. Ampuma-aseiden säilyttäminen 26
2.5. Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan siirto ja tuonti Suomeen 27
2.6. Ampuma-aselautakunta 28
2.7. Asehallintoyksikkö 28
3. Esityksen vaikutukset 29
3.1. Taloudelliset vaikutukset 29
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset 30
3.3. Ympäristövaikutukset 30
3.4. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan 30
4. Asian valmistelu 30
4.1. Valmisteluvaiheet ja aineisto 30
4.2. Lausunnot 30
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja 32
5.1. Riippuvuus muista esityksistä 32
5.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista 32

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT 32
1. Lakiehdotusten perustelut 32
2. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset 60
2.1. Voimaantulo 60
2.2. Siirtymäsäännökset 61
3. Säätämisjärjestys 63

LAKIEHDOTUS 64
ampuma-aselain muuttamisesta 64

LIITE 77

RINNAKKAISTEKSTIT 77
ampuma-aselain muuttamisesta 77

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Ampuma-aselaki

Ampuma-aselaki (1/1998) tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998. Lailla saatettiin voimaan aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annettu neuvoston direktiivi 91/477/ETY, jäljempänä asedirektiivi, sekä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyn yleissopimuksen määräykset. Asedirektiivin voimaansaattamisen kiireellisyyden vuoksi ampuma-aselainsäädännön uudistaminen päätettiin toteuttaa kahdessa vaiheessa. Tämän hallituksen esityksen säännöksillä toteutettaisiin aselainsäädännön uudistamisen toisena vaiheena ne säännökset, jotka ensimmäisessä vaiheessa jäivät toteuttamatta.

Jäljempänä on selostettu voimassa olevan ampuma-aseita koskevan lainsäädännön sisältöä siltä osin kuin sitä ehdotetaan tällä esityksellä muutettavaksi.

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Merkinantopistooli on ampuma-aselain soveltamisalan piiriin kuuluva ase, joten sen hallussapito, siirto Suomeen ja Suomesta sekä maahantuonti on luvanvaraista. Suomen alueelle saapuvissa ulkomaisissa huvi- ja kauppa-aluksissa voi useinkin olla merkinantovälineenä merkinantopistooli. Merkinantopistoolia koskevia säännöksiä sovelletaan myös ulkomaalaiseen luvanhaltijaan, joten merkinantopistoolin tilapäisestikin Suomen alueelle aluksellaan tuovan henkilön on hankittava sen Suomen alueelle tuomiseen tai siirtämiseen sekä Suomessa tapahtuvaan hallussapitoon oikeuttava lupa.

Ampuma-aseen hankkiminen ja hallussapito

Ampuma-aselain 45 §:n mukaan lupa ampuma-aseen hankkimiseen ja 52 §:n mukaan lupa ampuma-aseen hallussapitoon voidaan antaa ainoastaan luonnolliselle henkilölle. Ampuma-aseita kuitenkin omistavat myös useat yhteisöt ja säätiöt, esimerkiksi museot ja ampumaseurat. Näiden omistamaan aseeseen on hankkimis- ja hallussapitoluvan joutunut hakemaan useimmiten yhteisön tai säätiön toimintaan osallistuva luonnollinen henkilö, esimerkiksi museon johtaja tai ampumaseuran puheenjohtaja.

Lupaviranomainen

Paikallispoliisi antaa luvan ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen hankkimiseen antaa kuitenkin lääninhallitus. Lääninhallitus toimii lupaviranomaisena myös asealan elinkeinolupien antamisen sekä vastuuhenkilöiden ja asekeräilijöiden hyväksymisten osalta. Lääninhallituksen antamien lupien antamisen on katsottu edellyttävän sellaista erityistä asiantuntemusta, jota paikallispoliisissa ei välttämättä ole.

Asealan elinkeinonharjoittamisen ala sekä vastuuhenkilö

Asealan elinkeinon piiriin kuuluvat ampuma-aselain 20 §:n 2 momentin mukaan ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittaminen, niiden valmistaminen kaupallisessa tarkoituksessa sekä ampuma-aseiden ja niiden osien korjaaminen ja muuntaminen kaupallisessa tarkoituksessa. Muunlainen kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampuma-aseisiin liittyvä toiminta ei kuulu asealan elinkeinon harjoittamisen piiriin. Tällaista lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävää toimintaa on ainakin kaupallisen ampumara-

dan pitäminen sekä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva kouluttaminen ampuma-aseen käyttöön.

Ampuma-aselain 20 §:n 3 momentin mukaan lupa asealan elinkeinon harjoittamiseen voidaan antaa ainoastaan siinä tapauksessa, että hakija osoittaa vastuuhenkilön, joka vastaa esimerkiksi siitä, että toimintaa harjoitetaan ampuma-aselain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lupaehtojen mukaisesti. Vastuuhenkilön hyväksyy se lääninhallitus, joka antaa asealan elinkeinoluvan. Vastuuhenkilöksi hyväksymisen edellytyksenä puolestaan on muun muassa se, että henkilöllä on ampuma-aseisiin, aseen osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin sellainen perehtyneisyys, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää.

Ampuma-aselakia ja aselupa-asioita koskevat lausunnot

Erityisesti ampuma-aseiden keräilyyn liittyvät lupa-asiat vaativat lupaviranomaiselta poikkeuksellista ampuma-aseisiin ja niiden historiaan liittyvää asiantuntemusta. Ampuma-aselaissa ei ole säädetty lupaviranomaiselle mahdollisuutta hankkia lausuntoja lain soveltamisalaan kuuluvasta asiasta. Ampuma-aselain 113 §:n 2 momentissa on lisäksi säädetty, että ampuma-asetta, aseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskeva lupahakemus, asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskeva hakemus sekä asiassa annettu päätös ovat salassa pidettäviä. Erityistä asiantuntemusta saattavat edellyttää myös kansainvälisesti esillä olevat ampuma-aseisiin liittyvät asiat.

Aseenkäsittelylupa

Asealan elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia, on oltava ampuma-aselain 27 §:ssä tarkoitettu aseenkäsittelylupa. Lupa oikeuttaa henkilöä käsittelemään ase-elinkeinonharjoittajalla ampuma-aselain mukaisesti annetun luvan nojalla kuljetettavina tai säilytettävinä olevia ampuma-aseita tai muita ampuma-aselain soveltamisalaan kuuluvia esineitä. Aseenkäsittelyluvan haltija ei siten erikseen tarvitse hallussapitoon oikeuttavaa lupaa käsittelemiinsä aseisiin, aseen osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin. Lupaa ei voida antaa muille kuin ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa oleville henkilöille.

Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä kaupalliseen vientiin, tuontiin, kauttakuljetukseen ja siirtoon oikeuttavien lupien raukeaminen ja peruuttaminen

Ampuma-aselain 39 §:ssä säädetään perusteista, joiden toteutuessa kaupallinen ennakkosuostumus, kaupallinen tuontilupa, kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa, kaupallinen siirtolupa, kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa raukeavat sekä perusteista, joiden toteutuessa lupaviranomaisen on peruutettava lupa. Peruuttamisperusteita ovat määrämaan viranomaisen ilmoitus siirrolle, viennille tai kauttakuljetukselle olevasta esteestä sekä lisäksi siirron osalta vielä se, että siirto-olosuhteet eivät enää ole turvalliset. Edellä mainittuja lupia ei kuitenkaan voida peruuttaa siinä tapauksessa, että kohdemaan olosuhteet muuttuvat luvan antamisen jälkeen sellaisiksi, että uuden luvan antamiselle olisi ulko- tai turvallisuuspoliittinen este.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva siirto Suomesta

Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioiden välillä ei ole säännönmukaista rajavalvontaa. Asedirektiivin mukaan ampuma-aseen siirto jäsenvaltiosta toiseen edellyttää lähtömaan antamaa siirtolupaa, jonka edellytyksenä on vastaanottajavaltion siirrolle antama ennakkosuostumus. Tästä menettelystä on säädetty ampuma-aselain 32 ja 35 §:ssä. Lupa on siirtokohtainen. Siten sellainen luvanhakija, joka siirtää toistuvasti Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon samalle vastaanottajalle ampuma-aseita tai patruunoita, joutuu hakemaan jokaiselle siirrolle erikseen luvan.

Poikkeukset siirron luvanvaraisuudesta

Ampuma-aselain 80 §:n 3 momentin mukaan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto yksityistä tarkoitusta varten ei edellytä erityistä lupaa, jos siirtäjällä on kunkin EU:hun kuuluvan kauttakulkumaan ja määrämaan viranomaisen niiden hallussapitoon antama lupa. Pohjoismaiset ampuma-aseita koskevat lainsäädännöt ovat kuitenkin lähentyneet tältä osin toisiaan ja joissakin tapauksissa toisessa pohjoismaassa annettu lupa oikeuttaa aseen hallussapitoon toisessa pohjoismaassa. Kuitenkin Suomen ampuma-aselain mukaan siirto esimerkiksi Ruotsiin edellyttää aina Suomesta erikseen annettua siirtolupaa, vaikka Ruotsin lainsäädännön mukaan siirto sinne on mahdollista eräissä tapauksissa pelkästään Suomessa annetun hallussapitoluvan perusteella.

Aselupahakemuksen jättäminen ja hakijan kotikunnan vaihtuminen

Hankkimislupa on ampuma-aselain 42 §:n 3 momentin mukaan jätettävä poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa lupaviranomaiselle mahdollisuus varmistua siitä, että luvanhakijaa on pidettävä henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sellaisena, että hänelle voidaan hankkimislupa myöntää. Käytännössä tämä johtaa siihen, että henkilö, joka on käynyt lupaviranomaisen luona aiemmin, joutuu uutta lupaa hakiessaan aina käymään lupaviranomaisen luona uudelleen.

Ampuma-aselain 114 §:n mukaan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavan luvan haltija, joka muuttaa asumaan toisen kihlakunnan alueelle, on velvollinen kolmen kuukauden kuluessa kotikuntansa vaihtumisesta esittämään lupatodistuksensa uuden kotikuntansa poliisilaitokselle tarpeellisten merkintöjen tekemiseksi poliisin pitämään tiedostoon.

Oikeus tiedoston pitämiseen

Ampuma-aselain 19 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 60 §:ssä säädetään asekeräilijän oikeudesta pitää tiedostoa hankkimistaan aseen osista vaihtoehtona erillisten hallussapitolupien hankkimiselle. Kaikki asekeräilijät joutuvat kuitenkin hankkimaan hankkimislupien lisäksi erikseen hallussapitoluvat omistamiinsa ampuma-aseisiin siitäkin huolimatta, että aseiden määrä saattaa olla erittäin suuri. Voimassa olevan lain mukaan ainoastaan asealan elinkeinoluvan haltija on oikeutettu pitämään tiedostoa hallussaan olevista ampuma-aseista. Hallussapitolupien hakeminen aiheuttaa huomattavaa lisätyötä lupaviranomaiselle ja luvanhakijalle.

Kaasusumutin

Kaasusumutin on ampuma-aselain 1 §:n mukaan rinnastettu ampuma-aseeseen kyseisessä pykälässä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Kaasusumuttimen hankkimista ja hallussapitoa koskeva lupajärjestelmä vastaa ampuma-aseisiin sovellettavaa lupajärjestelmää. Kaasusumuttimen hankkimis- ja hallussapitolupa voidaan antaa nykyisen lain mukaan ainoastaan luonnolliselle henkilölle.

Säilyttäminen

Ampuma-aselain 106 §:n mukaan ampuma-ase tulee säilyttää lukitussa paikassa tai muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-aseeseen kuuluvaa aseen osaa säilytetään erillään. Ampuma-asetta ja aseen osaa ei näinkään säilytettynä saa pitää paikassa, josta ne ovat helposti anastettavissa. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei kuitenkaan ole asetettu velvoitetta esimerkiksi erityisen asekaapin hankkimiseen sellaisessakaan tapauksessa, jossa säilytettävänä on vaarallisia ja rikolliseen käyttöön erityisesti soveltuvia tulivoimaisia tai helposti kätkettyinä kannettavia ampuma-aseita. Erityisiä säilytysvaatimuksia on asetettu ainoastaan asekeräilijöille, joiden ampuma-aseiden säilytystilat poliisin on ampuma-aselain 116 §:n 2 momentin mukaan tarkastettava ennen lu-

van antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen.

Maahantuotavat deaktivoidut ampuma-aseet

Ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijan on ampuma-aselain 112 §:n mukaan 30 päivän kuluessa ampuma-aseen pysyvästi ampumakelvottomaksi tai aseen osan pysyvästi toimintakelvottomaksi tekemisestä eli deaktivoinnista esitettävä ase tai aseen osa kotikuntansa poliisilaitokselle. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että ampuma-aseeseen tai aseen osaan tehdyt muutokset todella ovat sellaisia, että asetta voidaan pitää pysyvästi ampumakelvottomana tai aseen osaa pysyvästi toimintakelvottomana. Deaktivoituina maahantuotavien ampuma-aseiden tarkastuttamisesta ei kuitenkaan ole minkäänlaisia säännöksiä.

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Ampuma-aselain 40 §:ssä on säädetty tullilaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa ampuma-aseasioita käsittelevälle ministeriölle kaupallisessa tarkoituksessa maahantuotujen ampuma-aseiden ja aseen osien tuonnista Suomeen siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Yksityisessä tarkoituksessa hankkimisluvalla, yksityisellä valmistamisluvalla tai yksityisellä tuontiluvalla maahantuotujen ampuma-aseiden ja aseen osien osalta tällaista ilmoittamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole.

Ennen ampuma-aselain voimaantuloa annetut luvat

Ampuma-aselain tultua voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998 siirryttiin käyttämään keskitettyä automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvaa ampuma-aserekisteriä. Uuden lain voimaantulo tapahtui kuitenkin siten, että vanhan ampuma-aseista ja ampumatarpeista annetun lain (33/1933) perusteella annetut luvat jäivät edelleen voimaan.

Ampuma-aselain voimaantulon jälkeen annetut uudet luvat on nyt syötetty aserekisteriin. Ennen ampuma-aselain voimaantuloa annettujen lupien tiedot ovat yhä lupaviranomaiskohtaisissa pahvikortteihin perustuvissa manuaalitiedostoissa, mutta lupaviranomaiset ovat kuitenkin syöttäneet näidenkin lupien tietoja jo osittain ja usein vaillinaisina aserekisteriin. Ennen ampuma-aselain voimaantuloa annettujen aselupien haltijoilla on pahvinen lupatodistus, kun taas uuden lain voimaantulon jälkeen annettujen lupien haltijoille on annettu uusi muovinen lupakortti. Tällaisten uusien muovisten lupakorttien haltijoiden ja näiden lupien nojalla hallussa pidettyjen aseiden tiedot on tarkastettu lupaviranomaisessa kun taas vanhojen pahvisten lupien tiedot ovat tarkastamattomia.

1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomainen lainsäädäntö

Johdanto

Euroopan yhteisön komissio on laatimassa asedirektiivin 17 artiklassa edellytettyä raporttia direktiivin voimaantulon vaikutuksista. Direktiivin sisältöön ja toimivuuteen on eräiltä osin oltu tyytymättömiä. Todennäköistä onkin, että asedirektiiviin tehdään muutoksia lähimmän kahden vuoden aikana.

Yhdistyneiden kansakuntien toimesta laaditaan parhaillaan järjestäytyneen rikollisuuden vastaista yleissopimusta ja siihen liittyvää ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjuntaa koskevaa pöytäkirjaa, jäljempänä *tuliasepöytäkirja*. Tuliasepöytäkirja olisi määrä saada valmiiksi vuoden 2000 loppuun mennessä. Se sisältänee määräyksiä muun muassa ampuma-aseiden merkitsemisestä ne riittävästi yksilöivillä tunnisteilla, aseiden vienti- ja tuontivalvonnasta sekä niihin liittyvästä erityisestä ilmoitusmenettelystä, tietojenvaihdosta sekä aseiden välitystoiminnasta ja deaktivoinnista.

Sekä asedirektiivin muuttaminen että tuliasepöytäkirja aiheuttavat voimaan tullessaan tarpeen muuttaa myös Suomen kansallista ampuma-aselainsäädäntöä. To-

dennäköistä onkin, että nyt annettavan esityksen voimaantulon jälkeen joudutaan aloittamaan Suomen ampuma-aselainsäädännön kokonaisuudistuksen kolmannen vaiheen valmistelu. Samassa yhteydessä tullaan valmistelemaan myös eräitä kansallisista tarpeista aiheutuvia muutoksia, joita ei ole voitu ottaa mukaan tähän esitykseen.

Ampuma-aseisiin liittyvä valvonta ja säätely ovat muutoinkin kansainvälisesti arvioiden viime aikoina kiristyneet huomattavasti. Useat maat ovat tiukentaneet tai ovat parhaillaan tiukentamassa kansallisia aseita koskevia säädöksiään. Verrattuna muihin maihin Suomessa on suhteellisesti erittäin paljon ampuma-aseita. Aseharrastus on Suomessa suosittua ja meillä on perinteinen, pitkälti historiallisiin syihin perustuva asekulttuuri. Ampuma-aseisiin liittyvät ongelmat eivät ainakaan toistaiseksi ole tulleet maassamme esille siinä määrin kuin monissa muissa maissa. Ulkomaisesta kehityksestä riippumatta Suomen osalta onkin edelleen syytä pyrkiä säilyttämään kansallinen ampuma-aseisiin liittyvän harrastustoiminnan jatkuminen tarkoituksenmukaisella tavalla mahdollisimman turvallisissa olosuhteissa.

Ruotsi

Vuonna 1993 Ruotsissa oli 781 521 aseluvan haltijaa ja luvallisia ampumaseita 2 167 591. Ruotsin väkiluku on noin yhdeksän miljoonaa.

Poliisin on pidettävä rekisteriä luvallisista ampuma-aseista ja aselupa-asioissa annetuista päätöksistä. Näissä paikallisesti pidettävissä rekistereissä on tiedot sekä luvanhaltijoista että ase-elinkeinonharjoittajista. Luvanhaltijoista pidetään rekisteriä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla, mutta ase-elinkeinonharjoittajista on manuaalisesti pidettävä tiedosto. Keskitettyä valtakunnallista automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävää rekisteriä suunnitellaan. Uudessa aserekisterissä olisi tiedot aseiden luvanhaltijoista, ase-elinkeinonharjoittajista sekä ampuma-aseista. Tiedot rekistereihin kirjataisiin yhä poliisipiireissä.

Ampuma-aseen ja patruunoiden hankkiminen ja hallussapito edellyttää poliisin antamaa lupaa. Lupa voidaan antaa keräily-, metsästys- ja ampumaurheiluperusteella. Lupa voidaan antaa luonnollisen henkilön lisäksi valtion valvomille ampumayhteisöille. Myös julkisoikeudellisille tai julkista tukea saaville museoille voidaan antaa aselupa keräilytarkoitukseen. Museoiden on oltava lääninhallituksen valvonnan alaisia. Aselupa voidaan antaa myös hyväksytyille vartioimisliikkeille. Vartioimisliikkeet voivat lainata aseita vartijoilleen, joille poliisi on antanut hallussapitoluvan kyseessä olevaan aseeseen. Vartioimisliikkeen nimissä on varsinainen lupa ja sen palveluksessa olevalla vartijalla taas lainaamiseen oikeuttava lupa aseeseen. Rinnakkaisluvan saaminen ei Ruotsissa ole mahdollista.

Hallussapitoluvan myöntäminen yhdistykselle on ollut mahdollista Ruotsissa jo kauan. Tärkeimmät edellytykset luvan myöntämiselle ovat yhdistyksen toiminnan hyväksyttävyys sekä aseiden säilytyksen asianmukaisuus. Yhdistyksen on myös osoitettava, että sillä on toimiva hallinto sekä toiminnasta vastuussa oleva hallitus. Ruotsin aselaissa (1996:67) ja aseasetuksessa (1996:70) on nimeltä mainittu ne ampumaliitot, joille voidaan antaa hallussapitolupa aseisiin. Näihin liittoihin kuuluvat esimerkiksi Ruotsin pistooliampujaliitto, Ruotsin urheiluampujaliitto, Ruotsin ampumahiihtoliitto, Ruotsin sotilaallinen urheiluliitto ja Ruotsin metsästäjäliitto. Myös näiden liittojen jäsenseuroille voidaan myöntää yhteisölupa. Ruotsissa on lukuisia paikallisseuroja, jotka kuuluvat edellä mainittuihin liittoihin. Noin 350-400 seuralla on lupa pitää hallussaan myös automaattiaseita. Vapaaehtoisille maanpuolustusjärjestöille voidaan myöntää hallussapitolupa ampuma-aseisiin.

Ampuma-aseita tulee Ruotsissa säilyttää lukitussa tilassa, esimerkiksi laatikossa tai varmuuskaapissa siten, etteivät ne voi joutua asiattomien henkilöiden haltuun. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee ase purkaa osiin siten, ettei se ole toimintakuntoinen. Aseen olennaiset osat sekä patruunat tulee säilyttää erillään toisistaan. Aseluvan hakulomakkeessa hakijan tulee ilmoittaa miten hän aikoo

säilyttää aseensa. Osa lupaviranomaisista vaatii, että hakijan on näytettävä asekaapin ostokuitti. Useimmat lupaviranomaiset antavat hakijalle ohjeita aseiden säilytyksestä. Aselupaan voidaan myös sisällyttää erityisiä säilyttämistä koskevia ehtoja. Poliisiylihallitus (Rikspolisstyrelsen) on antanut tarkempia ohjeita aseiden olennaisista osista, asekaapeista, muista turvallisista säilytyspaikoista ja aseen osien erillään säilyttämisestä. Asekaappia, joka täyttää tietyt standardivaatimukset, kutsutaan Ruotsissa varmuuskaapiksi. Aseita voi säilyttää myös muussa lukitussa kaapissa, mutta senkin on täytettävä tietyt turvavaatimukset.

Jos aseluvanhaltija ei voi itse säilyttää asettaan, hän voi enintään kolmeksi vuodeksi luovuttaa sen säilytettäväksi henkilölle, joka on täyttänyt 18 vuotta ja jonka ei voida olettaa käyttävän asetta väärin. Järjestelystä tulee ilmoittaa kirjallisesti poliisiviranomaiselle. Ilmoituksesta pitää myös käydä ilmi se, miten asetta tullaan säilyttämään. Henkilö, jonka luona asetta säilytetään, saa käyttää sitä ainoastaan, jos hänellä on lupa käyttää samantyyppistä asetta.

Ase-elinkeinonharjoittajien asesäilytyksestä on säännöksiä Ruotsin aseasetuksessa. Poliisiviranomaisten on hyväksyttävä aseiden säilytyspaikat ja säilytystilat ennen kuin ase-elinkeinonharjoittajalle myönnetään lupa toiminnan aloittamiseen. Poliisiviranomaisten tulee vähintään kerran vuodessa tarkastaa osto- ja myyntiluettelot sekä, milloin syytä on, myös ase-elinkeinonharjoittajien asevarastot. Poliisilla on oikeus tarkastaa ainoastaan ase-elinkeinonharjoittajien säilytystilat. Muiden ampuma-aseita hallussapitävien henkilöiden ja yhteisöjen säilytystilat voidaan tarkastaa vain, jos kotietsinnän edellytykset täyttyvät.

Ruotsissa valmistellaan parhaillaan muutosta, jonka mukaan aseen olennaisten osien erillään säilyttämistä ei enää hyväksyttäisi, vaan aseen säilyttäminen turvastandardin täyttävässä asekaapissa olisi aina pakollista. Tiettyjen vähemmän vaarallisten aseiden säilytystä koskevat vaatimukset pysyisivät edelleen ennallaan. Näitä aseita olisivat esimerkiksi merkinantoaseet, luvanvaraiset ilma-aseet ja ampumakelvottomat aseet. Mahdollisuutta jättää aseet jonkun muun henkilön säilytettäväksi olisi tarkoitus laajentaa, joskin pääsääntönä olisi se, että luvanhaltija itse säilyttäisi aseensa. Säilytettäväksi luovuttaminen olisi jatkossa luvanvaraista. Tarkoituksena on myös antaa lupaviranomaiselle nykyistä suuremmat valtuudet tarkastaa aseiden säilytystapa. Jos poliisi asettaa aseluvassa ehtoja säilytykselle, olisi poliisilla myös oikeus myöhemmin tarkastaa aseiden säilytys luvanhaltijan asunnossa. Tarkoituksena on myös säätää säilytysmääräysten laiminlyönti rangaistavaksi teoksi, jolloin säännöksiä kotietsinnästä voitaisiin soveltaa suhteellisuusperiaatteen asettamissa rajoissa.

Jos aselupa on myönnetty ampumista varten, saa luvanhaltija ilman erillistä lupaa hankkia myös patruunoita. Aselupa, jota ei ole myönnetty ampumista varten vaan esimerkiksi keräily- tai muistoarvoperusteella, ei oikeuta patruunoiden hankkimiseen. Poliisiviranomainen voi tällöin antaa erillisen patruunoiden hankkimiseen oikeuttavan luvan. Pääperiaate on se, että keräily- ja muistoarvoperusteella myönnetään lupa pelkästään säilyttämistä varten. Tällöin voidaan vaatia myös aseen ampumakelvottomaksi tekemistä. Ruotsin aselain mukaan myös deaktivoidut ampuma-aseet ovat luvanvaraisia. Säännöksiä deaktivoinnin teknisestä suorittamisesta ei ole, mutta deaktivoitu ase on esitettävä poliisille hyväksyttäväksi.

Aseen valmistusnumero on ilmoitettava haettaessa aseeseen hallussapitolupaa. Jos aseessa ei ole valmistusnumeroa, on jokin muu aseen yksilöivä tunnus ilmoitettava. Tällä hetkellä Ruotsissa ei ole velvoitetta merkitä tunnisteella kaikkia aseita, koska on epäselvää kuka vastaisi kustannuksista. Toinen syy tähän on arvokkaiden aseiden omistajien vastustus. Keskitetyn aserekisterin käyttöönoton jälkeen on kuitenkin tarkoitus vaatia merkittäväksi kaikkiin aseisiin aseen yksilöivä tunniste.

Kyynelkaasua sisältävät sumuttimet ja näihin verrattavissa olevat laitteet ovat Ruotsissa luvanvaraisia ja aselain säännökset ampuma-aseista koskevat myös kaasusumuttimia. Kaasusumuttimien hallussapito, kauppa ja maahantuonti on siten luvanvaraista toimintaa. Luvanvaraisia ovat kuitenkin vain sellaiset kaasusumuttimet, jotka sisältä-

vät kyynelkaasua tai siihen verrattavia aineita. Lupa kaasusumuttimeen voidaan antaa, jos henkilö pystyy osoittamaan sumuttimen olevan hänelle tarpeellinen. Ruotsissa luvan saaminen kaasusumuttimen hallussapitoon on käytännössä erittäin vaikeata. Pääsääntöisesti lupaa ei myönnetä suojeluperusteella eli henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden suojelemiseen. Käyttökoulutukseen osallistuminen ei ole luvan saamisen edellytys.

Jotta lupa ampuma-aseeseen voidaan antaa metsästysperusteella on luvan hakijan suoritettava metsästäjätutkinto. Tutkintovaatimukset ovat laajat. Tutkinto suoritetaan yksityisesti, mutta valvojana toimii poliisiviranomaisten hyväksymä henkilö. Jos henkilö haluaa luvan käsiaseeseen tai automaattiaseeseen tarkkuusammuntaa varten, on hänen suoritettava ampumakoe osoittaakseen osaavansa käsitellä aseita turvallisesti. Näitä kokeita järjestävät yksityiset ampumaseurat ja koevaatimukset ovat keskeisten ampujaliittojen laatimia. Hyväksytty ampumakoe on edellytys luvan myöntämiselle.

Norja

Norjassa arvioidaan olevan noin 720 000 rekisterissä olevaa ampuma-asetta sekä tämän lisäksi noin 500 000—600 000 rekisteröimätöntä haulikkoa. Norja väkiluku on noin neljä miljoonaa.

Norjan voimassa oleva aselaki on säädetty vuonna 1961. Aselakia muutettiin vuonna 1978, jolloin pumppu- ja puoliautomaattitoimiset haulikot tulivat rekisteröintivelvollisuuden piiriin. Vuoden 1990 lainmuutoksella rekisteröintivelvollisuus laajennettiin koskemaan kaikkia haulikoita. Muutos ei kuitenkaan koskenut niitä tavallisia haulikoita, jotka oli hankittu ennen vuoden 1990 lainmuutosta. Norjassa on siten edelleen kansalaisten hallussa täysin laillisesti haulikoita, joita ei ole rekisteröity. Viimeisin muutos Norjan aselakiin tuli voimaan kesäkuussa 1998. Silloin tiukennettiin muun muassa aseiden lainaamista koskevia säännöksiä ja luvansaannin edellytyksiä. Lisäksi poliisille annettiin oikeus tarkastaa yksityishenkilöiden ampuma-aseiden säilytystapa, kunhan tarkastuksesta ilmoitetaan luvanhaltijalle etukäteen.

Norjassa ei ole vielä keskitettyä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävää aserekisteriä, mutta sellaista suunnitellaan parhaillaan. Norjassa on 54 poliisipiiriä ja kussakin poliisipiirissä pidetään omaa aserekisteriä. Tietosuojaviranomaiset antoivat toukokuussa vuonna 1998 poliisipiireille oikeuden pitää rekistereitä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla. Tällä hetkellä noin puolet rekistereistä on manuaalisia ja noin puolet automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettyjä. Tavoitteena on lisätä poliisipiirikohtaisia automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettäviä aserekistereitä, joista aikanaan on tarkoitus tehdä valtakunnallinen aserekisteri.

Norjassa myönnetään lupa ampuma-aseeseen metsästys-, ampumaurheilu-, keräily-, muisto- ja suojeluperusteella eli henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden suojelemiseen. Norjassa voidaan antaa aselupa myös yhteisöille. Muun muassa ampumaseuroille voidaan myöntää lupa ampuma-aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon. Nämä aseet on tarkoitettu lainattaviksi tai luovutettaviksi jäsenille harjoittelua tai kilpa-ammuntaa varten. Lainaksisaajalta edellytetään 18 vuoden ikää tai vanhempien suostumusta. Jos asetta käytetään ainoastaan ampumaradalla, on lainaaminen alle 18-vuotiaille mahdollista ilman vanhempien suostumusta. Lainaksisaajalle on annettava tarkastuslippu, jossa on seuran tiedot, tiedot aseesta ja lainaksisaajan henkilötiedot. Tarkastuslippu toimii aselupana ja se on voimassa vuoden myöntämispäivästä lukien. Ampumaseuran on pidettävä lainauslistaa, josta ilmenee kaikki seuran aseluvat, tiedot lainaksisaajista, lainauspäivät, palautuspäivät, tiedot aseista ja vastuuhenkilön tiedot.

Vartioimisliikkeille, pankeille tai muille asetta tarvitseville yrityksille voidaan myös antaa aselupa. Näitä aseita voidaan lainata yrityksen työntekijöille, jos nämä työtehtävien suorittamiseksi tarvitsevat aseen. Ase ei saa olla tehokkaampi kuin työtehtävät edellyttävät. Yrityksessä on oltava vastuuhenkilö, joka vastaa aseiden luovutuksesta työntekijöille sekä aseiden käytöstä ja säilytyksestä. Vastuuhenkilön on oltava luotettava ja muilta

henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Pääsääntöisesti hänen on oltava 18 vuotta täyttänyt. Työajan ulkopuolella on ase säilytettävä huolellisesti työnantajan määräämässä paikassa. Työnantaja antaa työntekijälle tarkastuslipun, josta ilmenee työnantajana olevan yhteisön tiedot ja yhteisölle myönnetty aselupa, tiedot aseesta sekä työntekijän henkilötiedot. Tarkastuslippu toimii aselupana. Jos lupa koskee pistoolia tai revolveria, on tarkastuslipun aina oltava mukana. Yhteisön on pidettävä lainauslistaa, johon on merkittävä yhteisön tiedot, kaikki yhteisön aseluvat, vastuuhenkilön tiedot ja tiedot työntekijöistä, joille aseita on lainattu. Jos työntekijä siirtyy toisiin tehtäviin tai jos työnantaja muuten sitä vaatii, on ase heti annettava takaisin työnantajalle.

Norjassa ei voi saada rinnakkaislupaa aseeseen, mutta yksityishenkilön omistaman aseen luovuttaminen toiselle korkeintaan neljän viikon ajaksi on mahdollista. Aseen vastaanottajan täytyy olla sopiva pitämään hallussaan aseita. Aseita ei voida lainata henkilölle, jolta aselupa on peruttu, tai henkilölle, joka on hakenut aselupaa, mutta sitä ei ole myönnetty. Aseen vastaanottajan täytyy lisäksi olla 18 vuotta täyttänyt. Lainaaminen on eräissä tapauksissa mahdollista myös 16—17 -vuotiaalle henkilölle, jos laina-aika on lyhyt, valvonta huolellista ja lainaksisaajan vanhemmat ovat antaneet suostumuksensa aseen luovuttamiselle. Aseen vastaanottajan on annettava aseen luovuttajalle lainaustodistus, jossa on merkittyinä molempien henkilötiedot, aseen luovuttajan aseluvan numero, tiedot aseesta, aseen käyttötarkoitus ja laina-aika. Pistoolia tai revolveria voidaan lainata toiselle ainoastaan korjausta tai muuta vastaavaa toimintaa varten. Lisäksi vastaanottajan on oltava 21 vuotta täyttänyt. Sille, jolla on hallussapitolupa aseeseen tai jolle ase on laillisesti lainattu, saa myös luovuttaa ja myydä patruunoita. Muissa tapauksissa patruunoiden hankkimiseen tarvitaan poliisin erikseen antama lupa.

Ampuma-aseista tulee pitää sellaista huolta, etteivät ne voi joutua asiattomien haltuun. Ase tulee säilyttää lukittuna tai siten, että aseen toiminnan kannalta olennainen osa on irrotettuna ja sitä säilytetään erillisessä lukitussa säilytystilassa. Patruunat tulee aina säilyttää erillään aseesta. Poliisi voi antaa erityisiä määräyksiä kokoelmassa pidettävien aseiden säilyttämisestä. Aseliikkeiden aseet tulee säilyttää poliisi- ja pelastusviranomaisten hyväksymässä varastossa. Liikkeessä säilytettävien aseiden lukumäärä on rajattu. Patruunoita saa säilyttää liikkeessä poliisin luvalla. Jos liikkeessä säilytetään yli 5 000 patruunaa, tarvitaan säilytykseen erityislupa palo- ja räjähdysvaaran vuoksi. Patruunoita tulee säilyttää lukitussa kaapissa.

Norjan aselaissa ei ole tällä hetkellä säännöksiä aseen sarjanumerosta tai muusta aseen yksilöivästä tunnisteesta. Ainoastaan valmistajan mahdollisesti merkitsemää sarjanumeroa käytetään aseen tunnistamiseksi. Norjassa ei myöskään ole säännöksiä ampuma-aseiden deaktivoinnista, mutta tähän asiaintilaan Norjan oikeusministeriö valmistelee parhaillaan muutosta.

Säännökset kaasusumuttimista sisältyvät aselakiin. Kyynelkaasua sisältävät kaasusumuttimet ovat luvanvaraisia ja luvan antaa poliisi. Pelkästään haju- tai väriaineita sisältävät sumuttimet eivät ole luvanvaraisia.

Asekoulutuksen antaminen ei ole Norjassa luvanvaraista toimintaa.

Tanska

Tanskan aseita ja räjähteitä koskeva laki on annettu vuonna 1994. Viimeisin muutos tähän lakiin on tehty vuonna 1997. Tanskassa luvan ampuma-aseeseen voi saada metsästys-, ampumaurheilu- tai keräilyperusteella. Myös ammatin tai tehtävän perusteella voi saada luvan aseen hallussapitoon, jos ase on tarpeen työssä.

Tanskassa voidaan myöntää aselupa sekä yksityishenkilöille että yhteisöille. Esimerkiksi museoille ja julkisille asekokoelmille voidaan myöntää aselupa. Lisäksi ampuma- ja metsästysseuroille voidaan myöntää aselupa. Seuroilla tulee olla käytössään ampumarata, missä jäsenet voivat ampua seuran omistamilla aseilla. Yhteisölle voidaan myöntää aselupa, jos yhteisöllä on vastuuhenkilö, joka täyttää laissa aseluvan myöntämiselle asetetut vaatimukset. Vastuuhenkilön tulee olla huolellisena pidetty henkilö sekä muilta henkilökohtaisilta omi-

naisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva pitämään hallussa ampuma-asetta. Edellytyksenä aseluvan myöntämiselle on myös asianmukainen aseiden säilytys. Jos seura omistaa enemmän kuin 25 tavallista ampuma-asetta tai enemmän kuin 10 erityisen vaarallista ampuma-asetta, kuten esimerkiksi pistooleja tai aseita, joiden toimintatapa on itselataava kertatuli, tulee aseet säilyttää tietyt turvavaatimukset täyttävässä turvakaapissa tai lukitussa tilassa, jossa on teräsovi. Lisäksi aseen toiminnan kannalta olennaiset osat tulee säilyttää erillään aseesta lukitussa turvakaapissa. Muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa on ase ja sen olennaiset osat säilytettävä erillään lukitussa turvakaapissa. Kaapille asetetut vaatimukset ovat tässä tapauksessa lievemmät. Poliisimestari voi lisäksi asettaa aseita omistaville metsästys- ja ampumaseuroille erityisiä vaatimuksia säilytyksestä ja aseiden säilytyspaikan murtosuojauksesta. Poliisi voi lisäksi milloin tahansa tarkastaa ampuma- ja metsästysseurojen säilytyspaikat.

Tanskassa ampuma-aseet on merkitty poliisipiirikohtaisiin rekistereihin. Keskitettyä valtakunnallista automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävää aserekisteriä ei vielä ole, mutta sellaista suunnitellaan. Rihlaamattomat enintään 12 kaliiperin haulikot, jotka voidaan ladata enintään kahdella patruunalla ja joiden piipun pituus on vähintään 55 senttimetriä, eivät ole luvanvaraisia metsästyskortin tai erillisen keräilyluvan omistavalle henkilölle. Tanskassa kuitenkin suunnitellaan parhaillaan kaikkien haulikoiden luvanvaraistamista. Lisäksi suunnitellaan säädettäväksi velvollisuutta esittää ase poliisille tietyn määräajan kuluessa luvan myöntämisestä. Tällä hetkellä luvanhaltija ei pääsääntöisesti koskaan esitä luvan perusteella hankkimaansa asetta poliisille, vaan luvanhaltijan tulee pelkästään suullisesti ilmoittaa aseen tiedot aselupaan merkittäviksi. Käytännössä lupamenettely kuitenkin vaihtelee eri poliisipiireissä.

Tanskan oikeusministeriössä suunnitellaan kahden erillisen aseluettelon julkistamista. Toisessa luettelossa lueteltaisiin kaikki ne aseet, joihin luvan saaminen on mahdollista ja toisessa luettelossa taas ne aseet, joihin ei voida myöntää lupaa. Lisäksi suunnitteilla on valtakunnallisen asevalvontaviranomaisen perustaminen. Viranomaisen tehtävänä olisi muun muassa yleisten ehtojen asettaminen aseluvan myöntämiselle sekä toimiminen asiantuntijana aseisiin liittyvissä lainsäädäntö- ja muissa asioissa.

Tanskassa aseen deaktivointi ei ole luvanvaraista toimintaa eikä aselaissa ole säännöksiä siitä. Ampuma-aseen ampumakelvottomaksi tekeminen voi kuitenkin tietyissä tapauksissa olla edellytys aseluvan myöntämiselle.

Ampuma-aseissa ei ole muuta asetta yksilöivää tunnistetta kuin mahdollinen valmistajan sarjanumero. Jos aseessa ei ole sarjanumeroa, siihen ei myöskään tarvitse merkitä sitä yksilöivää tunnistetta.

Säännökset kaasusumuttimista sisältyvät Tanskan aselakiin. Kaasusumuttimien hankkiminen, hallussapito, luovuttaminen, markkinointi ja maahantuonti on kielletty ilman paikallispoliisin lupaa.

Asekouluttajat, jotka ovat ympäristö- ja energiaministeriön tai metsä- ja luontohallituksen hyväksymiä, voivat luovuttaa aseita koulutettaville henkilöille asekoulutuksen yhteydessä, jos koulutus tapahtuu ampumaradalla tai muulla erityisellä ampumapaikalla ja kouluttajat valvovat toimintaa.

Saksa

Saksassa arvioidaan olevan ainakin kymmenen miljoonaa luvallista ampuma-asetta. Luvanhaltijoita on noin kaksi miljoonaa. Luvanhaltijoista noin 80 prosenttia on ampumaurheilun harrastajia. Saksan väkiluku on noin 81 miljoonaa.

Ampuma-aseen hankkiminen edellyttää viranomaisen antamaa lupaa. Lupaviranomaisena toimii pääsääntöisesti paikallinen poliisi. Poliisi pitää myös rekisteriä aseiden omistajista yksilöityine asetietoineen. Myös ase-elinkeinonharjoittajat joutuvat pitämään rekisteriä aseiden valmistuksesta ja luovutuksesta. Asekaupan yhteydessä ase-elinkeinonharjoittaja merkitsee rekisteriin ostajan henkilötiedot sekä tiedot ostetusta aseesta ja ampumatarvikkeista.

Luvan ampuma-aseeseen voi saada metsästys-, ampumaurheilu-, keräily- tai

suojeluperusteella. Aseen hallussapitolupa, joka on annettu keräilyperusteella, ei oikeuta patruunoiden tai ampumatarvikkeiden hankkimiseen. Hankkiakseen patruunoita keräilijän tulee saada viranomaisilta siihen oikeuttava erillinen lupa. Luvanhaltijalta vaaditaan luotettavuutta ja hänen pitää muiltakin henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan olla sopiva aseen hallussapitoon. Nämä vaatimukset koskevat sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Saksassa voidaan siten antaa aselupa myös yhteisöille. Yhteisön jäsen tai työntekijä ei voi saada normaalia hallussapitoon oikeuttavaa lupaa yhteisön omistamiin aseisiin. Jäsenille ja työntekijöille on kuitenkin mahdollista antaa käyttöoikeus yhteisön omistamiin aseisiin. Yhteisön tulee tässä tapauksessa ilmoittaa viranomaiselle yksilöidyt tiedot henkilöistä, joille tätä oikeutta halutaan hakea. Viranomaiset tarkastavat näiden henkilöiden sopivuuden aseiden hallussapitoon. Jos estettä ei ole, saavat henkilöt oikeuden käyttää yhteisön omistamia aseita.

Saksassa aseet on säilytettävä niin, etteivät ne joudu asiattomien haltuun. Saksan sisäasiainministeriö on antanut yksityiskohtaisen suosituksen lupaviranomaisille ja aseluvanhaltijoille aseiden säilytyksestä. Aseet tulisi sen mukaan säilyttää hyväksytyissä asekaapeissa. Korkeintaan viisi asetta voidaan säilyttää lukitussa seinään kiinnitetyssä telineessä. Käsiaseet tulee aina säilyttää asekaapissa. Pääsääntönä on, että mitä suurempi määrä aseita tai mitä vaarallisempia aseita säilytettävänä on, sitä turvallisempi on säilytyksen oltava. Sisäasiainministeriön suosituksessa annetaan myös neuvoja huoneiston ulko-ovien ja ikkunoiden murtosuojauksen parantamiseksi.

Aseluvan myöntävällä viranomaisella on oikeus asettaa ehtoja aseen säilytykselle. Asekaappia ei ole Saksan aselaissa säädetty pakolliseksi, mutta käytännössä lupaviranomaiset edellyttävät sellaisen hankkimista. Viranomaisilla ei ole mahdollisuutta tarkastaa yksityishenkilöiden ampuma-aseiden säilytystapaa, ellei kotietsintään oikeuttavia seikkoja ole ilmennyt. Saksan sisäasiainministeriön mukaan tähän suunnitellaan muutosta, joten tulevaisuudessa yksityishenkilöiden asesäilytyksen tarkastaminen lienee mahdollista. Ase-elinkeinonharjoittajien ampuma-aseiden säilytys voidaan jo voimassaolevan lain mukaan tarkastaa.

Saksan aselain mukaan aseet on merkittävä sarjanumerolla. Aseen valmistajan tulee merkitä aseeseen valmistajan nimi ja sarjanumero. Jos tiedot merkitään aseen helposti vaihdettavissa olevaan osaan, on tiedot merkittävä lisäksi myös johonkin toiseen aseen osaan. Jos aseen malli on vuodelta 1870 tai tätä vanhempi, sarjanumero ei ole pakollinen, ellei asetta ole valmistettu vuoden 1944 jälkeen.

Aseen ampumakelvottomaksi tekeminen ei sellaisenaan ole luvanvaraista toimintaa, mutta deaktivoinnin saa tehdä ainoastaan sellainen henkilö, jolla on lupa käsitellä aseita. Aseen luvanhaltijan on deaktivoinnin jälkeen kirjallisesti ilmoitettava Saksan keskusrikospoliisille deaktivoinnista, jotta ase voidaan poistaa aserekisteristä. Keskusrikospoliisin pyynnöstä luvanhaltijan on myös esitettävä deaktivoitu ase tarkastettavaksi viranomaiselle. Saksassa deaktivoitua asetta ei luokiteta luvanvaraiseksi ampuma-aseeksi. Kaikki sotilasaseet ja replika-aseet, jotka näyttävät automaattiaseilta, ovat Saksan sota-aselain mukaan pääsääntöisesti kiellettyjä. Myös deaktivoidut sotilasaseet ovat kiellettyjä.

Kaasusumuttimet eivät ole luvanvaraisia Saksassa. Niiden hankkimiseen ja hallussapitoon ei myöskään ole asetettu ikä- tai muita rajoituksia. Saksan aseasetuksessa on tarkat säännökset sallituista vaikuttavista aineista. Pakkauksessa on oltava käyttöohje ja sumuttimesta on käytävä ilmi mitä vaikuttavaa ainetta sumutin sisältää. Saksan keskusrikospoliisin laboratorion on hyväksyttävä kaasusumutin ennen kuin sille voidaan antaa myyntilupa Saksassa.

Asekoulutuksen antaminen ei ole luvanvaraista toimintaa, mutta ampumakoulutuksen antamisesta itsepuolustustarkoitukseen on ilmoitettava kirjallisesti viranomaisille kaksi viikkoa ennen kurssin alkamista. Kurssin loppumisesta on myös ilmoitettava. Koulutuksesta vastuussa olevien henkilöiden henkilötiedot on ilmoitettava viranomaisille. Koulutukseen saa osallistua ainoastaan henkilö, jolla on voimassa oleva aselupa tai joka on viran puolesta oikeutettu käyttämään asetta. Koulutuksesta vastaavan henkilön on

pyynnöstä ilmoitettava viranomaisille yksilöidyt tiedot kurssin sisällöstä. Viranomaiset voivat kieltää koulutuksen antamisen, jos asekoulutusta antava henkilö ei ole luotettava tai muilta henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva taikka jos vastuuhenkilöä ei ole nimetty.

Itävalta

Itävallan uusi aselaki tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1997. Itävalta pani tällä lailla kansallisesti täytäntöön asedirektiivin säännökset. Uudella lailla on aiemmin voimassa olleita säännöksiä kiristetty huomattavasti. Uusien säännösten mukaan kiellettyjen ampuma-aseiden luokkaan kuuluvat muun muassa muuksi esineeksi naamioidut ampuma-aseet, helposti purettavissa ja lyhennettävissä olevat aseet, pumpputoimiset haulikot, äänenvaimentimella tai pimeätähtäinlaitteella varustetut aseet, sotilasaseet ja haulikot, joiden kokonaispituus on alle 90 senttimetriä tai joiden piipun pituus on alle 45 senttimetriä.

Itävallan aselain mukaan hallussapitolupa ampuma-aseeseen voidaan antaa ainoastaan luonnolliselle henkilölle. Yhteisö voi kuitenkin olla aseen omistajana. Aselupa voidaan pääsääntöisesti antaa vain 21 vuotta täyttäneelle henkilölle. Aselupa voidaan antaa myös 18 vuotta täyttäneelle henkilölle, jos tällä on voimassa oleva metsästyskortti tai ase on tarpeellinen ammattia harjoitettaessa. Jos lupa on annettu työn perusteella ja henkilö siirtyy toisiin työtehtäviin, lupa raukeaa. Lupaa haettaessa on esitettävä hyväksyttävä syy aseen hankkimiseen. Pääsääntöisesti henkilölle voidaan myöntää lupa korkeintaan kahden ampuma-aseen hallussapitoon. Muissa tapauksissa vaaditaan erityisiä perusteluja aseen hankkimiselle ja selvitys aseiden turvallisesta säilytyksestä. Aseluvanhaltijan on 1 päivästä tammikuuta 1999 lähtien joka viides vuosi osoitettava lupaviranomaiselle, että hänellä on edelleen hyväksyttävä peruste aseen hallussapitoon.

Itävallan aselaki antaa mahdollisuuden rekisteröidä tiedot aseluvanhaltijoista. Aseasioista vastaavat viranomaiset saavat automaattisen tietojenkäsittelyn avulla muokata ja tallentaa keskitettyyn rekisteriin henkilötiedot ja tiedot aseista. Rekisteröintioikeus koskee tietoja aseiden hankkimisesta, hallussapidosta, maahantuonnista ja maasta viennistä.

Itävallan aselaki velvoittaa säilyttämään ampuma-aseet niin, etteivät ne joudu asiattomien haltuun. Poliisilla on kuitenkin oikeus asettaa ampuma-aseiden säilytystä koskevia ehtoja. Itävallassa on asetarkastajia, joilla on oikeus tarkastaa yksityishenkilöiden aseiden säilytys joka viides vuosi. Jos säilytettävinä on yli 20 ampuma-asetta tai suuri määrä patruunoita, on luvanhaltijan ilmoitettava viranomaisille miten esineiden säilytys on järjestetty. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös tilanteita, joissa säilytettävinä olevien aseiden lukumäärä kaksinkertaistuu, vaikkei kokonaismäärä vielä ylitä 20 asetta. Jos ilmoitettu aseiden säilytystapa ei ole riittävän turvallinen, on viranomaisen kirjallisesti ilmoitettava vaadittavat korjaukset. Jos puutteita ei korjata annetussa määräajassa, voi viranomainen sakon uhalla kieltää aseiden säilytyksen kyseisessä paikassa. Luvanhaltijan luotettavuuden uudelleen arviointi voi myös aiheuttaa hallussapitoluvan peruuttamisen.

Itävallassa kaikissa aseissa pitää olla aseen yksilöivä sarjanumero tai muu tunniste. Historiallisissa aseissa yksilöivä tunnus ei kuitenkaan ole pakollinen.

Itävallassa ampuma-aseen deaktivointi ei ole luvanvaraista toimintaa. Deaktivoidut aseet eivät kuulu aselainsäädännön soveltamisalaan.

Aikaisemmin kaasusumuttimet olivat Itävallassa luvanvaraisia, mutta uudistettaessa aselakia vuonna 1997 kielto poistettiin. Lain perusteluista ilmenee, että kyynelkaasusumutin on itsepuolustukseen hyvin sopiva ase. Lain tarkoituksena oli antaa kaikille mahdollisuus puolustautua kaasusumutinta käyttämällä. Kaasusumuttimen hankkiminen ja hallussapito edellyttää kuitenkin vähintään 18 vuoden ikää.

Iso-Britannia

Ampuma-aseiden lukumäärä Iso-Britanniassa oli vuonna 1995 arviolta hieman yli kaksi miljoonaa. Aselupia oli 984 800. Iso-Britannian väkiluku on noin 58 miljoo-

naa.

Maaliskuussa 1996 tapahtuneen Dunblanen joukkosurman jälkeen hallitus laati esityksen yli .22 kaliiperisten käsiaseiden kieltämiseksi. Esitys hyväksyttiin parlamentissa kesäkuussa 1997. Uuden lain tultua voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1997 kaikki henkilöt, joilla oli tällaisia käsiaseita, joutuivat luovuttamaan ne lunastusta vastaan valtiolle. Kiellettyjä aseita ovat myös sarjatuliaseet sekä muut kuin .22 kaliiperin puoliautomaattitai pumpputoimiset kiväärit ja haulikot lukuun ottamatta haulikoita, joiden kokonaispituus on vähintään 40 tuumaa ja piipun pituus vähintään 24 tuumaa. Kiellettyjä ovat myös myrkyllistä kaasua ampuvat aseet, kuten kyynelkaasusumuttimet, ja sähköaseet. Kiellettyihin aseisiin voi saada luvan sisäasiainministeriöltä ainoastaan poikkeustapauksissa.

Iso-Britanniassa on 43 poliisipiiriä, joissa jokaisessa on oma aserekisterinsä. Aserekistereihin tulee merkitä tiedot aseluvan hakijoista, luvanhaltijoista sekä tiedot henkilöistä, joille ei ole myönnetty aselupaa. Aselain muutoksessa vuonna 1997 säädettiin valtakunnallinen automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävän aserekisterin perustamisesta. Kaikilla poliisipiireillä olisi suora käyttöyhteys rekisteriin. Myös aseelinkeinonharjoittajat pitävät rekisteriä myydyistä ja ostetuista aseista. Kun aseelinkeinonharjoittaja lopettaa toimintansa, on hänen luovutettava rekisteritiedot poliisille.

Iso-Britanniassa ei pääsääntöisesti myönnetä aselupaa yhteisöille, vaan aseluvan voi saada ainoastaan luonnollinen henkilö. Poliisi tarkistaa lupaa haettaessa henkilön sopivuuden aseen hankkimiseen. Jos jokin yhteisö toiminnassaan tarvitsee aseita, on yhteisön jäsenten tai henkilökuntaan kuuluvien henkilökohtaisesti haettava aselupaa. Museoille ja tietyt edellytykset täyttäville yhteisöille voidaan kuitenkin myöntää aselupa. Näissä tapauksissa lupa myönnetään yhteisölle, mutta yhteisön on nimettävä vastuuhenkilö, joka on vastuussa aseista ja niiden säilytyksestä. Aselupa on sidottu tähän vastuuhenkilöön ja jos hän eroaa yhteisön jäsenyydestä, aselupa raukeaa. Yhteisö voi kuitenkin nimetä uuden vastuuhenkilön. Poliisi tarkastaa uuden vastuuhenkilön luotettavuuden. Jos hänet katsotaan sopivaksi luvanhaltijaksi, jatketaan yhteisön aseluvan voimassaoloaikaa.

Joillekin yhteisöille on myös mahdollista myöntää lupa kiellettyihin aseisiin. Tällaisia yhteisöjä ovat muun muassa ampumaseurat. Aseluvan saaneen ampumaseuran on pidettävä rekisteriä seuran omistamista kielletyistä aseista. Rekisteriin on merkittävä aseista vastaavien henkilöiden nimet, yksilöidyt tiedot aseista ja niiden hankintapäivät sekä ne päivämäärät, jolloin aseita on säilytetty muualla kuin seuran ampumaradalla tai muissa tiloissa. Pääsääntöisesti aseita saadaan käyttää ja säilyttää ainoastaan seuran ampumaradalla tai muissa tiloissa. Poliisi voi tarkistaa ampumaseurojen aserekisterit ja aseiden säilytyksen.

Iso-Britanniassa ampuma-aseita tulee säilyttää turvallisesti ja siten, etteivät ne joudu asiattomien haltuun. Ase tulee yleensä säilyttää asekaapissa. Iso-Britanniassa on käytössä asekaappistandardi, mutta muidenkin kuin standardin mukaisten asekaappien käyttö on sallittu. Säilytystapa arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja joissakin tapauksissa seinään kiinnitetty lukittu aseteline on katsottu riittäväksi. Yksityishenkilöiden aseiden säilytystapa tarkastetaan aina etukäteen ennen kuin lupa myönnetään. Poliisilla ei kuitenkaan ole oikeutta tarkastaa luvanhakijan aseiden säilytystapaa ilman tämän suostumusta. Yleensä suostumus kuitenkin annetaan, koska poliisi ei anna aselupaa, ellei se hyväksy aseiden säilytystapaa. Poliisin käydessä hakijan luona tarkastetaan samalla talon tai huoneiston ikkunat, ovet, lukot ja mahdolliset hälytysjärjestelmät. Jos luvanhaltija muuttaa toiseen asuntoon, on hän velvollinen ilmoittamaan uuden osoitteensa poliisille, joka voi tarkastaa aseiden säilytyksen myös uudessa asunnossa. Mitä useampia aseita luvanhaltija omistaa, sitä tiukemmat vaatimukset asetetaan aseiden säilytykselle. Aseluvassa poliisi voi asettaa myös erityisiä ehtoja aseiden säilytykselle.

Isossa-Britanniassa ampuma-aseiden deaktivointi on ollut luvanvaraista toimintaa vuodesta 1988 alkaen. Vuonna 1995 sisäasiainministeriö tiukensi entisestään deaktivointiohjeita. Ainoastaan sisäasiainministeriön hyväksymä ase-

elinkeinonharjoittaja tai aseseppä saa deaktivoida ampuma-aseita. Deaktivoinnin suorittajan on kirjallisesti todistettava, että deaktivointi on tehty sisäasiainministeriön hyväksymällä tavalla. Erityinen tarkastuslaitos (Proof House) merkitsee deaktivoituun ampuma-aseeseen sen hyväksymistä osoittavan tarkastusmerkin. Deaktivoidun ampuma-aseen luvanhaltijan on seitsemän päivän kuluessa aseen ampumakelvottomaksi tekemisestä ilmoitettava asiasta luvan myöntäneelle poliisilaitokselle.

Isossa-Britanniassa sarjanumero tai muu aseen yksilöivä tunnus ei ole pakollinen. Aselaissa ei ole aseen yksilöintiä koskevia säännöksiä.

Asekoulutus ei ole luvanvaraista toimintaa Isossa-Britanniassa. Kaikki, joilla on laillisesti hallussaan ampuma-aseita, voivat myös antaa asekoulutusta.

Alankomaat

Ampuma-aseen hallussapitoluvan haltijoita arvioidaan olevan Alankomaissa vain noin 150 000. Maan väkiluku on noin 15 miljoonaa.

Ampuma-aseet luokitellaan Alankomaissa neljään luokkaan. Sarjatuliaseet, taitettavalla tai kokoonpantavalla perällä varustetut ampuma-aseet sekä äänenvaimentimet kuuluvat sota-aseiden luokkaan ja ne ovat pääsääntöisesti kiellettyjä. Muihin aseisiin tarvitaan lupa lukuun ottamatta antiikkisia aseita. Kyynelkaasusumuttimet ovat pääsääntöisesti kiellettyjä. Viranomaisille niiden hankkiminen on kuitenkin sallittu. Myös asekeräilijät voivat saada kaasusumuttimiin luvan.

Luvan ampuma-aseeseen antaa pääsääntöisesti paikallispoliisi, joka arvioi hakijan sopivuuden aseen hankkimiseen ja hallussapitoon. Lupa voidaan antaa sekä luonnolliselle henkilölle että yhteisölle. Hyväksyttäviä perusteita aseen hankkimiseen ovat metsästys, ampumaurheilu ja asekeräily. Jos luvan hakija esittää erityisen perustellun syyn suojelun tarpeelle, voidaan myös suojeluperusteella antaa lupa ampuma-aseen hallussapitoon.

Alankomaissa on automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävä aserekisteri ampuma-aseiden tunnistamista varten. Rekisteristä selviää, onko ampuma-ase Alankomaiden aselain alainen ja mihin aseluokkaan se kuuluu.

Alankomaissa henkilöt, jotka valmistavat, myyvät tai korjaavat aseita, tarvitsevat toimintaansa viranomaisen luvan. Tämä koskee myös aseiden deaktivointia. Luvan antamisen edellytyksenä on se, että henkilöllä on toimintaan vaadittavat taidot ja tiedot, sekä se, että hän tuntee aseita koskevan lainsäädännön.

Ranska

Ranskan ampuma-aseiden hankkimista ja hallussapitoa koskevia aiemmin kansainvälisesti verrattuna hyvinkin lieviä säännöksiä on kiristetty huomattavasti vuosina 1993 ja 1995. Ainoastaan yhdellä patruunalla ladattavat haulikot, jotka toimivat kertatuliperiaatteella ja joiden piipun pituus on yli 60 senttimetriä, eivät edellytä viranomaisen lupaa.

Ranskan aselaissa aseet ja ampumatarvikkeet jaetaan kahdeksaan eri luokkaan. Yhteisöille, kuten esimerkiksi ampumaurheiluseuroille, voidaan antaa hallussapitolupa ampuma-aseisiin. Myös yhteisön jäsen voi saada luvan yhteisön omistamiin aseisiin. Turvallisuusyrityksille ja vartioimisliikkeille voidaan antaa lupa tiettyjen ensimmäiseen ja neljänteen luokkaan kuuluvien aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon. Näitä aseita ovat käsiaseet sekä olkapäältä ammuttavat sarjatulta ja itselataavaa kertatulta ampuvat aseet. Yhteisön on nimettävä vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on vastata aseiden ja ampumatarvikkeiden hankkimisesta ja säilytyksestä. Sekä julkisille että yksityisille museoille voidaan antaa keräilyperusteella lupa asekokoelman perustamiselle. Elokuvia tuottavat yhteisöt ja kansalliset teatterit voivat myös saada hallussapitoluvan ampuma-aseeseen. Lupaviranomaisena toimii prefekti eli läänin maaherra.

Ranskan aselain aseiden säilytystä koskevia säännöksiä sovelletaan sekä luonnollisiin henkilöihin että yhteisöihin. Säilytykselle asetetut vaatimukset riippuvat säilytettävästä aseesta. Ensimmäisen luokan ja neljännen luokan aseet on säilytettävä kassakaapissa tai

muussa lukitussa lattiaan kiinnitetyssä asekaapissa. Tähän ryhmään kuuluvia aseita ovat sotilasaseet, sarjatuliaseet, käsiaseet sekä olkapäältä ammuttavat sarjatulta tai itselataavaa kertatulta ampuvat aseet. Metsästysaseet tulee säilyttää lukitussa seinään kiinnitetyssä asetelineessä tai muulla tavalla kiinnitettynä seinään. Museoissa aseet tulee säilyttää lukituissa vitriineissä. Lisäksi museoissa on oltava hyväksytyt lukot ja hälytysjärjestelmä. Ranskassa järjestetään usein tarkkuusammuntaa markkinoilla. Tällaisessa ammunnassa käytettävät aseet on oltava kiinnitettynä penkkiin tai pöytään.

Poliisilla on oikeus tarkastaa yhteisöjen aseiden säilytystilat. Luonnollisten henkilöiden hallussapitämien aseiden säilytystiloja poliisilla ei ole oikeutta tarkastaa. Ennen luvan antamista luonnollisten henkilöiden on kuitenkin näytettävä lupaviranomaiselle asekaapin ostokuitti tai muu vastaava selvitys asennetusta aseiden säilytyskaapista.

Ranskassa kiellettiin vuonna 1995 sarjatuliaseiden hankkiminen ja hallussapito luonnollisilta henkilöiltä. Tällöin henkilön, jolla oli hallussaan tällainen ase, oli joko luovutettava ase jollekin, joka laillisesti sai pitää hallussaan sarjatuliaseita, taikka muutettava ase pysyvästi toimintatavaltaan siten, ettei sarjatulen ampuminen sillä enää ollut mahdollista. Kolmas vaihtoehto oli tehdä ase pysyvästi ampumakelvottomaksi. Ranskassa ampuma-aseen deaktivointi on luvanvaraista toimintaa. Ranskassa on erityinen virasto, joka deaktivoi ampuma-aseita. Deaktivoidun ampuma-aseen hallussapitoon ei tarvita lupaa.

Kaasusumuttimet, joilla on lamaannuttava vaikutus, kuuluvat aselain kuudenteen luokkaan. Niiden hankkiminen ja hallussapito ei ole luvanvaraista, jos henkilö on 18 vuotta täyttänyt. Ranskan puolustusministeriö on määräyksessään luetellut ne sallitut vaikuttavat aineet, joita kaasusumuttimet saavat sisältää.

Luonnollisten henkilöiden järjestämä aseenkäsittelykoulutus ei ole luvanvaraista toimintaa. Yhteisöt tarvitsevat kuitenkin luvan asekoulutuksen järjestämiseen.

Espanja

Espanjassa on noin kaksi ja puoli miljoonaa ampuma-aseen hallussapitoluvan haltijaa. Luvallisia ampuma-aseita arvioidaan olevan hieman yli kolme miljoonaa. Aseista noin 80 prosenttia on metsästysaseita. Espanjan väkiluku on noin 39 miljoonaa.

Vuonna 1993 annetussa Espanjan aselaissa aseet jaetaan seitsemään eri luokkaan. Kiellettyjä ovat tukilliset käsiaseet, piipusta katkaistut pitkät aseet ja äänenvaimentimet. Kiellettyjä ovat myös eräät yli viidellä patruunalla ladattavat aseet sekä irrotettavalla tai taitettavalla perällä varustetut pitkät puoliautomaattiaseet. Kaasusumuttimien kauppa ja hallussapito yleisellä paikalla on Espanjassa kielletty. Säännökset eivät kuitenkaan koske virkamiehiä.

Luvan ampuma-aseeseen voi saada metsästys-, ampumaurheilu- tai keräilyperusteella. Jos luvan hakijalla on erityinen ja hyvin perusteltu suojelun tarve, voi luvan saada myös suojeluperusteella. Luonnollisen henkilön hakiessa lupaa on esitettävä rikosrekisteritodistus, henkilöllisyystodistus sekä todistus fyysisestä ja psyykkisestä terveydentilasta. Hakijan on myös esitettävä selvitys riittävästä ampuma-aseen käsittelytaidosta sekä siitä, että hän kykenee säilyttämään aseen turvallisesti.

Myös yhteisöille voidaan antaa aselupa. Lupaa haettaessa yhteisön on ilmoitettava lupaviranomaiselle erityinen yksilöintinumero, kotipaikka, toimiala ja kaupparekisteriin merkitty nimi. Lupaviranomaisena toimii santarmin aseasioista vastaava osasto.

Viranomaiset pitävät rekisteriä luvanhaltijoista. Myös asekauppiaat joutuvat pitämään kirjaa luovuttamistaan aseista. Aseiden säilyttämisestä yksityiskodeissa on tarkat säännökset. Erityisten asesäilytyslaatikoiden ja asekaappien vähimmäisvaatimuksista on annettu säännöksiä.

Espanjan aselain mukaan aseessa on oltava sarjanumero tai muu aseen yksilöivä tunniste. Espanjassa valmistetuissa aseissa on oltava tehtaan valmistusnumero. Numerosta pitää käydä ilmi ase- ja räjähdekeskuksen (Central de Armas y Explosivos) tehtaalle antama numero, tehtaan aseelle antama tunnistenumero ja valmistusvuosi. Espanjassa jokaisella

asetyypillä on oma numerokoodinsa. Aseesta onkin lisäksi aina käytävä ilmi se asetyyppi, johon se on luokiteltu. Santarmin johto (Dirección General de la Guardia Civil), joka on Espanjan sisäasiainministeriön alainen elin, valvoo ampuma-aseiden numerointia.

Kanada

Kanadassa on arvioitu olevan noin 7,4 miljoonaa asetta ja 3,3 miljoonaa aseluvanhaltijaa. Kanadan väkiluku on noin 27 miljoonaa.

Kanadan aselakia on äskettäin uudistettu ja aselain uudet säännökset tulivat voimaan 1 päivänä lokakuuta 1998. Lainuudistuksen tärkeimmät tavoitteet ovat kaikkien aseiden ja luvanhaltijoiden rekisteröiminen sekä uuden lupajärjestelmän käyttöönotto. Lisäksi tarkoituksena oli parantaa sekä yksityishenkilöiden että ase-elinkeinonharjoittajien asesäilytyksen turvallisuustasoa. Aseseurojen ja ampumaratojen sääntelyä on myös tiukennettu.

Kanadassa aseet luokitellaan rajoittamattomiksi, rajoitetuiksi ja kielletyiksi (non-restricted, restricted and prohibited) aseiksi. Kiellettyjä ampuma-aseita ovat muun muassa ne käsiaseet, joiden piipun pituus on 105 millimetriä tai vähemmän. Kiellettyjä ovat myös kiväärit ja haulikot, joiden kokonaispituus on vähemmän kuin 660 millimetriä tai piipun pituus alle 457 millimetriä. Lisäksi kaikki sarjatuliaseet kuuluvat kiellettyjen aseiden luokkaan. Rajoitettujen aseiden luokkaan kuuluvat muut kuin edellä mainitut käsiaseet, itselataavaa kertatulta ampuvat aseet, varsijouset sekä ne kiväärit ja haulikot, joiden piipun pituus on 457—470 millimetriä. Kaikki muut aseet kuuluvat rajoittamattomien luokkaan. Suurin osa metsästysaseista kuuluu siten rajoittamattomien aseiden luokkaan.

Kiellettyjen ja rajoitettujen aseiden luokkaan kuuluvat aseet sekä niiden luvanhaltijat rekisteröidään. Vaikkakin useimmat metsästyskiväärit ja haulikot edelleen luokitellaan rajoittamattomiksi aseiksi, ovat ne tulleet luvanvaraisiksi joulukuun alusta 1998 lukien. Määräaika luvan hakemiselle näihin aseisiin ja rekisteröitymiselle päättyy 1 päivänä tammikuuta 2003. Tällöin siis Kanadassa pitäisi olla kattava aserekisteri kaikista maan laillisista aseista ja niiden luvanhaltijoista.

Kanadan aserekisteriin merkitään luvanhaltijan tiedot sekä seuraavat tiedot aseista: valmistaja, malli, sarjanumero, kaliiperi, piipun pituus, asetyyppi ja aseeseen kerrallaan mahtuvien patruunoiden lukumäärä. Lisäksi aserekisteriin merkitään tiedot lupahakemuksista, kadonneista ja varastetuista aseista, ampumaradoista ja asekerhoista sekä tiedot asekouluttajista, joilla on oikeus antaa aseenkäsittelykoulutusta. Aserekisteri on automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidetty rekisteri, johon kaikilla poliiseilla on pääsy.

Aseiden rekisteröinnin yhteydessä tarkastetaan, että aseella on sarjanumero tai muu sen yksilöivä tunniste. Jos tunnistetta ei ole, on aseeseen merkittävä sellainen. Tunnistenumeron on oltava kiinteästi merkittynä aseeseen ja useimmissa tapauksissa sen on oltava näkyvällä paikalla aseessa. Erityisistä syistä, kuten esimerkiksi keräilyaseissa, voi tunnistenumero olla merkittynä myös näkymättömään paikkaan aseen tukin tai kahvan alle taikka muuhun vastaavaan paikkaan. Rekisteriviranomainen päättää tapauskohtaisesti milloin tunnistenumeron ei tarvitse olla näkyvässä paikassa aseessa. Aseiden merkitseminen kuuluu rekisteriviranomaiselle.

Hankkimis- ja hallussapitoluvan antamisen edellytyksenä on erityisen aseenkäsittelykurssin käyminen ja testin läpäiseminen. Rajoittamattomille aseille ja rajoitetuille aseille on eri kurssit (Canadian Firearms Safety Course ja Canadian Restricted Firearms Safety Course). Kursseilla käsitellään muun muassa aselain säännöksiä, turvallista aseenkäsittelyä, aseiden säilytystä, eri asemalleja ja aseiden huoltoa. Kurssin saa järjestää ainoastaan siihen luvan saanut kouluttaja. Kanadassa aselupa on uusittava joka viides vuosi, jolloin aseiden ja luvanhaltijoiden tiedot samalla tarkastetaan. Aselupa voidaan antaa yksityishenkilöille, ase-elinkeinonharjoittajille ja museoille. Varsinaista yhteisölupajärjestelmää Kanadassa ei ole.

Yksityishenkilöiden tulee säilyttää aseet ja ampumatarvikkeet erillään toisistaan. Aseet eivät saa olla ladattuja ja ne pitää säilyttää

asekaapissa tai muussa turvallisessa huoneessa, johon ei voida helposti murtautua. Jos aseen säilyttäminen lukitussa paikassa ei ole mahdollista, on ase lukittava elektronisella tai mekaanisella lukituslaitteella. Rajoitetut ja kielletyt aseet on säilytettävä lukittuina ja kiinnitettyinä seinätelineeseen tai lattiassa kiinni olevaan asekaappiin. Ase-elinkeinonharjoittajien tulee säilyttää aseet lataamattomina lukitussa kassakaapissa tai holvissa taikka muuten lukitussa paikassa, johon pääsee ainoastaan ase-elinkeinonharjoittaja itse tai hänen työntekijänsä. Lisäksi hälytysjärjestelmän on oltava asennettuna. Ikkunoiden ja ovien on oltava lukittuina turvalukolla.

1.3. Nykytilan arviointi

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Käytännössä on erittäin vaikeata luoda sellaista lupajärjestelmää, joka mahdollistaisi luvan hakemisen ilman kohtuuttomia hankaluuksia ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa merkinantovälineenä olevan merkinantopistoolin Suomen alueelle tuomiseen ja sen Suomessa tapahtuvaan hallussapitoon. Tällaisissa aluksissa olevien merkinantopistoolien valvonnan järjestäminen on myös erittäin vaikeaa. Suomen alueella tilapäisesti olevissa ulkomaisissa aluksissa olevien merkinantopistoolien ei voida arvioida aiheuttavan käytännössä ainakaan kovin suurta vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Ampuma-aselain lupajärjestelmä onkin tältä osin monimutkaisuudessaan epätyydyttävä.

Ampuma-aseen hankkiminen ja hallussapito

Koska yhteisöt ja säätiöt eivät voimassa olevan ampuma-aselain mukaan voi saada ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavaa lupaa, on nämä luvat yhteisöjen ja säätiöiden omistamiin aseisiin annettu jollekin yhteisön toimintaan osallistuvalle henkilölle. Tällainen järjestely on ongelmallinen, koska se ei vastaa todellista tilannetta. Menettelystä on aiheutunut käytännössä ongelmia ja runsaasti ylimääräistä työtä silloin kun luvanhaltijana toiminut henkilö on lopettanut toimintansa yhteisössä tai säätiössä ja luvanhaltijaa on jouduttu vaihtamaan.

Lupaviranomainen

Lääninhallitukset myöntävät asealan elinkeinoluvat ja hankkimisluvat erityisen vaarallisiin ampuma-aseisiin. Ne myös hyväksyvät ase-elinkeinonharjoittajien vastuuhenkilöt sekä asekeräilijät. Lääninhallituksissa ei kuitenkaan välttämättä ole sellaista ampuma-aseisiin liittyvää erityisasiantuntemusta, jota edellä mainittujen lupien ja hyväksyntien antaminen edellyttäisi. Toisaalta asealan elinkeinon harjoittamista koskevien lupien antamisessa korostuu hakijoiden yhdenmukaisen kohtelun vaatimus. Tämä ei yleensä ole täysin mahdollista silloin, jos lupaviranomaisia on useita. Lupakäytännön yhdenmukaisuus sekä ase-asioihin liittyvä erityisasiantuntemus voidaan parhaiten turvata keskittämällä keskeisten ja vaativien lupa-asioiden käsittely yhteen viranomaiseen.

Asealan elinkeinonharjoittamisen ala sekä vastuuhenkilö

Kaupallisessa tarkoituksessa pidettävällä ampumaradalla ei ole sellaista radalla kävijöiden keskinäistä valvontaa, jota on sellaisilla ampumaradoilla, joissa käy tiettyyn rajalliseen joukkoon, kuten ampumaseuraan, kuuluvia henkilöitä. Tämän vuoksi tällaiset radat ovat selvästi esimerkiksi ampumaseuran pitämiä ratoja suurempi uhka yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta on myös erittäin olennaista se, että kaupallista ampuma-aseen käyttökoulutusta järjestetään sellaisten henkilöiden toimesta, joiden asenne ampuma-aseen käyttöön vastaa ampuma-aselainsäädännön sekä rikoslain säännöksiä sekä niiden taustalla olevia periaatteita.

Asealan elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilöksi hyväksyttävälle henkilölle asetetaan voimassa olevassa ampuma-aselaissa erittäin suuret vaatimukset. Siinä ei kuitenkaan ole

asetettu vastuuhenkilölle erityisiä pätevyysvaatimuksia.

Ampuma-aselakia ja aselupa-asioita koskevat lausunnot

Ampuma-aselaissa ei ole säännöksiä asiantuntijaelimestä, jolta lupaviranomaiset voisivat pyytää lausuntoa erityistä asiantuntemusta vaativissa asioissa. Lisäksi ampuma-aselain 113 §:n 2 momentin salassapitovelvoite estää lausuntojen pyytämisen lain soveltamisalaan kuuluvista hakemuksista siten, että hakemus tulisi julkiseksi. Lupaviranomaisten tarve saada lausuntoja erityistä asiantuntemusta edellyttävistä seikoista sekä linjauskysymyksistä voitaisiin salassapitosäännösten estämättä turvata perustamalla lausunnonantajaksi asealan eri intressitahoista koostuva asiantuntijaelin.

Aseenkäsittelylupa

Ampuma-aseita käsittelevät työssään toistuvasti eräät sellaiset henkilöt, jotka eivät toimi ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa. Heille ei nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan voida antaa aseenkäsittelylupaa eikä ampuma-aselaissa ole muutakaan tällaiseen tilanteeseen hyvin soveltuvaa lupatyyppiä. Mahdollisuus aseenkäsittelyluvan antamiseen muillekin kuin ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa oleville henkilöille poistaisi edellä mainitun epäkohdan ilman, että muutos aiheuttaisi yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen kohdistuvia ongelmia.

Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä kaupalliseen vientiin, tuontiin, kauttakuljetukseen ja siirtoon oikeuttavien lupien raukeaminen ja peruuttaminen

Voimassa olevan ampuma-aselain mukaan lain soveltamisalaan kuuluvaa kaupallista vienti- tai kauttakuljetuslupaa ei tule myöntää, jos luvan myöntämiselle on ulko- tai turvallisuuspoliittinen este. Kohdemaan olosuhteiden muuttuminen sellaisiksi, että uuden vienti- tai kauttakuljetusluvan antamiselle olisi ulko- tai turvallisuuspoliittinen este, ei kuitenkaan ole voimassa olevan luvan peruuttamisperuste. Tilanne on epätyydyttävä, koska esimerkiksi kansainvälisiin pakotteisiin reagoiminen edellyttää, että voimassa oleva lupa voidaan tarvittaessa peruuttaa kohdemaan olosuhteiden muuttuessa.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva siirto Suomesta

Jokaiselle kaupallisessa tarkoituksessa Suomesta toiseen EU:n jäsenvaltioon tapahtuvalle siirrolle erikseen annettavaa lupaa edellyttävä menettely aiheuttaa sekä luvanhakijalle että lupaviranomaiselle runsaasti työtä. Asedirektiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaan siirtolupa voitaisiin kuitenkin antaa määräaikaisena. Sellaisessa tapauksessa, että vastaanottajavaltion lainsäädäntö mahdollistaa ennakkosuostumuksen antamisen toistuviin siirtoihin, Suomen siirtokohtaisiin siirtolupiin perustuva järjestelmä on turhan yksityiskohtainen ja työläs. Vastaanottajavaltion ja kauttakulkuvaltioiden viranomaisten tiedonsaanti siirroista voitaisiin turvata siirtäjälle asetettavalla ilmoitusvelvollisuudella.

Poikkeukset siirron luvanvaraisuudesta

Ampuma-aselain 80 §:n 3 momentti edellyttää siirtoluvan hankkimista myös sellaiselle siirrolle, jonka määränpäänä olevassa valtiossa ja mahdollisissa kauttakulkuvaltioissa on näiden lainsäädännön perusteella mahdollista pitää ampuma-asetta hallussa Suomessa annetun hallussapitoluvan nojalla. Tällainen valtio on esimerkiksi Ruotsi. Edellä mainituissa tapauksissa ei ole perusteltua edellyttää erillisen luvan hankkimista aseen siirtämiseen tällaiseen valtioon.

Aselupahakemuksen jättäminen ja hakijan kotikunnan vaihtuminen

Sellaisissa tapauksissa, joissa ampuma-aseen hankkimiseen oikeuttavan luvan hakija on jo aikaisemmin saanut samalta poliisilaitokselta hankkimisluvan ja on lupaviranomaisen henkilöstön muutoinkin tuntema, ei luvanhakijan uutta henkilökoh-

taista käyntiä lupaviranomaisessa voida pitää välttämättömänä. Tällaisia lupaviranomaisen luona usein asioivia luvanhakijoita olisivat erityisesti aktiiviset asekeräilijät.

Valtakunnallisen aserekisterin tultua käyttöönotetuksi ei ampuma-aselain 114 §:ssä luvanhaltijalle asetettua velvollisuutta ilmoittaa kotipaikkansa vaihtumisesta lupaviranomaiselle ole pidettävä tarpeellisena.

Oikeus tiedoston pitämiseen

Asekeräilijälle asetettu velvollisuus hankkia erillinen hallussapitolupa jokaiseen hänen hankkimaan ampuma-aseeseen aiheuttaa huomattavasti työtä sekä keräilijälle että lupaviranomaiselle. Asekeräilijälle annettava oikeus tiedoston pitämiseen vähentäisi työmäärää merkittävästi. Hankkimis- tai valmistamisluvan hankkimisen edellyttäminen sekä velvollisuus ilmoittaa hankituista aseista lupaviranomaiselle varmistaisi riittävällä tavalla tiedostoa pitävän keräilijän toiminnan valvonnan.

Kaasusumutin

Kaasusumutin poikkeaa ominaisuuksiltaan ampuma-aseesta eräiltä keskeisiltä ominaisuuksiltaan. Sumutin vanhenee sisällöltään yleensä noin viiden vuoden kuluessa. Sumutin yleensä myös tyhjenee melko vähäisten käyttökertojen jälkeen. Näiden syiden vuoksi sumutin on usein hallussapitoluvan voimassa ollessa vaihdettava uuteen. Tällöin on vanha hallussapitolupa peruutettava ja hankittava uusi hankkimis- ja hallussapitolupa. Tämä työllistää turhaan lupaviranomaista sekä aiheuttaa luvanhakijalle lisävaivaa ja kustannuksia. Kaasusumutinta ei vaarallisuudeltaankaan voida rinnastaa ampuma-aseeseen. Lisäksi sumuttimia ei voida luokitella tyypiltään, toimintatavaltaan ja kaliiperiltaan eikä yksilöidä tunnistetiedoiltaan siten kuin ampuma-aseita. Näiden syiden vuoksi ampuma-aseiden lupajärjestelmä ei sovellu erityisen hyvin kaasusumuttimille. Kaasusumuttimia hankkivat kuitenkin luonnollisten henkilöiden lisäksi lukuisat yhteisöt. Ne joutuvat turvautumaan samanlaisiin keinotekoisiin luvanhankkimisjärjestelyihin kuin mihin edellä on todettu jouduttavan turvautumaan ampuma-aseidenkin osalta.

Säilyttäminen

Ampuma-aseiden turvallinen säilytys on keskeinen osa aseturvallisuutta. Voimassa olevat säännökset ovat yleensä riittävät turvaamaan sen, että säilytettävänä oleva ampuma-ase ei joudu esimerkiksi lasten käsiin vahingossa tai ole kiivastuneen henkilön nopeasti käsiin saatavissa.

Ampuma-aseisiin kohdistuvien anastusrikosten ehkäiseminen on toinen ampuma-aseiden erityisten säilytysvaatimusten tavoitteista. Poliisin rikosilmoitusjärjestelmästä saatavien tietojen perusteella ampuma-aselain 106 §:n säilytystä koskevien säännösten voimaantulo 1.3.1998 on vähentänyt ampuma-aseisiin kohdistuneita anastusrikoksia. Ampuma-aseisiin kohdistuneiden varkauksien ja törkeiden varkauksien määrät ovat olleet vuosina 1996 ja 1999 välisenä aikana seuraavat:

1966	1 123
1997	1 153
1998	922
1999	820

Vaatimusta aseen osan erillään säilyttämisestä tai aseen säilyttämisestä lukitussa säilytyspaikassa ei voida pitää kaikissa tapauksissa riittävänä ehkäisemään aseiden joutumista esimerkiksi asuntomurron yhteydessä rikollisten käsiin. Tämän vuoksi ainakin vaarallisten ja rikolliseen käyttöön erityisesti soveltuvien tulivoimaisten tai helposti kätkettyinä kannettavien ampuma-aseiden säilyttämisen osalta on tarve edellä mainittua tiukempaan sääntelyyn.

Maahantuotavat deaktivoidut ampuma-aseet

Suomeen voi ulkomailta tuoda ja siirtää pysyvästi ampumakelvottomaksi tehtyjä ampuma-aseita ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehtyjä aseen osia ilman, että niitä joutuisi esittämään viranomaiselle niihin tehtyjen muutosten tar-

kistamiseksi. Siten ulkomailla ampuma- ja toimintakelvottomaksi tehtyjen ja sen jälkeen Suomeen tuotujen tai siirrettyjen aseiden ja niiden osien teknisten muutostoimenpiteiden tasosta ja pysyvyydestä ei voida Suomessa varmistua. Tämä on erittäin suuri ongelma yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta.

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa ja yksityinen tuontilupa oikeuttaa tuomaan Suomeen sellaisen ampuma-aseen tai aseen osan, jota ei ole merkitty Suomessa aserekisteriin. Tullilaitoksella ei ole velvollisuutta ilmoittaa lupaviranomaiselle tällaisen esineen tuonnista Suomeen. Lupaviranomaisella ei ilmoitusvelvollisuuden puuttuessa ole mahdollisuutta valvoa sitä, tuodaanko luvassa mainittu esine maahan. Samoin lupaviranomaiselta puuttuu mahdollisuus valvoa sitä, että lupaa ei käytetä useaan kertaan.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen

Kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ei edellytä voimassa olevan ampuma-aselainsäädännön mukaan lupaa. Ampumaradan pitäminen kuitenkin edellyttää ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta marraskuun 21 päivänä 1915 annetun ja edelleen voimassa olevan senaatin asetuksen 14 §:n mukaan lääninhallituksen antamaa lupaa. Tämä koskee sekä kaupallisia että muussa tarkoituksessa ylläpidettäviä ampumaratoja. Luvan antamisen tarkoituksena on kuitenkin lähinnä ottaa huomioon ympäristöhaitat sekä ampumaradan ympäristön turvatekijät. Asetus ei kuitenkaan ole käytännössä antanut juurikaan mahdollisuuksia ampumaratojen ympäristöhaittojen tarkasteluun eikä tarvittaviin rajoituksiin. Sen sijaan kaikkia ampumaratoja, myös puolustusvoimien ampumaratoja, on koskenut aiemmin terveydensuojelulain (763/1994) 9 §:n mukainen sijoituslupa. Lisäksi uuden ampumaradan perustaminen on käytännössä edellyttänyt eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 18 §:n mukaista lupaa. Nämä molemmat lupamenettelyt on korvattu 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain (86/2000) lupamenettelyllä. Lain nojalla annetun ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) mukaan ulkona sijaitsevalta ampumaradalta edellytettäisiin lupaa. Sisäampumaratoja koskee ympäristönsuojelulainsäädännön uudistuksen jälkeenkin terveydensuojelulain 13 §:n mukainen lupa. Ympäristönsuojelulain säätämisen yhteydessä kumotun meluntorjuntalain (382/1987) nojalla annettu valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997) on jäänyt voimaan.

Ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta annettu asetus lupamenettelyineen mahdollistaa radan käyttöön ja sen käyttäjiin sekä itse toiminnan harjoittamiseen kohdistuvien järjestys- ja turvallisuusseikkojen huomioon ottamisen vain rajoitetusti. Edellä mainittujen syiden vuoksi kaupallisten ampumaratojen osalta on syytä säätää erikseen niiden pitämiseen poliisin toimesta annettavasta luvasta, jossa voitaisiin ottaa yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvät seikat riittävästi huomioon sekä mahdollistaa kaupallisten ratojen toimintaan kohdistuva säännönmukainen valvonta. Kaupallisten ampumaratojen käyttöön liittyy myös edellä mainittuja ympäristöhaittoja. Niiden arviointi sopii parhaiten ympäristön käyttöä valvoville viranomaisille, joten lääninhallituksen lupamenettely on edelleenkin syytä säilyttää nyt säädettävän yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvän lupamenettelyn ohella.

Kaupallisiin ampumaratoihin liittyvät epäkohdat ovat viime aikoina myös tulleet esille muun muassa siten, että tällaisille ampumaradoille ovat päässeet ampumaan radan pitäjille täysin tuntemattomat henkilöt. Ampumaradalla on voinut olla ampumassa yhtä aikaa useitakin toisilleen täysin vieraita henkilöitä, jotka ovat saaneet radanpitäjältä ampuma-aseen käyttöönsä radalla ampumista varten. Eräässä tapauksessa tämä on johtanut jopa surmatekoihin kaupallisella ampumara-

dalla. Kaupallisten ampumaratojen yhtenä turvallisuusriskinä onkin ollut se, että tällaisilla radoilla aseen on voinut saada käyttöönsä henkilö, jota sekä radanpitäjät että muut ampujat eivät ole tunteneet. Tätä turvallisuusriskiä voitaisiin kontrolloida toiminnan luvanvaraistamisella.

Kaupallinen ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen säädettäisiin luvanvaraiseksi asealan elinkeinoksi. Ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen edellyttäisi toiminnan luonne huomioon ottaen sekä kouluttajiin että koulutettaviin kohdistuvaa viranomaisvalvontaa. Koulutusta voi tällä hetkellä antaa kuka tahansa ilman minkäänlaista valvontaa. Eräissä esille tulleissa tapauksissa on jo ollut syytä otaksua, että Suomessa on järjestetty kaupallista asekoulutusta ulkomaisille henkilöille olosuhteissa, joissa on ollut aihetta epäillä koulutuksen antamisen asianmukaisuutta.

Asealan elinkeinon käsite laajennettaisiin siis koskemaan myös kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ampumaradan pitämistä ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista lisäämällä 14 pykälään uudet 3 ja 4 kohdat. Kaupallinen ampumaradan pitäminen ja kaupallinen ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen tulisivat luvanvaraisiksi toiminnoiksi, joita poliisin tulisi säännöllisesti valvoa. Tällaiset ampuma-aseisiin liittyvät toiminnat voidaan perustellusti katsoa asealan elinkeinon harjoittamiseksi, koska ne perustuvat kaupallisuuteen eli voiton tavoitteluun. Lisäksi niissä käsitellään laajamittaisestikin ampuma-aseita, minkä vuoksi niihin on kohdistettava viranomaisvalvontaa. Tekemällä tästä toiminnasta luvanvaraista viranomaiset voivat puuttua mahdollisiin epäkohtiin sekä asettaa tarvittavia lupaehtoja toiminnan turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi.

2.2. Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset yhteisölle ja säätiölle

Esityksessä ehdotetaan mahdollistettavaksi ampuma-aseen ja aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan antaminen myös Suomessa rekisteröidylle tai Suomessa julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle. Käytännössä on ilmennyt tarvetta siihen, että luonnollisten henkilöiden lisäksi myös oikeushenkilöiden tulisi voida saada lupa ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon tietyissä tapauksissa. Vastaavat säännökset ovat jo voimassa muissa pohjoismaissa ja useimmissa EU:n jäsenvaltioissa. Tällöin esimerkiksi ampumaseurat voisivat hankkia ampuma-aseita, joita seuran jäsenet voisivat joko välittömän valvonnan alaisena tai rinnakkaisluvan niihin hankkimalla käyttää seuran radalla. Myös ampumaharrastusta aloittavat henkilöt voisivat aluksi ampua ja harjoitella seuran aseella ennen kuin hankkisivat oman aseen. Henkilö voisi siten aloittaa ampumaharrastuksen helpommin ilman, että joutuisi heti alussa sijoittamaan suuren summan rahaa aseen hankkimiseen. Oman aseen voisi hankkia sitten jatkossa, jos kiinnostus ampumiseen jatkuisi aktiivisena ja henkilö olisi harjaantunut riittävästi aseen käsittelyyn.

Lukuisilla muillakin yhteisöillä tai säätiöillä on usein perusteltu tarve ampuma-aseen hankkimiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi metsästysseurat, vapaaehtoista maanpuolustustyötä harjoittavat yhdistykset, riistanhoitoyhdistykset, meripelastusseurat, sellaiset asealan ammattioppilaitokset, jotka eivät harjoita asealan elinkeinoa, elokuva- ja teatteritehosteita tuottavat yritykset, asealan julkaisuja toimittavat yritykset, vartioimisliikkeet ja asemuseot. Samalla voitaisiin myös luopua tällä hetkellä käytetyistä keinotekoisista luvanhankkimisjärjestelyistä, joissa lupa haetaan jonkun luonnollisen henkilön nimiin. Luvan antaisi ja peruuttaisi 42 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomainen. Lupa voitaisiin antaa toistaiseksi tai määräaikaisena. Yhteisön tai säätiön aseisiin voisi saada tämän suostumuksin myös rinnakkaisluvan.

Yhteisö tai säätiö voisi saada luvan ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen sekä hallussapitoon samoin 43 ja 44 §:ssä sekä 45 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyin edellytyksin ja rajoituksin kuin luonnollinenkin henkilö. Näin ollen esimerkiksi asemuseoilla olisi mahdollisuus hankkia poikkeustapauksissa myös erityisen vaarallisia ampuma-aseita ja aseen osia. Lupa ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttaisi hankkimaan myös patruunoita luvassa mainitun tyyppisiin ampuma-aseisiin, jollei sitä olisi lupaehdoissa

erikseen kielletty. Yhteisöön ja säätiöön sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin luonnolliseen henkilöönkin, jollei nimenomaisesti olisi toisin säädetty. Yhteisön ja säätiön puolesta toimisi sen 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava, joka hakisi tarvittavat luvat, tekisi säädetyt ilmoitukset ja hoitaisi muutoinkin tämän lain, sen nojalla annetun asetuksen ja mahdollisten lupaehtojen mukaiset velvollisuudet.

Yhteisön ja säätiön tulisi ensin hakea hankkimislupaa, jolloin harkittaisiin luvan antamisen edellytykset kuten tällä hetkellä luonnollisten henkilöidenkin osalta menetellään. Jos hakija harkittaisiin soveltuvaksi hankkimaan ampuma-aseita ja aseen osia, ja tällä olisi siihen myös perusteltu 43 §:n 1 momentissa tarkoitettu tarve, saisi se hankkimisluvan. Esineet hankittuaan sen tulisi 52 §:n mukaisesti hakea hallussapitolupaa. Esineet hankkisi käytännössä siis lupaan merkitty yhteisön tai säätiön asevastaava. Yhteisölle tai säätiölle hankkimislupaa tai asevastaavan hyväksyntää haettaessa tulisi lupaviranomaisen vaatia selvitys siitä, että hakijan toimivaltainen elin on tehnyt päätöksen lupahakemuksessa mainittujen esineiden hankkimisesta tai henkilön hyväksymisestä asevastaavaksi.

Yhteisön ja säätiön ampuma-aseiden ja aseen osien hallussapidosta vastaisi ja esineistä huolehtisi asevastaava. Niitä voisi luovuttaa vain sellaisille henkilöille, jotka ovat tämän lain säännösten mukaan niiden hallussapitoon oikeutettuja. Esineitä voisi siten tilapäisesti lainata 87 §:n mukaisesti hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijalle. Lisäksi ne voisi luovuttaa rinnakkaisluvan haltijan käyttöön. Ampuma-aselain 88 §:ssä säädetyllä tavalla ampuma-aseen voisi antaa myös käytettäväksi esimerkiksi ampumaradalla välittömän valvonnan alla sellaiselle henkilölle, jolla ei olisi sen hallussapitoon oikeuttavaa lupaa.

2.3. Kaasusumutinlupa

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kaasusumuttimien osalta kokonaan oma lupatyyppi eli kaasusumutinlupa. Nykyisissä säädöksissä kaasusumutin on lupamenettelynsä puolesta täysin rinnastettu varsinaiseen ampuma-aseeseen. Kaasusumuttimet eroavat vaarallisuudeltaan huomattavasti ampuma-aseista ja niitä käytetään pääasiassa eri käyttötarkoitukseen kuin ampuma-aseita. Kaasusumuttimien osalta onkin tarkoituksenmukaista säätää niille sopivampi yksinkertaisempi lupamenettely. Tämä helpottaisi lupaviranomaisten työtä ja olisi myös luvanhakijoille selkeämpi menettely.

Kaasusumuttimia koskeva lupamenettely olisi yksivaiheinen. Poliisilaitokselta haettaisiin kaasusumutinlupaa, joka oikeuttaisi luvan voimassaoloaikana sekä hankkimaan että pitämään hallussa sumutinta. Kaasusumutinlupa oikeuttaisi myös luvan voimassaoloaikana vaihtamaan esimerkiksi tyhjäksi käytetyn tai sisällöltään vanhentuneen sumuttimen uuteen, ilman että luvanhaltija joutuisi hakemaan uutta lupaa tai muutoin asioimaan lupaviranomaisen luona. Luonnollisten henkilöiden lisäksi myös yhteisöt ja säätiöt voisivat hakea kaasusumutinlupaa.

2.4. Ampuma-aseiden säilyttäminen

Rikolliset hankkivat ampuma-aseensa pääasiassa anastamalla niitä yksityisasunnoista sekä ase-elinkeinonharjoittajien liike- ja varastotiloista. Suomessa anastetaan vuosittain noin tuhat ampuma-asetta ja yhä suurempi määrä aseisiin kohdistuvista anastusrikoksista pyritään tekemään sellaisiin kohteisiin, joissa otaksutaan olevan erityisen tulivoimaisia taikka rikolliseen käyttöön muutoin erityisen hyvin soveltuvia ampuma-aseita. Luvallisten ampuma-aseiden turvallinen säilytys on tehokkain keino torjua aseiden kulkeutumista rikolliseen käyttöön.

Voimassa olevan lain 106 §:n 1 momentin mukaan kaikki ampuma-aseet tulee säilyttää lukitussa paikassa tai muuten lukittuina taikka siten, että ampuma-aseeseen kuuluvaa aseen osaa säilytetään erillään. Lisäksi 116 §:n mukaan poliisilaitoksen on tarkastettava ase-elinkeinonharjoittajan aseiden säilytystilat sekä ase-elinkeinolupaa haettaessa että vuosittain luvan antamisen jälkeen. Kyseisen pykälän mukaan poliisilaitoksen on tarkastettava myös asekeräilijän aseiden säilytystilat ennen luvan antamista ensimmäiseen aseeseen. Nyt annettavalla lailla säädettäisiin

myös yhteisön ja säätiön oikeudesta saada aseen hallussapitoon oikeuttava lupa. Samalla säädettäisiin, että poliisilaitoksen olisi hyväksyttävä yhteisön ja säätiön aseiden säilytystilat ennen hankkimisluvan antamista. Jatkossa siis kaikkien aseelinkeinonharjoittajien, aseita hallussapitävien yhteisöjen ja säätiöiden sekä ampuma-aselain voimassa ollessa asekeräilijäksi hyväksyttyjen henkilöiden aseiden säilytystilat olisivat aina poliisilaitoksen hyväksymiä. Tämä olisi tarpeen, koska näillä tahoilla on usein säilytettävänä rikolliseen käyttöön hyvin soveltuvia ampuma-aseita sekä jonkin verran myös ampuma-aselain 9 §:ssä tarkoitettuja erityisen vaarallisia ampuma-aseita. Lisäksi muiden kuin yksityishenkilöiden aseiden turvallisen säilytyksen varmistaminen on tärkeää siitä syystä, että näillä on usein tarve säilyttää aseita muussa paikassa kuin asutussa asunnossa.

Edellä mainittujen tahojen lisäksi erityisen vaarallisia ampuma-aseita tai rikolliseen käyttöön hyvin soveltuvia ampuma-aseita voi olla säilytettävänä suuri määrä myös muilla luvanhaltijoilla, kuten sellaisilla jo ennen ampuma-aselain voimaantuloa asekeräilyä harrastaneilla henkilöillä, jotka eivät ole hakeneet itselleen ampuma-aselain mukaista asekeräilijän hyväksyntää. Myös tällaisten asekokoelmien säilytykselle olisi tarpeen asettaa erityisiä vaatimuksia niihin kohdistuvan suuren anastusriskin vuoksi. Säilyttämistä koskevaan 106 §:ään lisättäisiinkin uusi 2 momentti, joka koskisi sellaisia luvanhaltijoita, joilla olisi säilytettävänään erityisen vaarallinen ampuma-ase tai yhteensä enemmän kuin viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai muuta ampuma-asetta. Näiden luvanhaltijoiden olisi säilytettävä ampuma-aseensa sisäasiainministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa tai muussa sijaintipaikan poliisilaitoksen hyväksymässä säilytystilassa.

2.5. Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan siirto ja tuonti Suomeen

Jos sellainen ampuma-ase tai aseen osa, johon on Suomessa annettu hallussapitoon oikeuttava lupa, tehdään pysyvästi ampuma- tai toimintakelvottomaksi, tulee se 112 §:n mukaan esittää määräajassa poliisilaitokselle tarkastusta varten. Kuitenkin Suomeen voi siirtää tai tuoda ulkomailla pysyvästi ampuma- tai toimintakelvottomaksi tehtyjä ampuma-aseita ja aseen osia ilman, että ne olisi tarkastettava minkään viranomaisen toimesta sen varmistamiseksi, että deaktivointi on asianmukaisesti suoritettu. Käytännössä on jo tullut ilmi vakaviakin tapauksia, joissa Suomeen on tuotu ulkomailta huonosti deaktivoituja ampuma-aseita, jotka on Suomessa varsin yksinkertaisin toimenpitein kyetty muuntamaan jälleen ampumakelpoisiksi. Toisaalta myös esineiden maahantuojan edun mukaista olisi se, että tämä voisi tarkastuttaa Suomeen tuomansa ampuma-aseet ja aseen osat niiden asianmukaisen deaktivoinnin varmistamiseksi, sillä huonosti deaktivoitujen ampuma-aseiden ja aseen osien hallussapitämisellä voi Suomessa syyllistyä ampuma-aselain 101 103 §:ssä säädettyihin rangaistaviin tekoihin, jos esineitä olisi pidettävä toimintakuntoisina tai helposti sellaisiksi muutettavina. EU:n jäsenvaltioiden alueella on esiintynyt lukuisia tapauksia, joissa tarkoituksellisesti huonosti suoritettua deaktivointia on käytetty keinona hankkia ampuma-aseita laittomaan käyttöön. EU:n jäsenvaltioiden lainkäyttöviranomaiset ovat erittäin huolestuneita tästä ilmiöstä.

Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta esittää tarkastettaviksi pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseen osa 30 päivän kuluessa esineiden siirrosta tai tuonnista Suomeen. Esineet tulisi toimittaa poliisilaitokselle, joka tarkastaisi ne. Tarkastamiseen toimittamisen laiminlyönti säädettäisiin ampuma-aserikosta koskevassa 101 §:n 1 momentin 6 kohdassa rangaistavaksi teoksi. Tarkastuksella pyrittäisiin estämään tuomasta tai siirtämästä Suomeen sellaisia ampuma-aseita ja aseen osia, jotka

olisivat siinä määrin huonosti ampuma- tai toimintakelvottomiksi tehtyjä, että niitä voitaisiin ampuma-aselain säännösten nojalla pitää joko täysin toimivina ampuma-aseina tai aseen osina taikka ainakin ilman erityistaitoja sellaisiksi muutettavissa olevina.

2.6. Ampuma-aselautakunta

Asealan sidosryhmät ovat esittäneet perustettavaksi erityistä yhteistyöelintä, jossa voitaisiin keskustella erilaisista aseisiin liittyvistä kysymyksistä yhdessä aseasioita käsittelevien viranomaisten kanssa. Koska aseisiin liittyvät kysymykset ovat nousseet sekä kansallisesti että kansainvälisesti merkittäviksi asioiksi, olisi erityisen asealan asiantuntijalautakunnan perustamista pidettävä myös viranomaisten kannalta tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Lautakunta soveltuisi parhaiten toimimaan ampuma-aseasioita käsittelevän ministeriön yhteyteen perustettavan asehallintoyksikön ohjauksessa. Se voisi tarvittaessa antaa sisäasiainministeriölle paljonkin hyödyllistä aseisiin ja niiden käyttöön liittyvää tietoa, jota ministeriö voisi hyödyntää aseita koskevia päätöksiä, ratkaisuja ja suunnitelmia tehdessään. Tämän vuoksi pykälässä säädettäisiin, että ampuma-aseasioita käsittelevän ministeriön yhteydessä toimisi ampuma-aselautakunta, joka antaisi ministeriön pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista.

2.7. Asehallintoyksikkö

Sisäasiainministeriön yhteyteen perustettaisiin erillinen asehallintoyksikkö. Se aloittaisi toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2001, jolloin myös ehdotettu laki tulisi voimaan. Yksikkö toimisi ministeriön poliisiosaston yhteydessä itsenäisenä yksikkönä, jonka toiminta olisi osin nettobudjetoitu. Nettobudjetointi ei kuitenkaan olisi mahdollista kaikilta osin, joten yksikön toimintaa olisi rahoitettava myös poliisin budjettivaroin.

Asehallintoyksikön perustaminen on sidoksissa ehdotettuun lakiin siltä osin kuin lailla siirrettäisiin lääninhallitukselle kuuluvat ampuma-aseisiin liittyvät lupatehtävät asehallintoyksikölle.

Asehallintoyksikkö jakautuisi hallinnolliseen ja tekniseen vastuualueeseen. Yksikössä työskentelisi noin 11 henkilöä. Yksikön viroista osa siirrettäisiin muualta ja osa olisi uusia virkoja. Yksikössä olisi päällikön lisäksi lupahallinnon vastuualueella noin kolme ylitarkastajaa sekä kaksi tarkastajaa. Teknisellä vastuualueella olisi yksi ylitarkastaja ja kaksi aseteknikkoa. Yksiköllä olisi lisäksi kaksi vastuualueiden yhteistä sihteeriä. Yksikön henkilöstö mitoitettaisiin siten, että yksikkö hankkisi tukitehtäviä ostopalveluina.

Ampuma-aseiden kaupallista tuontia, vientiä, kauttakuljetusta sekä siirtoa Suomesta ja Suomeen koskevat luvat annettaisiin asehallintoyksikössä. Voimassa olevan ampuma-aselain mukaan nämä luvat antaa sisäasiainministeriö, joten tältä osin ei ampuma-aselakiin olisi tarvetta tehdä muutoksia.

Lääninhallitus antaa tällä hetkellä asealan elinkeinoluvan, hyväksynnän vastuuhenkilöksi, luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen hankkimiseen ja hyväksynnän asekeräilijäksi. Nämä tehtävät olisi tarkoitus siirtää asehallintoyksikköön. Vastuuhenkilöiden olisi läpäistävä koe, joita järjestettäisiin asehallintoyksikössä sekä tarvittaessa muualla, esimerkiksi kihlakuntien poliisilaitoksilla.

Edellä selostettujen lupa-asioiden keskittämisellä asehallintoyksikköön on tarkoitus yhtenäistää lupakäytäntöä, saavuttaa valvonnallisia etuja, nopeuttaa lupa-asioiden käsittelyä ja lisätä tarvittavaa asiantuntemusta. Tässä olisi osaltaan apuna yksikön yhteyteen lausunnonantajaksi suunniteltu ampuma-aselautakunta.

Ampuma-aselain 116 §:ssä edellytetään, että poliisin on tarkastettava aseelinkeinonharjoittajien tiedostot sekä kirjanpito, varastot ja säilytystilat vuosittain. Valvonta on tällä hetkellä paikallispoliisin ja lääninhallitusten vastuulla. Asehallintoyksikön lupahallinnon vastuualueella toimivat poliisimiehet vastaisivat jatkossa aseelinkeinonharjoittajien valvonnasta tekemällä valvontakäyntejä itse ja ohjaamalla paikallispoliisin tekemää valvontaa. Valvontavastuun keskittämisellä ja valvonnan koordinoinnilla valvontaa voitaisiin tehostaa.

Asehallintoyksikkö toimisi asedirektiivin edellyttämänä kansallisena kontaktipisteenä,

jona tällä hetkellä toimii keskusrikospoliisin rikostietopalvelu. Yksikkö vastaanottaisi lähtövaltion ilmoitukset tämän myöntämistä siirtoluvista ja toimittaisi ne edelleen lupaviranomaiselle, jos tämä olisi muu kuin yksikkö itse.

Suomi on allekirjoittanut kannettavien ampuma-aseiden tarkastusleimojen vastavuoroista hyväksymistä koskevan sopimuksen (SopS 40/1984), jäljempänä C.I.P.-sopimus. Sopimuksessa tarkoitettuna tarkastuslaitoksena (Proof House) toimii tällä hetkellä osakeyhtiö. On esitetty epäilyjä, ettei tällainen järjestely olisi C.I.P.-sopimuksen mukainen. Tarkastustoiminta siirrettäisiin asehallintoyksikön tehtäväksi. Tähän on jo valmistauduttu ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden tarkastuksesta annetun asetuksen muuttamisesta annetulla asetuksella (769/1999), joka on tullut voimaan 1 päivänä elokuuta 1999. Muutoksella siirrettiin ennen muutosta kauppa- ja teollisuusministeriölle kuuluneet tehtävät sisäasiainministeriön tehtäviksi. Asetuksen muutoksen jälkeen kaikki siviilikäyttöön tarkoitettuja ampuma-aseita koskevat asiat kuuluvat sisäasiainministeriön toimialaan.

C.I.P.-sopimuksen edellyttämän tarkastustoiminnan suorittamisesta asehallintoyksikössä olisi hyötyä sekä lupahallinnon vastuualueelle että yksikön tehtäväksi siirtyvän aseluokitusrekisterin ylläpidolle. Aseluokitusrekisteri on ampuma-aserekisterin osa, joka sisältää lupahallinnon kannalta keskeiset tiedot markkinoilla olevista ampuma-aseista sekä aseiden valokuvat. Lupahallinto- ja aseluokitusrekisterin ylläpitotehtävissä toimiva henkilöstö saisi tietoa markkinoille tulevista uusista asemalleista seuraamalla millaisia ampuma-aseita yksikköön tuodaan tarkastettavaksi.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia kunnallistalouteen eikä se liity valtion talousarvioon. Esityksellä ei myöskään ole yleisesti kotitalouksiin kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia.

Ehdotukseen sisältyy säännös siitä, että luvanhaltijan, jolla on säilytettävänään erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka yhteensä yli viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai muuta ampuma-asetta, olisi säilytettävä aseet sisäasiainministeriön hyväksymässä turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa. Säännös aiheuttaisi sen soveltamisalan piiriin kuuluvalle luvanhaltijalle kustannuksia siinä tapauksessa, että luvanhaltijalla ei olisi turvakaapin vaihtoehtona olevaa poliisin erikseen hyväksymää säilytystilaa. Markkinoilla tällä hetkellä olevien aseiden säilytykseen tarkoitettujen kaappien myyntihintojen perusteella voidaan arvioida, että turvakaapin hankkimisesta aiheutuisi luvanhaltijalle vähintään noin 3 000 markan kustannukset.

Kaupallisen ampumaradan pitämisen ja ampuma-aseen käyttöön kouluttamisen sisällyttäminen luvanvaraisen aseelinkeinonharjoittamisen piiriin sekä aseelinkeinonharjoittajien vastuuhenkilöille järjestettävä koe lisäisivät lupaviranomaisten työmäärää. Nämä tehtävät siirtyisivät yhdessä muiden ase-elinkeinonharjoittamiseen liittyvien lupien, asekeräilijähyväksyntien sekä erityisen vaarallisten ampuma-aseiden hankkimislupien antamisten kanssa sisäasiainministeriön poliisiosaston yhteyteen perustettavalle asehallintoyksikölle.

Asehallintoyksikön perustamiskustannukset, jotka koostuisivat pääasiassa kaluste- ja laitehankinnoista, olisivat noin miljoona markkaa. Asehallintoyksikön vuosittaiset kokonaismenot olisivat noin 5 miljoonaa markkaa. Asehallintoyksiköstä tehtäisiin nettobudjetoitu. Sen vuosituloiksi on arvioitu ase- ja patruunatarkastuksen osalta noin 0,65 ja lupahallinnon osalta noin 0,3 miljoonaa markkaa. Yksikköä ei näiltäkään osin olisi siten mahdollista saada toimimaan ilman valtiolta tulevaa rahoitusta. Asehallintoyksikkö hoitaisi lisäksi valvontatehtäviä, jotka olisivat täysin valtion rahoituksen varassa. Yksikön toiminta rahoitettaisiin poliisin budjettivaroin.

Ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden tarkastuksesta annetun asetuksen muuttamisesta annetulla asetuksella siirrettiin kauppa- ja teollisuusministeriölle mainitun asetuksen mukaan kuuluneet tehtävät sisäasiainministe-

riölle 1 päivästä elokuuta 1999 alkaen. Asehallintoyksikön ase- ja patruunatarkastukseen liittyvät tehtävät on järjestettävä sisäasiainministeriössä asehallintoyksikön perustamisesta riippumatta. Ase- ja patruunatarkastus on tarkoitus siirtää asehallintoyksikköön nykyiseltä tarkastuslaitokselta. Tarkastustoiminnan vuosimenot olisivat noin miljoona markkaa, joista tarkastusmaksuilla katettaisiin siis noin 0,65 miljoonaa markkaa. Siten asehallintoyksikön teknillisen vastuualueen nettomenot olisivat vuositasolla noin 350 000 markkaa.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotukseen sisältyy eräitä uusia lupatyyppejä, kuten hankkimis- ja hallussapitolupa yhteisöille ja säätiöille sekä kaasusumutinlupa. Nämä luvat tulisivat suurelta osin korvaamaan aikaisempia hankkimis- ja hallussapitolupia, joten ne eivät aiheuttane mainittavaa muutosta annettavien lupien määriin. Yhteisöllä ja säätiöllä, jolle annettaisiin hankkimislupa, olisi oltava vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön hyväksyminen aiheuttaisi lupaviranomaiselle lisätyötä. Kuitenkin yhteisölle ja säätiölle annettava lupa poistaisi sellaiset keinotekoiset järjestelyt, joita nykyisessä lupajärjestelmässä on jouduttu suorittamaan yhteisöiden ja säätiöiden hankkiessa aseita. Näiden keinotekoisten järjestelyjen jäädessä pois voidaan olettaa lupaviranomaisen työmäärän siltä osin myös vähentyvän. Kaasusumutinlupa, joka on yhteinen hankkimis- ja hallussapitolupa, vähentäisi myös lupaviranomaisen työmäärää aiempaan lupajärjestelmään verrattuna. Uusien lupatyyppien käyttöönottamisen voidaan siten arvioida säilyttävän lupaviranomaisten työmäärän suurin piirtein ennallaan.

Sisäasiainministeriöstä asehallintoyksikköön siirtyvät lupatehtävät työllistävät vuosittain noin yhden henkilötyövuoden verran. Asehallintoyksikön perustaminen vähentäisi lääninhallituksista lupatehtäviä vuositasolla yhteensä noin neljän henkilötyövuoden verran. Asehallintoyksikön lupahallinnon vastuualueelle tulisi lisäksi uusia tehtäviä ase-elinkeinonharjoittamisen alan laajentamisen sekä ase-elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilöä koskevan hyväksynnän edellytykseksi tulevan kokeen järjestämisestä. Lupahallinnon vastuualueelle tulisi noin kolme ylitarkastajaa, joista yhden työpanos suurelta osin muodostuisi uusista tehtävistä. Lupahallinnon vastuualueen tehtäviä suorittaisivat lisäksi yksikön päällikkö ja kaksi sihteeriä.

3.3. Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole ympäristövaikutuksia. Ampumaratojen pitämiseen myönnettäisiin edelleenkin lupa ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta marraskuun 21 päivänä 1915 annetun senaatin asetuksen perusteella.

3.4. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Esityksellä ei ole yleisesti kansalaisten asemaan kohdistuvia vaikutuksia eikä vaikutuksia tasa-arvoon.

4. Asian valmistelu

4.1. Valmisteluvaiheet ja aineisto

Esityksellä toteutettaisiin ampumaaselainsäädännön kokonaisuudistuksen toinen vaihe. Kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe toteutettiin 1 päivänä maaliskuuta 1998 voimaan tulleella ampumaaselailla ja sen nojalla annetulla asetuksella. Toisen vaiheen valmistelu on aloitettu välittömästi ensimmäisen vaiheen voimaantulon jälkeen. Valmistelua on ohjannut sisäasiainministeriön asettama aselainsäädännön ohjausryhmä.

4.2. Lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausuntoa yhteensä 43 taholta. Ministeriöistä lausunto on pyydetty kauppa- ja teollisuusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeusministeriöltä, opetusministeriöltä, puolustusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä sekä ympäristöministeriöltä. Keskusvirastoista ja poliisin valtakunnallisis-

ta yksiköistä on pyydetty lausunto pääesikunnalta, tietosuojavaltuutetulta, rajavartiolaitokselta, tullilaitokselta, keskusrikospoliisilta, liikkuvalta poliisilta, Poliisiammattikorkeakoululta, Poliisin tekniikkakeskukselta, suojelupoliisilta, valtakunnansyyttäjänvirastolta, museovirastolta, Suomen Kuntaliitolta sekä patentti- ja rekisterihallitukselta. Lisäksi lausunto on pyydetty kaikilta lääninhallituksilta, Helsingin poliisilaitokselta, Maarianhaminan poliisilaitokselta, Sotamuseolta ja Metsästäjäin keskusjärjestöltä.

Yksityisoikeudellisista yhteisöistä lausunto on pyydetty Maanpuolustuskoulutus ry:ltä, Suomen Ampujainliitto ry:ltä, Reserviläisurheiluliitto ry:ltä, Suomen Asehistorian Liitto ry:ltä, Suomen Asehistoriallinen Seura ry:ltä, Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry:ltä, Suomen Aseseppien Yhdistys ry:ltä, Suomen museoliitto ry:ltä, Suomen Metsästysmuseoyhdistys ry:ltä, Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry:ltä, Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry:ltä, Urheilu- ja Vapaa-aika Tukkuliikkeet ry:ltä sekä Urheilu- ja Metsästysaseiden ja -tarvikkeiden vastuulliset maahantuojat ry:ltä.

Lausunnon antoi yhteensä 40 tahoa. Ministeriöistä lausunnon antoivat kauppa- ja teollisuusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetusministeriö, puolustusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoasiainministeriö ja ympäristöministeriö. Keskusvirastoista ja poliisin valtakunnallisista yksiköistä lausunnon antoivat museovirasto, patentti- ja rekisterihallitus, pääesikunta, rajavartiolaitoksen esikunta, tietosuojavaltuutettu, tullihallitus, valtakunnansyyttäjänvirasto, keskusrikospoliisi, liikkuva poliisi, Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisin tekniikkakeskus ja suojelupoliisi. Kaikki lääninhallitukset antoivat lausunnon. Lausunnon antoivat lisäksi Sotamuseo, Suomen Kuntaliitto, Metsästäjäin keskusjärjestö ja Helsingin kihlakunnan poliisilaitos.

Yksityisoikeudellisista yhteisöistä ja yhdistyksistä lausunnon antoivat Suomen Asehistorian Liitto ry., Maanpuolustuskoulutus ry., Reserviläisurheiluliitto ry., Suomen Ampujainliitto ry., Suomen Asehistoriallinen Seura ry., Suomen Aseseppien Yhdistys ry., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry., Suomen Metsästysmuseoyhdistys ry., Suomen Museoliitto - Finlands Museiförbund ry., Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry. sekä Urheilu- ja metsästysaseiden ja -tarvikkeiden vastuulliset maahantuojat ry.

Sekä viranomaiset että järjestöt esittivät ehdotettuun lakiin ja sen perusteluihin teknisluonteisia muutoksia. Esitysten perusteella näihin tehtiin joitakin muutoksia.

Viranomaistahoilta saaduissa lausunnoissa pidettiin ehdotusta pääsääntöisesti sisällöltään onnistuneena ja tarpeellisena. Sen todettiin lisäävän yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä poistavan voimassa olevassa laissa olevia epäkohtia. Ehdotuksen todettiin myös parantavan mahdollisuuksia ampuma-aseisiin liittyvän rikollisuuden ehkäisemiseen. Asealan elinkeinon alan laajentaminen, kaasusumutinlupa, mahdollisuus antaa yhteisölle ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa ja ehdotetut uudet ampuma-aseen säilytysvaatimukset hyväksyttiin yleisesti. Myös asehallintoyksikön perustaminen sai yleisesti kannatusta. Lakiehdotuksen todettiin mahdollistavan ampuma-aseilla tapahtuvan harrastustoiminnan jatkumisen. Eräät poliisin yksiköt totesivat ampuma-aseiden säilytystilojen hyväksymisen aiheuttavan poliisille huomattavasti lisätyötä.

Viranomaistahojen ulkopuoliset lausunnonantajat pitivät niinikään ehdotuksen päälinjoja oikeansuuntaisina. Yleisesti pidettiin tärkeänä sitä, että uusissa säilytysvaatimuksissa on ehdotuksen mukaisesti oltava vaihtoehto ministeriön hyväksymälle turvakaapille. Eräät lausunnonantajat totesivat ongelmalliseksi sen, että kouluttaminen ampuma-aseen käyttöön olisi sallittua vain ampuma-aselaissa mainittuun hyväksyttävään käyttötarkoitukseen. Tämä sulkisi pois mahdollisuuden kouluttaa laillisessa hätävarjelutilanteessa tapahtuvaan ampuma-aseen käyttöön. Eräs lausunnonantaja ehdotti, että lakiin tulisi lisätä mahdollisuus myöntää hankkimislupa ampuma-aseeseen henkilökohtaisen koskemattomuuden suojelemiseksi.

Lausunnoista on sisäasiainministeriössä laadittu yhteenveto.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

5.1. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys ei liity valtion talousarvioesitykseen. Puolustusministeriössä on valmisteilla aluevalvontatoimikunnan 1998:n mietintöön (komiteanmietintö 1999:4) perustuen aluevalvontalainsäädännön kokonaisuudistus. Uudistukseen liittyy muun muassa ampuma-aselain 17 §:n 10 kohdan muuttaminen siten, että ampuma-aselaki ei koskisi sellaista toimintaa, johon myönnettäisiin lupa ehdotettavan aluevalvontalainsäädännön nojalla.

5.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Esitykseen ei liity kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista johtuvia muutoksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentin mukaan kaasusumuttimien lupamenettely muutettaisiin yksinkertaisemmaksi verrattuna varsinaisiin ampuma-aseisiin. Tästä aiheutuisi muutoksia nyt voimassa oleviin kaasusumuttimia koskeviin säädöksiin lähinnä yksityisen hankkimisen ja hallussapidon osalta. Uusia kaasusumuttimiin sovellettavia säädöksiä olisivat 35 a, 55 a—c, 67 a, 83 a ja 117 a §. Kaasusumuttimiin ei enää sovellettaisi 42—55 ja 56 §:ää eikä 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa sekä 89, 90, 112 ja 112 a §:ää.

Koska kaasusumuttimien osalta säädettäisiin oma yksivaiheinen lupamenettely, varsinaisten ampuma-aseiden hankkimista ja hallussapitoa koskevia 5 luvun säädöksiä ei enää sovellettaisi kaasusumuttimiin, vaan 5 lukuun lisättäisiin omat kaasusumutinlupaa koskevat 55 a—c §. Kaasusumutinlupa ei raukeaisi, jos kaasusumutin luovutettaisiin pysyvästi toiselle. Kaasusumuttimien osalta ei olisi myöskään tarvetta säätää niiden pysyvästi ampumakelvottomaksi tekemisestä miltään osin. Tämän vuoksi kaasusumuttimiin ei sovellettaisi 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa eikä 112 ja 112 a §:ää. Lisäksi kaasusumuttimien luovutuksista ei olisi enää tehtävä luovutusilmoitusta, minkä vuoksi luovutusilmoitusta koskevaa 89 §:ää ei myöskään jatkossa sovellettaisi kaasusumuttimiin.

Kaasusumutinlupaa ei tarvitsisi esittää tai luovuttaa poliisille siten kuin 90 §:ssä säädetään, jos luvanhaltija luovuttaa sumuttimen pysyvästi toiselle. Jos kaasusumutinlupa olisi edelleen voimassa, voisi luvanhaltija sen jälkeen kun tämä on luovuttanut sumuttimensa pysyvästi toiselle, lainata sumuttimen käyttöönsä. Kaasusumutinlupa tulee luovuttaa poliisille 96 §:n mukaisesti vasta, kun se lakkaa olemasta voimassa.

13 §. *Kantaminen, kuljettaminen, säilyttäminen ja hallussapito.* Esityksen mukaan kaasusumuttimille säädettäisiin varsinaisista ampuma-aseista ja aseen osista poikkeava yksinkertaisempi lupamenettely. Luvan antamisen edellytyksenä olevista hyväksyttävistä käyttötarkoituksista kaasusumutinten osalta säädettäisiin ehdotetun 55 b §:n 1 momentissa. Varsinaisten ampuma-aseiden ja aseen osien hyväksyttävistä käyttötarkoituksista säädettäisiin edelleenkin 43 §:ssä. Tämän vuoksi pykälän 1 kohtaa muutettaisiin siten, että siinä ainoastaan todettaisiin kantamisella tarkoitettavan esineiden käyttämistä tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin. Tämä viittaisi varsinaisten ampuma-aseiden ja aseen osien osalta 43 §:ssä sekä kaasusumutinten osalta uuden 55 b §:n 1 momentissa mainittuihin käyttötarkoituksiin.

14 §. *Asealan elinkeino.* Asealan elinkeinon käsite laajennettaisiin koskemaan myös kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ampumaradan pitämistä ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista lisäämällä pykälään uudet 3 ja 4 kohdat. Kaupallinen ampumara-

dan pitäminen ja samoin myös kaupallinen ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen tulisivat luvanvaraiseksi toiminnaksi, jota poliisin tulisi säännöllisesti valvoa. Ne voitaisiin katsoa perustellusti asealan elinkeinon harjoittamiseksi, koska toiminta perustuu kaupallisuuteen eli taloudellisen voiton tavoitteluun. Lisäksi niissä käsitellään paljon ampuma-aseita, minkä vuoksi niihin tulisi kohdistaa viranomaisvalvontaa. Luvanvaraistamalla nämä toiminnat viranomaiset voisivat puuttua mahdollisiin epäkohtiin sekä asettaa tarvittavia lupaehtoja toiminnan turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavan ampumaradan pitämisen osalta määräävää olisi toiminnan kaupallisuus eli se, että toimintaa harjoitettaisiin ampujalta otettavaa vastiketta vastaan tarkoituksena hankkia toiminnalla liiketaloudellista voittoa. Lisäksi sitä yleensä tarjottaisiin avoimesti laajalle yleisölle ja toiminnalle olisi tunnusomaista tietty jatkuvuus. Yksityisten tai julkisten yhteisöjen ampumaradat, joita ne pitävät jäsentensä käyttöä varten, eivät siten kuuluisi määritelmän piiriin, etenkin jos ampumaradalle eivät vastiketta vastaan pääsisi ampumaan muut kuin yhteisön jäsenet. Pelkkää jäsenmaksun tai jäseniltä tämän lisäksi mahdollisesti perittävän erillisen radan pitämisen kustannuksia vastaavan ratamaksun veloittamista ei voitaisi pitää kaupallisuuden edellytykset täyttävänä seikkana. Esimerkiksi ampuma- tai metsästysseurojen ei siis tarvitsisi hakea asealan elinkeinolupaa toimintaansa varten siltä osin, kuin ne pitäisivät ampumarataa jäsentensä käyttöä varten. Myöskään muun muassa riistanhoitoyhdistysten sekä ampuma- tai metsästysseurojen järjestämät lakisääteiset hirviammuntakokeet, kilpailut ja muut ampumatapahtumat sekä ratavuokraamiset eivät yleensä olisi elinkeinon harjoittamiseksi katsottavaa kaupallista toimintaa.

Kaupallisuuden kriteeri koskisi myös ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista. Siten ampumakoulutus, jota yhdistys tai muu yhteisö järjestäisi vain jäsenilleen, ei olisi kaupallista toimintaa. Oleellista olisi siis se, että joku tarjoaa vastiketta vastaan ulkopuoliselle taholle koulutusta ampuma-aseiden käyttöön tavoitteenaan voiton hankkiminen. Siten esimerkiksi riistanhoitoyhdistyksen järjestämä lakisääteiseen metsästäjätutkintoon liittyvä ja sen yhteydessä annettava aseiden turvallista käsittelemistä opastava koulutus ei olisi luvanvaraista. Pelkkä tekninen aseiden ominaisuuksia tai niiden toimintamekanismeja koskeva vastikettakin vastaan tapahtuva koulutus ei olisi luvanvaraista, jollei samalla koulutettaisi konkreettisesti aseiden käyttöä ja ampumista. Esimerkiksi aseiden valmistamiseen liittyvä koulutus, kuten muun muassa aseseppäkoulutus, ei siten olisi tällä perusteella luvanvaraista sillä edellytyksellä, ettei samalla koulutettaisi ampuma-aseiden käyttöön ja ampumiseen.

Pykälää sovellettaisiin myös kaasusumuttimiin, joten kaasusumuttimien käyttöön opastava kouluttaminen olisi samoin edellytyksin kuin ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminenkin luvanvaraista asealan elinkeinon harjoittamista. Esimerkiksi erilaisten yritysten, kansalaisopistojen ja ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten järjestämät kaasusumuttimen käyttöön opastavat maksulliset kurssit olisivat siten lupaa edellyttävää toimintaa. Tällä säätelyllä voitaisiin varmistaa myös annettavan koulutuksen asianmukaisuus ja turvallisuus. Muun muassa vartijoilta sekä järjestyksenvalvojilta edellytetään erillisen kaasusumutinkoulutuksen suorittamista, jos nämä kantavat sekä mahdollisesti käyttävät työtehtävissään kaasusumutinta. Jo tästäkin syystä olisi tarpeen, että viranomaiset voisivat valvoa annettavan opetuksen asianmukaisuutta ja puuttua mahdollisiin epäkohtiin.

15 §. *Asekeräilijä.* Ampuma-aseita pitävät hallussa tälläkin hetkellä asekeräilytarkoituksessa useat museot sekä vastaavat yhteisöt ja säätiöt. Niiden asekokoelmat ovat yleensä laajoja ja hyvinkin arvokkaita sekä kulttuurisesti että taloudellisesti. Ampuma-aseiden hankkimis- ja hallussapitoluvat on kuitenkin hankittu jonkun yksityisen henkilön nimiin, vaikka tosiasiassa lupien kohteena olevat ampuma-aseet kuuluvat esimerkiksi museolle ja ampuma-aseita säilytetään museon tiloissa. Edellä kuvattu menettely on ollut välttämätöntä, koska voimassa olevan ampuma-aselain mukaan hankkimis- ja hallussapitolupa voidaan antaa vain luonnolliselle henkilölle. Lupien hankintaan liittyvä hanka-

luus on tässä suhteessa vaikeuttanut arvokkaiden asekokoelmien perustamista samoin kuin niiden laajentamista ja säilyttämistä. Tämän hankaluuden poistamiseksi säädettäisiin, että asekeräilijälle annettava hyväksyntä olisi mahdollista antaa luonnollisen henkilön lisäksi myös Suomessa rekisteröidylle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, jotka voisivat lakiehdotuksen mukaan jatkossa saada ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan. Tällöin muun muassa asemuseoiden aseluvat saataisiin vastaamaan aseiden omistuksen ja säilyttämisen todellista tilaa ja keinotekoiset järjestelyt voitaisiin purkaa.

Lääninhallitusten hoitamat aselupa-asiat olisi tarkoitus siirtää sisäasiainministeriön yhteyteen perustettavalle asehallintoyksikölle, joka olisi ainakin aluksi sijoitettuna sisäasiainministeriön poliisiosaston yhteyteen. Näin ollen myös asekeräilijöiden hyväksynnät siirtyisivät pois lääninhallituksilta asehallintoyksikön tehtäväksi. Tämän vuoksi pykälän ilmaisu lääninhallitus muutettaisiin sisäasiainministeriöksi.

18 §. *Luvanvaraisuus.* Koska esityksen mukaan luvanvaraiseksi asealan elinkeinon harjoittamiseksi säädettäisiin myös kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ja kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen, lisättäisiin pykälän 1 momenttiin uudet niitä koskevat 3 ja 4 kohta. Mainittujen toimintojen harjoittaminen olisi siten luvanvaraista, jollei toisin säädetä. Näiden toimintojen luvanvaraiseksi saattamista on perusteltu tarkemmin edellä asealan elinkeinoa koskevan 14 §:n perusteluissa sekä esityksen yleisperusteluissa.

19 §. *Poikkeukset luvanvaraisuudesta.* Tällä hetkellä hyväksytty asekeräilijä voi pitää hankkimistaan ja hallussapitämistään aseen osista asetuksella tarkemmin säädettyä tiedostoa ilman, että hän joutuu hakemaan hankkimis- tai hallussapitolupaa esineille. Ampuma-aseet on kuitenkin katsottu siinä määrin tarkempaa valvontaa vaativiksi esineiksi kuin aseen osat, ettei niiden osalta ole toteutettu vastaavaa järjestelyä. Koska nyt annettavalla esityksellä olisi tarkoitus mahdollistaa ampuma-aseen ja aseen osan hankkiminen myös yhteisölle tai säätiölle, voisivat asemuseot sekä muut vastaavat laajan ja arvokkaan asekokoelman omaavat yhteisöt ja säätiöt hakea suoraan itselleen asekeräilijän hyväksynnän sekä siten myös kerätä ja kartuttaa asekokoelmiaan tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Asemuseoilla ja vastaavilla asekokoelmilla on pääsääntöisesti kymmeniä tai jopa satoja ampuma-aseita hallussaan tällä hetkellä jonkun yksityisen luonnollisen henkilön hallussapitolupien perusteella.

Ehdotuksen tarkoitus olisi se, että jatkossa nämä yhteisöt ja säätiöt voisivat hakea omiin nimiinsä hallussapitoon oikeuttavat luvat aseille. Jotta tämä olisi tarkoituksenmukaisella tavalla toteutettavissa, esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi hyväksyttyjen asekeräilijöiden mahdollisuutta pitää tiedostoa hankkimistaan tämän lain soveltamisalaan kuuluvista esineistä. Momentin 3 kohtaa muutettaisiinkin siten, että aseen osien ohella hyväksytty asekeräilijä voisi harkinnan mukaan saada oikeuden pitää tiedostoa myös hallussapitämistään ampuma-aseista vaihtoehtona hallussapitoluvan hakemiselle. Tämä olisi lisäksi tarpeen jo siitäkin syystä, että lupaviranomaisena toimivat poliisilaitokset voisivat selviytyä mahdollisesta lupien siirroista aiheutuvasta suuresta työmäärästä paremmin. Tarkoituksenmukaista olisi, että oikeus annettaisiin vain sellaisille asekeräilijöille, joilla olisi tarkoitus hankkia vähintään useita kymmeniä ampuma-aseita. Kyse olisi myös aina sisäasiainministeriön tapauskohtaisesti suorittamasta harkinnasta, jossa otettaisiin tarkasti huomioon valvonnalliset sekä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvät seikat. Koska tiedoston pitämiseen oikeutuksen saanut asekeräilijä joutuisi edelleenkin hakemaan hankkimisluvan ennen aseiden hankkimista sekä olisi velvollinen ilmoittamaan poliisilaitokselle aseiden hankkimisesta ja myös luovuttamisesta, ei hallussapitoluvan hakemisesta vapauttavan säädösmuutoksen voitaisi tältä osin katsoa aiheuttavan ampuma-aseita koskevan valvonnan heikentymistä. Asiasta säädettäisiin tarkemmin lakiehdotuksen 59 a §:ssä.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 7 kohta, jossa poikkeukseksi luvanvaraisuudesta säädettäisiin merkinantopistoolin

hallussapito ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa, jos alus on vain tilapäisesti Suomen aluevesillä. Ulkomaisissa aluksissa on tavallisesti hengenpelastus- ja turvallisuusvälineinä merkinantopistooleja. Eräissä muissa maissa merkinantopistoolien hallussapito ei edellytä lupaa. Myös niiden laittomaan käyttöön liittyvät ongelmat ovat usein kansallisia ja siten maakohtaisia. Käytännössä viranomaisten on vaikea valvoa sitä, että ulkomaiset alukset hakevat aina luvan aluksessa oleville merkinantopistooleille välittömästi saapuessaan Suomen aluevesille. Koska itse luvan hakeminenkin on tältä osin hankalaa, jää se usein tekemättä. Merkinantopistoolien hallussapitoon ulkomaisissa aluksissa ei myöskään tavallisesti liity yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta ongelmia jo siitäkin syystä, että ne ovat vain tilapäisesti Suomen aluevesillä. On otettava huomioon, että merkinantopistoolin hallussapidon lupavapaus koskisi vain hallussapitoa itse aluksessa. Niiden vieminen aluksen ulkopuolelle edellyttäisi siten edelleenkin hallussapitoon Suomessa oikeuttavan luvan hankkimista. Poikkeus koskisi siis niin Suomessa vierailulla olevia ulkomaan lipun alla purjehtivia huviveneitä kuin isoja kauppa-aluksiakin.

Oleellista ehdotetun muutoksen kannalta olisi se, että ulkomainen alus on vain tilapäisesti vierailulla Suomen aluevesillä. Se, mikä on tilapäistä, ratkaistaisiin aina tapauskohtaisesti lähinnä sillä perusteella, mikä on aluksen Suomessa olon tarkoitus. Kuukausia kestävää vierailua tuskin voitaisiin yleensä enää pitää tilapäisenä, etenkään huvialusten osalta. Kauppa-alusten vierailujen kesto riippuu taas useinkin rahdin purun ja lastauksen viemästä ajasta.

20 §. *Asealan elinkeinolupa.* Pykälän 1 momenttiin muutettaisiin luvan antavaksi ja peruuttavaksi viranomaiseksi lääninhallituksen tilalle sisäasiainministeriö, koska asealan elinkeinolupa-asiat on tarkoitus siirtää lääninhallituksilta ministeriön yhteyteen perustettavaan asehallintoyksikköön. Muutos parantaisi valvontaa ja yhtenäistäisi asealan elinkeinolupien antamiseen liittyvää lupaharkintaa.

Koska kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ja kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen on tarkoitus säätää luvanvaraiseksi asealan elinkeinoksi, lisättäisiin pykälän 2 momenttiin uudet näitä toimintoja koskevat 4 ja 5 kohdat. Ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen voitaisiin lupa antaa vain tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin. Varsinaisten ampuma-aseiden osalta tämä tarkoittaisi 43 §:n 1 momentissa ja kaasusumuttimien osalta 55 b §:n 1 momentissa lueteltuja hyväksyttäviä käyttötarkoituksia. Ampuma-aseiden käyttämistä voisi kaupallisessa tarkoituksessa kouluttaa vain näihin käyttötarkoituksiin. Esimerkiksi vartijoille voitaisiin siten opettaa ampuma-aseiden käyttöä työtehtävissä. Luvanvaraisuutta on perusteltu tarkemmin edellä asealan elinkeinoa koskevan 14 §:n perusteluissa ja esityksen yleisperusteluissa.

21 §. *Asealan elinkeinoluvan sisältö ja voimassaoloaika.* Pykälän 1 momentissa käytetyt sanat "liikkeessä, tehtaassa tai työpajassa" korvattaisiin sanalla toimipaikassa. Toimipaikka olisi sisällöltään nykyistä sanamuotoa laajempi ilmaisu, jolloin myös kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavien ampuma-radan pitämisen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamisen osalta voitaisiin luvassa mainita se paikka, jossa näitä nyt uusiksi luvanvaraisiksi asealan elinkeinon muodoiksi säädettäväksi ehdotettuja toimintoja voitaisiin luvan mukaan harjoittaa. Ampumarataa ei voida kutsua liikkeeksi, tehtaaksi tai työpajaksi ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen tapahtuu usein muualla kuin liikkeessä, tehtaassa tai työpajassa. Käsite toimipaikka ilmaisisi toiminnan harjoittamispaikan selkeästi kaikkien 20 §:n 1 momentissa tarkoitettujen luvanvaraisten asealan elinkeinojen osalta.

Asealan elinkeinoluvan sisällöstä todettakoon lisäksi, että nyt annettavan esityksen mukaan luvanvaraisiksi asealan elinkeinotoiminnoiksi säädettäväksi ehdotettujen kaupallisen ampumaradan pitämiseen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen annetut elinkeinoluvat oikeuttaisivat vain mainitun toiminnan harjoittamiseen. Ne eivät oikeuttaisi ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon.

Esineiden hankkimiseen ja hallussapitoon tulisi siten hakea erikseen lupa siten kuin 5 luvussa säädetään.

22 §. *Ilmoitus asealan elinkeinoluvan sisältämien tietojen sekä säilytystilojen muutoksesta.* Pykälän 1 momentissa käytetyt sanat "liikkeen, tehtaan tai työpajan" korvattaisiin sanalla toimipaikan. Toimipaikka olisi sisällöltään laajempi ilmaisu. Tällöin myös nyt uusiksi luvanvaraisiksi asealan elinkeinon muodoiksi säädettäväksi ehdotettujen toimintojen eli kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavien ampuma-radan pitämisen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamisen osalta tulisi ilmoitettaviksi annetussa luvassa määritellyn toiminnan harjoittamispaikan sijaintia koskevat muutokset. Ampumarataa ei voida kutsua liikkeeksi, tehtaaksi tai työpajaksi ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen tapahtuu usein muualla kuin liikkeessä, tehtaassa tai työpajassa. Termi toimipaikka ilmaisisi toiminnan harjoittamispaikan selkeästi kaikkien luvanvaraisten asealan elinkeinojen osalta.

25 §. *Velvollisuus tiedoston pitämiseen.* Velvollisuus tiedoston pitämiseen olisi vain kaupan harjoittamiseen, valmistamiseen taikka korjaamiseen tai muuntamiseen luvan saaneella ase-elinkeinonharjoittajalla. Koska kaupalliseen ampuma-radan pitämiseen tai ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen luvan saaneet ase-elinkeinonharjoittajat joutuisivat hakemaan erikseen luvat mahdollisten ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja tilapäiseenkin hallussapitoon, ei tiedoston pitämiseen niiden osalta ole tarvetta, vaan riittävä valvonta tältä osin pystytään toteuttamaan hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavien lupien antamisen ja 89 §:ssä säädetyn luovutusilmoituksen tekemisen kautta. Tämän vuoksi pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin siten, että siinä lueteltaisiin ne ase-alan elinkeinot, joiden harjoittamisen osalta tiedostoa on pidettävä.

26 §. *Vastuuhenkilö.* Pykälän 2 momenttiin muutettaisiin vastuuhenkilön hyväksyväksi ja hyväksynnän peruuttavaksi viranomaiseksi lääninhallituksen tilalle sisäasiainministeriö, koska asealan elinkeinolupa-asiat on tarkoitus siirtää lääninhallituksilta ministeriön yhteyteen perustettavaan asehallintoyksikköön. Tämä parantaisi valvontaa ja yhtenäistäisi asealan elinkeinolupien antamiseen liittyvää lupaharkintaa. Luonnollista olisi, että sama viranomainen, joka antaisi ja peruuttaisi asealan elinkeinoluvan, antaisi ja peruuttaisi myös asealan elinkeinon vastuuhenkilön hyväksynnän.

Jatkossa lupaviranomaisena toimiva sisäasiainministeriö järjestäisi ase-elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilöksi pyrkivälle tämän ammattipätevyyttä ja alalle soveltuvuutta testaavan kirjallisen kokeen. Ampuma-aseisiin, aseen osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvä elinkeinotoiminta edellyttää toiminnasta vastaavilta henkilöiltä erityistä pätevyyttä ja soveltuvuutta sekä luotettavuutta. Ase-elinkeinonharjoittajien vastuu kohdistuu juuri toiminnan vastuuhenkilöinä toimiviin luonnollisiin henkilöihin, jotka vastaavat siitä, että ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia koskevia säädöksiä ja lupaehtoja kaikilta osin noudatetaan elinkeinotoiminnassa.

Kokeen joutuisivat suorittamaan ehdotuksen voimaantulon jälkeen asealan elinkeinon vastuuhenkilöiksi pyrkivät henkilöt, joten muutoksella ei puututtaisi voimassa olevan vastuuhenkilön hyväksynnän omaavien henkilöiden asemaan. Pelkkä vastuuhenkilöltä edellytettävän 27 §:ssä säädetyn aseenkäsittelyluvan uusiminen ei siten myöskään aiheuttaisi ennen esityksen voimaantuloa hyväksytylle vastuuhenkilölle velvollisuutta kokeen suorittamiseen. Myöskään henkilöt, jotka esityksen voimaantullessa toimisivat vastuuhenkilöinä, eivät joutuisi suorittamaan koetta, jos he mahdollisesti aloittaisivat jonkin uuden asealan elinkeinotoiminnan vastuuhenkilöinä tai siirtyisivät jonkin toisen ase-elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilöiksi. Velvollisuus kokeen suorittamiseen alkaisi vasta, kun vastuuhenkilön hyväksyntä vastuuhenkilönä toimimiseen olisi lakannut kokonaisuudessaan ja henkilö tämän jälkeen hakeutuisi uudestaan vastuuhenkilöksi. Kokeen järjestämisestä ja sisällöstä säädettäisiin tarkemmin asetuksessa.

27 §. *Aseenkäsittelylupa.* Nyt annettavan esityksen mukaan luvanvaraisiksi asealan elinkeinotoiminnoiksi säädettävien kaupallisen ampumaradan pitämiseen ja ampuma-

aseiden käyttöön kouluttamiseen annetut elinkeinoluvat oikeuttaisivat vain mainitun elinkeinotoiminnan harjoittamiseen. Ne eivät sen sijaan oikeuttaisi ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon. Esineiden hankkimiseen ja hallussapitoon tulisi siten hakea erikseen lupa siten kuin 5 luvussa säädetään. Kyseisiä ase-elinkeinotoimintoja harjoittavien yhteisöjen ja säätiöiden osalta tämä merkitsisi sitä, että niillä tulisi olla 45 b §:ssä tarkoitettu poliisilaitoksen hyväksymä asevastaava ennen kuin niille voitaisiin antaa hankkimislupa. Käytännössä asevastaavaksi tulisi hyväksyä sama henkilö, joka toimisi 26 §:ssä tarkoitettuna ase-elinkeinotoiminnan vastuuhenkilönä.

Muut tällaisen ase-elinkeinoharjoittajan palveluksessa olevat henkilöt voisivat hakea aseenkäsittelyluvan tai rinnakkaisluvan esineille. Kummatkin luvat oikeuttaisivat käsittelemään ase-elinkeinoharjoittajan hallussa tämän lain mukaisesti annettujen lupien nojalla olevia esineitä, vaikkakin rinnakkaisluvan nojalla lainaamista koskevan 87 §:n rajoituksin, jollei henkilö hakisi erikseen joka ampuma-aseelle ja aseen osalle rinnakkaislupaa.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin sana *koulutustarkoituksessa*, jolloin aseenkäsittelylupa oikeuttaisi myös koulutustarkoituksessa ampumaan ase-elinkeinonharjoittajan hallussa olevilla ampuma-aseilla, jos se olisi harjoitettavan asealan elinkeinon kannalta tarpeellista. Koulutustarkoituksessa ampuminen edellyttäisi sitä, että sillä ase-elinkeinonharjoittajalla, jonka palveluksessa aseenkäsittelyluvan haltija on, olisi ase-elinkeinolupa kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen.

Käytännössä on ilmennyt, että myös muilla kuin ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevilla henkilöillä voi olla tarve ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten tilapäiseen hallussapitoon työnsä ja elinkeinonsa puolesta. Tällaisia henkilöitä ovat muun muassa asealan julkaisujen toimittajat, jotka testaavat ja laativat artikkeleita ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista tai erityisen vaarallisista ammuksista. Lisäksi esimerkiksi vakuutusyhtiöillä, perinnönjakoa suorittavilla lakimiehillä ja lupaa edellyttämättömien aseen osien, kuten äänenvaimentimien, tukkien, tähtäinten ynnä muiden sellaisten esineiden valmistajilla voi usein olla tarve tilapäisesti pitää hallussa ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Lupaan sisällytettävillä lupaehdoilla lupaviranomainen voisi tapauskohtaisesti päättää, millaisten esineiden tilapäiseen hallussapitoon lupa kulloinkin annettaisiin ja millä ehdoin. Tarpeen mukaan voitaisiin asettaa ehtoja esimerkiksi esineiden säilyttämisestä, kuljettamisesta, asekirjanpidosta ja ampumisesta. On otettava huomioon, että kyse tulisi aina olla tilapäisestä tarpeesta kuljettaa, säilyttää tai käsitellä esineitä. Jos esineiden olisi tarkoitus jäädä pysyvämmin henkilön haltuun, tulisi tämän hakea niiden pysyvään hallussapitoon oikeuttava lupa. Jos taas esineillä olisi tarkoitus käydä yleisesti kauppaa, kuten muun muassa pääasiassa on kysymys panttilainayhtiöiden ja usein myös vakuutusyhtiöiden kohdalla, tulisi lupa hakea asealan kaupan harjoittamiseen. Aseenkäsittelyluvan antaminen edellyttäisi aina välttämätöntä tarvetta työn puolesta pitää tilapäisesti hallussa esineitä. Erityistä huomiota tulisi siten kiinnittää tapauskohtaisesti siihen, mikä on luvanhakijan todellinen tarve esineiden käsittelyyn työnsä puolesta ja siihen koska tämän olisi syytä hakea pysyvämpään hallussapitoon oikeuttava lupa, kuten esimerkiksi hallussapitolupa tai asealan elinkeinolupa.

Edellä 2 momentissa mainitun muutoksen vuoksi muutettaisiin myös pykälän entistä 2 momenttia, joka nyt siirrettäisiin 3 momentiksi. Momentista poistettaisiin sanat "ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalle", koska aseenkäsittelylupa voitaisiin siis uuden 2 momentin mukaan antaa muullekin kuin ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalle henkilölle, joka työssään tilapäisesti kuljettaa, säilyttää tai muuten käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

28 §. *Aseenkäsittelyluvan voimassaoloaika ja lupaehdot.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin lupaviranomaiselle annettavasta mahdollisuudesta sisällyttää lupaan ehtoja, jotka rajoittavat

ampuma-aseella ampumista tai jotka antavat oikeuden vain lupaan merkittyjen esineiden käsittelemiseen. Aseenkäsittelyluvan haltijalla ei yleensä ole tarvetta ampuma-aseella ampumiseen. Lupaehdon käyttö koskisi etenkin tapauksia, joissa aseenkäsittelylupa annetaan vain esineiden tilapäistä säilyttämistä tai kuljettamista varten.

Aseenkäsittelylupaa annettaessa voi jo ennalta olla tiedossa se, minkä tyyppisiä aseita luvansaajan on tarkoitus käsitellä työssään tai se, tuleeko tämä käsittelemään esimerkiksi vain aseen osia tai patruunoita. Tällöin lupaan voitaisiin merkitä se, minkälaisten esineiden käsittelyyn lupa annetaan. Esimerkiksi erityisen vaarallisten ampuma-aseiden käsittelyä varten tulisi lupa antaa vain hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa.

35 a §. *Määräaikainen kaupallinen siirtolupa.* Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaupallisen siirtoluvan antamista koskevia säännöksiä siten, että kaupallinen siirtolupa voitaisiin antaa myös määräaikaisena useampaa eri siirtoa varten, jolloin ase-elinkeinonharjoittaja ei joutuisi aina erikseen hakemaan siirtolupaa jokaista tavaraerän Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon suoritettavaa siirtoa varten. Asedirektiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaan siirtolupa voidaan antaa myös määräaikaisena. Käytännössä useimmat Euroopan unionin jäsenvaltiot antavat siirtolupia ase-elinkeinonharjoittajille määräaikaisesti voimassa olevina, joten muutoksella saatettaisiin Suomen tilanne vastaamaan yleistä käytäntöä Euroopan unionissa. Määräaikainen kaupallinen siirtolupa helpottaisi ase-elinkeinonharjoittajien välistä kaupankäyntiä Euroopan unionissa.

Lupa annettaisiin erikseen kullekin hakijana olevalle ase-elinkeinonharjoittajalle tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää ase-elinkeinonharjoittajan luotettavuuteen ja myös siihen, että luvanhakijalla todellisuudessa on tarve toistuvien siirtojen vuoksi määräaikaisen luvan saamiseen. Luvan antamisen edellytyksenä olisi, kuten kaupallista siirtolupaa koskevan 35 §:n 2 momentissa jo säädetään se, ettei siirtoon määrämaan viranomaisen antaman ilmoituksen perusteella olisi estettä ja että siirto-olosuhteet ovat turvalliset. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että luvanhakijan olisi liitettävä lupahakemukseen määrämaan viranomaiselta saatu ilmoitus, jonka mukaan määräaikaisen siirtoluvan antamiselle siirtoihin kyseisessä määrämaassa olevalle ase-elinkeinonharjoittajalle ei ole estettä. Tämä ei luonnollisestikaan olisi tarpeen tapauksissa, joissa määrämaan viranomainen on jo etukäteen yleisesti ilmoittanut, että esineet voidaan siirtää sen alueelle ilman kyseisen maan viranomaisen erikseen ennalta antamaa ennakkosuostumusta. Siirtojen vastaanottajana tulisi aina olla sama kyseisessä määrämaassa oleva ase-elinkeinonharjoittaja. Kuten 38 §:ssä jo nykyisin on säädetty lupien voimassaolosta, määräaikainen kaupallinen siirtolupa voitaisiin antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Edellä 35 §:ssä tarkoitettu kaupallinen siirtolupahan annetaan ainoastaan kutakin yksittäistä siirtoa varten.

Valvonnan kannalta olisi kuitenkin tarpeen jo mahdollisten siirto-olosuhteiden turvallisuuden varmistamiseksi se, että luvansaajan olisi aina etukäteen ennen siirtoa kirjallisesti ilmoitettava lupaviranomaiselle kustakin siirrosta. Tätä edellyttävät myös asedirektiivin säännökset. Tämä voisi käytännössä tapahtua esimerkiksi faksitse ja mahdollisesti tulevaisuudessa jopa sähköisessä muodossa. Ilmoituksen tulisi aina olla lupaviranomaisen käytössä ennen siirtoa. Ilmoituksen sisällöstä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

39 §. *Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä lupien raukeaminen ja peruuttaminen.* Esityksessä ehdotetaan, että kaupallinen siirtolupa voitaisiin antaa myös määräaikaisena siten kuin uudessa 35 a §:ssä säädettäisiin. Luvan nimi olisi määräaikainen kaupallinen siirtolupa. Tämän vuoksi pykälän 1 ja 2 momenttiin lisättäisiin teksti määräaikainen kaupallinen siirtolupa, koska sen raukeamisen ja peruuttamisen osalta noudatettaisiin samaa menettelyä kuin 35 §:ssä säädetyn kaupallisen siirtoluvankin osalta.

Tällä hetkellä vienti-, siirto- ja kauttakuljetuslupien osalta ei ole perustetta annetun luvan peruuttamiseen, jos kohdemaan olosuhteissa tapahtuisi sellaisia muutoksia, että viennille, siirrolle tai kauttakuljetukselle tulisi ulko- tai turvallisuuspoliittisia esteitä. Koska mainitut luvat voisivat kaupallista siir-

tolupaa lukuun ottamatta olla voimassa jopa kolmekin vuotta niiden antamisesta lukien, voivat olosuhteet kohdemaissa vallankaappausten tai muiden levottomuuksien vuoksi muuttua huomattavastikin. Tällöin olisi ulkopoliittisesti erittäin ongelmallista se, jos annettua lupaa ei voitaisi peruuttaa esimerkiksi Yhdistyneiden kansakuntien tai Euroopan unionin toimielinten asettaman esineiden vientikiellon perusteella. Tämän vuoksi momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uudeksi luvan peruutusperusteeksi se, että viennille, siirrolle tai kauttakuljetukselle olisi ulko- tai turvallisuuspoliittinen este.

42 §. *Hankkimislupa.* Koska esityksen mukaan ampuma-aseen ja aseen osan hankkimisluvan voisi saada myös yhteisö tai säätiö, lisättäisiin 1 momenttiin sana kotipaikan. Kun luonnollisten henkilöiden osalta lupaviranomaisena on kotikunnan poliisilaitos, olisi se vastaavasti yhteisöjen ja säätiöiden osalta kotipaikan poliisilaitos, koska yhteisöillä ja säätiöillä ei voi olla kotikuntaa. Kotipaikka tarkoittaisi sitä paikkaa, johon yhteisö tai säätiö on sen sääntöjen mukaan rekisteröity. Julkista tehtävää hoitavien yhteisöjen ja säätiöiden osalta kotipaikaksi voitaisiin katsoa myös kulloinkin kyseessä oleva konkreettinen sijaintikunta, jos niillä ei olisi virallisesti määrättyä tai selvästi ilmenevää muuta kotipaikkaa.

Erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja aseen osan hankkimisluvan antaisi ja peruuttaisi jatkossa lääninhallituksen sijasta sisäasiainministeriö, koska lääninhallitusten aselupa-asiat siirrettäisiin esityksen mukaan ministeriölle. Koska kyseessä olisivat lähinnä sarjatuliaseet ja muut yleensä sotilaskäyttöön valmistetut aseet, olisi lupaharkinta syytä säätää ministeriön tehtäväksi. Tämän vuoksi 1 momentin sana lääninhallitus muutettaisiin sisäasiainministeriöksi.

Pykälän 2 momentti koskisi vain luonnollisia henkilöitä, joilla ei olisi kotikuntaa Suomessa. Ulkomaisten yhteisöjen ja säätiöiden tulisi näin ollen aina olla rekisteröityneenä Suomeen ennen kuin niille voitaisiin antaa hankkimislupa. Lisäksi voimassa olevissa säännöksissä ei säädetä siitä, mikä poliisilaitos antaa luvan hakijalle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa. Tämän epäselvyyden poistamiseksi 2 momentissa säädettäisiin myös siitä, että luvan antaisi ja peruuttaisi hakijan oleskelupaikan poliisilaitos.

Pykälän 3 momentin alusta poistettaisiin sana "kotikunnan" ja lisättäisiin viittaus 1 ja 2 momenttiin, koska esityksen mukaan lupahakemus voitaisiin jättää kotikunnan, kotipaikan tai oleskelupaikan poliisilaitokseen. Luonnollinen henkilö jättäisi lupahakemuksen kotikuntansa sekä yhteisö ja säätiö kotipaikkansa poliisilaitokselle. Jollei luonnollisella henkilöllä olisi kotikuntaa Suomessa, jättäisi hän hakemuksensa oleskelupaikkansa poliisilaitokselle. Vaikka luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen antaisi sisäasiainministeriö, jätettäisiin sitä koskeva lupahakemus kuitenkin myös 1 ja 2 momentissa tarkoitetulle poliisilaitokselle.

Lisäksi hakijan velvoittamista aina jättämään hakemuksensa henkilökohtaisesti on käytännössä pidettävä turhan vaikeana menettelynä niissä tapauksissa, joissa henkilö aikaisempien käyntiensä ja muiden syiden vuoksi jo hyvin tunnettaisiin poliisilaitoksessa. Tämän vuoksi momentissa säädettäisiin, että jos hakijalle olisi jo aikaisemmin kyseisessä poliisilaitoksessa annettu hallussapitoon oikeuttava lupa, voisi tämä sama poliisilaitos oikeuttaa tuntemansa hakijan jättämään hakemuksen esimerkiksi postitse tai faksitse. Mahdollisesti tulevaisuudessa tällaisissa tapauksissa hakemuksen voisi jättää myös sähköisessä muodossa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin myös, että yhteisön ja säätiön puolesta lupahakemuksen jättäisi sen asevastaava. Asevastaavasta säädettäisiin uudessa 45 b §:ssä. On otettava huomioon, että yhteisöllä ja säätiöllä tulisi aina olla poliisilaitoksen hyväksymä asevastaava ennen kuin sille voitaisiin antaa hankkimislupa. Käytännössä sekä asevastaavan hyväksyntää koskeva hakemus että hankkimislupahakemus voitaisiin jättää samanaikaisestikin poliisilaitokselle, mutta hankkimislupahakemuksen ratkaisemisen edellytyksenä olisi, että asevastaavaa koskeva hakemus olisi hyväksytty. Vastaavasti poliisilaitos voisi oikeuttaa asevastaavan jättämään yhteisön ja säätiön hankkimislupahakemuksen muulla tavoin kuin henkilökohtaisesti, jos yhteisö ja säätiö

sekä luonnollisesti myös sen asevastaava tunnettaisiin riittävän hyvin ja hakijalle olisi jo kyseisen saman poliisilaitoksen toimesta aikaisemmin annettu hallussapitoon oikeuttava lupa.

Lisäksi momentin viimeisen lauseen sana "sen" korvattaisiin selvyyden vuoksi sanalla hakemuksen.

43 §. *Hyväksyttävät käyttötarkoitukset.* Pykälän kaasusumutinta koskevat 1 momentin 8 kohta ja 3 momentti kumottaisiin, koska kaasusumuttimeen annettavasta luvasta hyväksyttävine käyttötarkoituksineen säädettäisiin uusissa 55 a—c §:ssä

45 §. *Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle.* Koska hankkimislupa voitaisiin esityksen mukaan antaa myös yhteisölle tai säätiölle ja koska niiden osalta luvan antamisen edellytyksistä säädettäisiin uudessa 45 a §:ssä, tarkennettaisiin 45 §:n pykälän otsikkoa siten, että otsikkoon lisättäisiin sanat luonnolliselle henkilölle.

Koska kaasusumuttimeen annettavasta luvasta lupamenettelyineen säädettäisiin uusissa 55 a—c §:ssä, poistettaisiin 3 momentista kaasusumutinta koskeva viittaus. Esityksen mukaan asekeräilijät hyväksyisi jatkossa lääninhallituksen sijasta sisäasiainministeriö, koska lääninhallitusten aseasiat siirrettäisiin ministeriölle. Tämän vuoksi momentissa käytetty ilmaisu "lääninhallitus" muutettaisiin sisäasiainministeriöksi.

45 a §. *Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset yhteisölle ja säätiölle.* Hankkimislupa voitaisiin harkinnan mukaan antaa sellaiselle Suomessa rekisteröidylle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, jota olisi toimintansa tarkoituksen perusteella pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia. Muun kuin julkista tehtävää hoitavan yhdistyksen tulisi olla hyväksytysti Suomessa rekisteröity yhdistysrekisteriin, muun yhteisön kuin yhdistyksen kaupparekisteriin ja säätiön säätiörekisteriin. Tällaisia yhteisöjä ja säätiöitä voisivat olla esimerkiksi metsästysseurat, vapaaehtoista maanpuolustustyötä harjoittavat yhdistykset, meripelastusseurat, sellaiset asealan ammattioppilaitokset, jotka eivät harjoita asealan elinkeinoa, elokuva- ja teatteritehosteita tuottavat yritykset, asealan julkaisuja toimittavat yritykset, vartioimisliikkeet ja asemuseot. Julkista tehtävää Suomessa hoitavia yhteisöjä tai säätiöitä olisivat sellaiset yhdistykset, muut yhteisöt tai säätiöt, jotka hoitaisivat jotain Suomen voimassa olevassa lainsäädännössä säädettyä julkisen edun mukaista tehtävää. Tällaisia olisivat esimerkiksi riistanhoitoyhdistykset, jotka hoitavat metsästyslaissa (615/1993) säädettyjä tehtäviä, museolain (729/1992) mukaiset museot, jotka eivät ole valtion viranomaisia, ja tietyt kunnan toimielimet kuten palolaitos. Todettakoon kuitenkin, että ampuma-aselain 17 §:n mukaan laki ei koske muun muassa valtion omistamia ampuma-aseita, joita valtion viranomaiset pitävät hallussa niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Siten esimerkiksi valtion omistamat museot, kuten museovirasto, eivät tarvitse lupaa sellaisten ampuma-aseiden hallussapitoon, joita ne pitävät hallussa niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja joiden hallussa pitäminen kuuluu valtion harjoittamaan toimintaan.

Julkisen tehtävän hoitamisen käsite tulisi ymmärtää laajasti. Perusedellytys luvan antamiselle olisi se, että yhteisö tai säätiö harjoittaisi jotakin hyväksyttäviä käyttötarkoituksia koskevan 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa. Hyväksyttävät käyttötarkoitukset olisivat siten samat kuin luonnolliselle henkilölle annettavan hankkimisluvankin osalta. Lisäksi toiminnan tarkoituksen pitäisi kokonaisuutena arvioiden olla sellaista, että hakijaa voitaisiin pitää sopivana hankkimaan ja pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia. Työperuste kattaisi myös muun muassa opetuksen antamisen asealan ammattioppilaitoksissa, riistanhoitoyhdistysten työn ja meripelastusseurojen harjoittaman meripelastustyön sekä muun yritystoiminnan, jossa ampuma-aseita tarvitaan toiminnan välttämättömään harjoittamiseen, ja joka toiminta ei olisi 20 §:ssä mainittua asealan elinkeinon harjoittamista.

Työperusteella luvan voisi harkinnan mukaan saada luonnollisesti myös vartioimisliikelain (237/1983) mukaisen toimiluvan omaava vartioimisliike, jos sen toimintaan liittyisi perusteltu tarve ampuma-aseiden hallussapitoon vartiointitehtävissä. Yhteisön ja säätiön tulisi aina perustella ha-

kemuksensa sellaisilla seikoilla, jotka edellyttäisivät ampuma-aseen ja aseen osan hankkimista kussakin yksittäisessä tapauksessa. Luvan antamista ei voitaisi pitää siten perusteltuna pelkästään sen vuoksi, että hakija yleensä harjoittaisi jotakin 43 §:n 1 momentissa tarkoitetuista toiminnoista. Hakijan tulisi aina yksityiskohtaisesti selvittää ja perustella tarpeensa ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää yhteisön ja säätiön säännöissä tai muissa sen toimintaa ohjaavissa määräyksissä ja sopimuksissa mainittuihin toiminnan tarkoituksiin ja periaatteisiin. Tietyissä tapauksissa myös yhteisön tai säätiön hallituksen taikka muun toimielimen jäsenten luotettavuudella voisi olla merkitystä harkittaessa sitä voitaisiinko hakijaa pitää sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia.

Yhteisön ja säätiön ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilojen tulisi aina olla etukäteen säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitoksen hyväksymiä. Siten kaikkien niiden tilojen, joissa hakijan on tarkoitus säilyttää ampuma-aseita tai aseen osia, tulisi olla poliisin hyväksymiä. Edellytettävät minimivaatimukset säilytykselle riippuisivat muun muassa kyseisessä paikassa säilytettävien ampuma-aseiden ja aseen osien määrästä ja tyypistä sekä säilytystilojen sijainnista. Koska yhteisöllä ja säätiöllä ei olisi niin laajaa aseiden vaihtuvuutta kuin esimerkiksi kaupan harjoittamiseen luvan saaneella ase-elinkeinoharjoittajalla ja koska lupa oikeuttaisi ainoastaan luvassa mainittujen yksilöityjen aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon, ei tarvetta viranomaistarkastuksiin määräajoin olisi.

Yhteisöllä ja säätiöllä tulisi esityksen mukaan olla vähintään yksi ampuma-aseiden ja aseen osien hallussapidosta vastaava henkilö eli asevastaava. Asevastaavasta säädettäisiin 45 b §:ssä. Poliisilaitoksen tulisi hyväksyä asevastaava ennen kuin se antaisi hankkimisluvan. Asevastaava muun muassa hakisi yhteisön ja säätiön puolesta tämän lain mukaiset luvat sekä hankkisi ampuma-aseen, aseen osan ja niiden hallussapitoon oikeuttavan luvan perusteella patruunoita. Asevastaavan hyväksyntää haettaessa tulisi esittää selvitys yhteisön tai säätiön toimivaltaisen elimen päätöksestä, josta ilmenee, että henkilö on valittu asevastaavaksi. Samoin lupaa haettaessa tulisi esittää selvitys yhteisön tai säätiön toimivaltaisen elimen päätöksestä, josta ilmenee, että yhteisö tai säätiö on päättänyt hankkia lupahakemuksessa mainitut esineet. Huomioon on otettava myös, että muun muassa yhdistyslain (503/1989) 4 §:ssä säädetään erikseen luvanvaraiseksi sellaisen yhdistyksen perustaminen, jonka toimintaan kuuluu harjoituttaminen ampuma-aseiden käyttöön ja joka ei ole yksinomaan metsästystä varten. Siten muusta voimassa olevasta lainsäädännöstä voi myös aiheutua velvoitteita, jotka yhteisön tai säätiön on otettava huomioon ennen kuin se hakee lupaa ampuma-aseen hankkimiseen.

Hankkimisluvan saajaa koskevien edellytysten osalta noudatettaisiin lisäksi soveltuvin osin, mitä 45 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään luonnolliselle henkilölle annettavan hankkimisluvan saajaa koskevista edellytyksistä. Siten jos yhteisö tai säätiö hakisi lupaa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista taikka ampumaurheilua tai -harrastusta varten, sen olisi esitettävä kyseisestä harrastuksesta luotettava selvitys. Tällainen selvitys voisi olla esimerkiksi yhteisön tai säätiön säännöt taikka muu sen toiminnan tarkoitusta koskeva asiakirja, josta ilmenisi, että hakemuksessa mainittu harrastusmuoto kuuluu sen toiminnan piiriin. Lisäksi hakemuksesta tulisi ilmetä paikka, jossa kyseistä toimintaa harrastettaisiin.

Jos lupaa haettaisiin työtä varten, olisi hakijan esitettävä selvitys siitä, että asevastaava olisi riittävästi perehtynyt ampuma-aseen turvalliseen käsittelemiseen ja että yhteisön tai säätiön työntekijällä olisi hyväksyttävä peruste ampuma-aseen kantamiseen työssä. Yhteisön tai säätiön tulisi siten selvittää, että sen toiminnassa on riittävästi otettu huomioon ampuma-aseen turvalliseen käsittelemiseen liittyvät seikat. Hyväksyttävä peruste ampuma-aseen kantamiseen työtehtävässä riippuisi puolestaan hakijan toiminnan tarkoituksesta ja yleensäkin aseen työssä mukana kantamisen hyväksyttävyydestä kyseisessä toiminnassa. Jos yhteisön tai säätiön toiminnan tarkoituksena olisi ampuma-aseiden tai aseen osien museossa tai kokoelmassa pitäminen, olisi luvan antamisen edellytyksenä se, että hakija olisi

sisäasiainministeriön hyväksymä asekeräilijä.

45 b §. *Yhteisön ja säätiön asevastaava.* Yhteisöllä ja säätiöllä tulisi aina olla ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista huolehtiva henkilö. Hän vastaisi siitä, että tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjä velvoitteita ja lupaehtoja noudatettaisiin. Esineet olisivat siten asevastaavan hallussa ja huolehdittavana. Hän vastaisi esineiden hallussapidosta kaikilta osin. Asevastaavan asema yhteisössä ja säätiössä olisi rinnastettavissa 26 §:ssä tarkoitettuun ase-elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilöön. Näin ollen myös seuraamuksia koskevassa 9 luvussa säädetty mahdollinen rangaistusuhka kohdistuisi käytännössä asevastaavaan. Asevastaavan rikosoikeudellinen asema olisi samanlainen kuin jo voimassa olevan lain aikana on ollut ase-elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilön asema sellaisten ase-elinkeinonharjoittajien osalta, jotka ovat harjoittaneet elinkeinotoimintaa yhtiömuodoltaan yhteisönä.

Asevastaavan tulisi olla hyväksytty ennen kuin lupa ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen voitaisiin yhteisölle tai säätiölle antaa. Käytännössä asevastaavan hyväksyntää koskeva hakemus voitaisiin jättää samaan aikaan kun yhteisön tai säätiön ensimmäinen hankkimislupahakemuskin. Tällöin lupaviranomaisen tulisi ensin ratkaista asevastaavan hyväksyntää koskeva hakemus. Asevastaavan hyväksyntää haettaessa tulisi esittää myös selvitys, kuten esimerkiksi pöytäkirjanote yhteisön tai säätiön toimivaltaisen elimen päätöksestä, josta ilmenisi, että henkilö on valittu asevastaavaksi. Hankkimislupaa koskevan 42 §:n 3 momentin mukaisesti yhteisön ja säätiön ainakin ensimmäisen hankkimislupahakemuksen jättäisi sen asevastaava henkilökohtaisesti.

Asevastaavan tulisi esityksen mukaan olla yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka osallistua muuten sen toimintaan. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että jollei asevastaava olisi työ- tai virkasuhteessa yhteisöön tai säätiöön, tulisi tämän muutoin osallistua sen toimintaan esimerkiksi valittuna luottamushenkilönä. Asevastaavalla tulisi siis olla läheinen yhteys itse yhteisön tai säätiön käytännön toimintaan, vaikka hän ei välittömästi ja suoraan olisi itse luvansaajan palveluksessa. Asevastaavaksi ei voitaisi valita täysin yhteisön tai säätiön toimintaan osallistumatonta henkilöä. Riittävä yhteys voisi olla myös se, että asevastaava toimisi esimerkiksi hankkimisluvan saaneen säätiön omistaman asemuseon museonhoitajana ja säätiön luvalla olevat aseet olisi tarkoitus säilyttää asemuseossa.

2 momentin mukaan asevastaavan hyväksyisi ja hyväksynnän peruuttaisi yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitos. Asevastaavan kotikunta voisi siten olla eri kuin yhteisön tai säätiön kotipaikka. Koska asevastaavan asema ja toiminta on kiinteästi yhteydessä luvanhaltijana olevaan yhteisöön tai säätiöön, on perusteltua, että asevastaavan hyväksyy sama viranomainen kuin joka antaa yhteisölle tai säätiölle ampuma-aseiden ja aseen osien hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavat luvatkin. Poliisilaitos voisi vaatia, että asevastaavia olisi enemmänkin kuin yksi riippuen esimerkiksi yhteisön tai säätiön toiminnan laajuudesta, hankittavien esineiden tai niiden säilytyspaikkojen lukumäärästä sekä yhteisön tai säätiön toiminnan sisällöstä. Asevastaavan tulisi olla terveydentilansa ja käyttäytymisensä puolesta sopiva hallussapitämään ampuma-aseita ja aseen osia sekä vähintään 18 vuotta täyttänyt. Lisäksi asevastaavan tulisi olla perehtynyt ampuma-aseisiin ja niiden osiin.

Asevastaavan hyväksyntä oikeuttaisi hankkimaan, hallussapitämään ja luovuttamaan yhteisölle ja säätiölle annetussa luvassa tarkoitettuja esineitä. Siten asevastaavan tehtävänä olisi 3 momentin mukaan hankkia esineet ja vain hän olisi siihen oikeutettu samoin kuin esineiden luovuttamiseenkin. Yhteisölle ja säätiölle annettavassa hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavassa luvassa olisi aina merkittynä asevastaavan nimi. Esineitä voisi hankkia ja luovuttaa vain lupaan merkitty asevastaava. Kukaan muu henkilö ei olisi yhteisön ja säätiön puolesta oikeutettu hankkimaan tai luovuttamaan luvassa tarkoitettuja esineitä. Asevastaava ei voisi myöskään valtuuttaa ketään toimimaan tässä suhteessa puolestaan, vaan hänen tulisi hankkia ja luovuttaa esineet henkilökohtaisesti. Jos asevastaavana toimiva henkilö

vaihtuisi, tulisi lupa aina esittää poliisille. Käytännössä tämä esittäminen tapahtuisi samalla kun luvanhaltija hakisi uutta asevastaavan hyväksyntää.

Asevastaavan vastuulla olisi esineiden hankkimiseen, hallussapitoon ja luovuttamiseen liittyvien velvollisuuksien hoitaminen, kuten esimerkiksi 52 §:ssä säädetyn hallussapitoluvan hakeminen määräajassa, 89 §:ssä säädetyn luovutusilmoituksen tekeminen määräajassa, 90 §:ssä säädetyn esittämisvelvollisuuden noudattaminen sekä 106 §:ssä säädetyn ja mahdollisesti lupaehdoissa määrättyjen esineiden säilyttämistä ja kuljettamista koskevien velvollisuuksien noudattaminen. Asevastaavana toimiva henkilö vastaisi myös säädettyjen muiden ilmoitusvelvollisuuksien noudattamisesta. Lisäksi asevastaava ottaisi yhteisön ja säätiön puolesta vastaan sen hallussapitämiä ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia koskevia ilmoituksia, kuten esimerkiksi 8 luvussa säädettyjen turvaamistoimien osalta.

50 §. *Yksityinen valmistamislupa.* Esityksen mukaan yksityinen valmistamislupa voitaisiin antaa myös yhteisölle tai säätiölle siten kuin 45 a §:ssä säädettäisiin. Tämän vuoksi pykälän 2 momenttiin lisättäisiin tarvittava viittaus 45 a §:ään.

52 §. *Hallussapitolupa.* Esityksen mukaan ampuma-aseen tai aseen osan hankkimislupa tai yksityinen valmistamislupa voitaisiin antaa myös yhteisölle tai säätiölle siten kuin 45 a §:ssä säädettäisiin. Yhteisöä ja säätiötä koskisi sama velvollisuus hankkia hallussapitolupa kuin luonnollisena henkilönä olevaa hankkimisluvan saajaakin. Käytännössä luvan hakemisesta vastaisi 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava, joka vastaisi myös muista 52 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisesta yhteisön ja säätiön puolesta. Lupaviranomaisena olisi yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitos siten kuin 42 §:n 1 momentin perusteluissa on tarkemmin selostettu. Tämän vuoksi pykälän 1 momenttiin lisättäisiin sanat "tai kotipaikan".

53 §. *Hallussapitoluvan voimassaoloaika ja lupaehdot.* Koska kaasusumuttimelle annettavasta luvasta säädettäisiin erikseen uusissa 55 a—c §:ssä, poistettaisiin 1 momentista kaasusumutinta koskeva ilmaisu.

54 §. *Rinnakkaislupa.* Koska esityksen mukaan myös yhteisölle tai säätiölle annetun hallussapitoluvan nojalla hallussa pidettävään ampuma-aseeseen tai aseen osaan voitaisiin antaa rinnakkainen hallussapitooikeus eli rinnakkaislupa, muutettaisiin pykälän 1 momentin ensimmäistä lausetta siten, että luonnolliseen henkilöön viittaava sana "toisella" korvattaisiin sanalla "annettu". On otettava huomioon, että rinnakkaislupa voitaisiin edelleenkin antaa vain luonnolliselle henkilölle, kuten pykälän 2 momentissa on säädetty.

Pykälän viimeiseen lauseeseen lisättäisiin viittaus myös 42 §:n 2 momenttiin, jotta rinnakkaislupa voitaisiin samoin kuin hankkimislupakin antaa myös muulle kuin Suomessa kotikunnan omaavalle luonnolliselle henkilölle. Tähän on käytännössä ollut tarvetta, kun esimerkiksi Suomeen yritys- tai valtiovierailulle tuleville ulkomaalaisille vieraille on järjestetty muun muassa metsästystapahtumia. Näin ollen sellaisessa tapauksessa, jossa luvanhakijalla ei ole kotikuntaa Suomessa, luvan antaisi ja peruuttaisi hakijan oleskelupaikan poliisilaitos.

Koska esityksen antamisen jälkeen ampuma-aseita ja aseen osia sekä niihin annettuja hallussapitolupia koskevat tiedot olisi tarkoitus kokonaisuudessaan syöttää valtakunnalliseen automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävään aserekisteriin, ei voimassa olevassa 3 momentissa säädettyä hallussapitoluvan esittämisvelvollisuutta voitaisi enää jatkossa pitää tarpeellisena. Hallussapitoluvan haltijan tai valtion antaman suostumuksen esittämistä olisi siten pidettävä riittävänä. Tämän vuoksi momentin ensimmäisessä lauseessa säädetty hallussapitolupaa koskevan lupatodistuksen esittämisvelvollisuus rinnakkaislupaa haettaessa ehdotetaan poistettavaksi. Hallussapitoluvan haltijana olevan yhteisön tai säätiön antaman suostumuksen osalta tulisi edellyttää, että suostumus on annettu luvanhaltijan asiassa päätösvaltaisen elimen toimesta.

55 a §. *Kaasusumutinlupa.* Kaasusumutinluvan antaisi ja peruuttaisi 42 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisilaitos. Luonnollisten henkilöiden osalta se olisi kotikunnan poliisilaitos sekä yhteisöjen ja säätiöiden

osalta kotipaikan poliisilaitos. Haettava lupa olisi nimeltään kaasusumutinlupa, joka oikeuttaisi sekä hankkimaan kaasusumuttimen että myös pitämään sitä hallussa. Lisäksi noudatettaisiin soveltuvin osin mitä 42 §:n 2 momentissa säädettäisiin luvan antamisesta luonnolliselle henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa. Tällaiselle henkilölle luvan antaisi tämän oleskelupaikan poliisilaitos. Hakijan tulisi esittää asuinmaansa viranomaisen antama suostumus kaasusumuttimen hankkimiseen sekä antaa kirjallinen selvitys aikomuksestaan pitää sumutinta hallussa vain Suomessa.

Luvan hakemisessa noudatettaisiin myös, mitä 42 §:n 3 momentissa säädettäisiin. Kaasusumutinlupahakemus tulisi siten jättää poliisilaitokselle henkilökohtaisesti, jollei poliisilaitos erikseen oikeuttaisi hakijaa jättämään hakemusta muulla tavoin sen vuoksi, että hakijalle olisi jo kyseisen saman poliisilaitoksen toimesta annettu kaasumuttimen taikka varsinaisen ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttava lupa. Yhteisön ja säätiön puolesta kaasusumutinlupaa koskevan hakemuksen jättäisi asevastaava.

Lupa annettaisiin edelleenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Koska kaasusumutinlupaa haettaisiin pääasiassa henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden suojelemiseksi, tulisi sen hallussapidon tarve tarkastaa määräajoin. Lisäksi sumuttimen sisältämä vaikuttava aine vanhenee yleensä viidesssä vuodessa, jonka jälkeen se voi muuttua jopa vaaralliseksi. Tämän vuoksi on syytä määräajoin lupatoiminkin pyrkiä valvomaan, että vanhentuneet sumuttimet poistetaan käytöstä.

Vaikka lupa siis voitaisiin antaa viideksikin vuodeksi, tulisi lupaviranomaisen aina tapauskohtaisesti harkita, mikä on perusteltu aika kerrallaan luvan voimassaololle ottaen huomioon hakijan tarve sumuttimen hallussapitoon kussakin tapauksessa. Museossa tai kokoelmassa pitämistä varten lupa voitaisiin antaa kuitenkin toistaiseksi, koska sumutinta ei käytettäisi henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden suojelemiseen ja koska keräilytarkoitus muodostaisi luonteeltaan pysyvämmän hallussapidon tarpeen. Koska kyseisessä käyttötarkoituksessa sumutinta ei käytettäisi suojeluun, ei sen sisällön vanheneminenkaan aiheuttaisi vaaraa. Lupaviranomaisen tulisi myös tapauskohtaisesti harkita kuinka moneen sumuttimeen se kerrallaan antaisi hakijalle luvan. Etenkin yhteisöillä ja säätiöillä on yleensä tarve useammankin sumuttimen hankkimiseen kerrallaan.

Kaasusumutinlupa oikeuttaisi luvan voimassaoloaikana hankkimaan sumuttimen ja pitämään sitä hallussa. Asevastaava hankkisi ja luovuttaisi yhteisön ja säätiön puolesta kaasusumuttimen. Luvanhaltija voisi kerrallaan pitää hallussaan enintään lupaan merkityn määrän sumuttimia. Luvansaaja voisi myös lainata sumuttimen käyttöönsä toiselta kaasusumutinluvan saaneelta luonnolliselta henkilöltä taikka yhteisöltä tai säätiöltä. Kaasusumutinluvassa olisi aina merkittynä se lukumäärä kaasusumuttimia, joiden hallussapitoon lupa oikeuttaisi. Luvansaaja ei voisi näin ollen seuraamuksia koskevassa 9 luvussa säädettyyn rangaistavaan tekoon syyllistymättä hankkia tai pitää hallussaan samalla kertaa useampaa sumutinta kuin luvassa on mainittu. Jos lupaan olisi merkitty, että se oikeuttaa esimerkiksi kahden sumuttimen hankintaan ja hallussapitoon, ei luvanhaltija voisi enää lainata itselleen kolmatta sumutinta niin kauan kuin hän pitäisi hallussaan kahta aikaisemmin hankkimaansa sumutinta.

Kaasusumutinlupa oikeuttaisi luvan voimassaoloaikana myös vaihtamaan sumuttimen vastaavanlaiseen uuteen sumuttimeen. Kaasusumutin voitaisiin vaihtaa sellaiseen uuteen kaasusumuttimeen, jonka laji ja enimmäispitoisuus vastaisivat lupaan merkittyjä tietoja. Vaihtamisen jälkeen vanha sumutin olisi syytä toimittaa poliisilaitokselle tai luvanhaltijan tulisi muutoin varmistua siitä, että vaihdettava vanha sumutin tuhotaan tai tehdään siinä määrin toimintakunnottomaksi, ettei sitä enää voitaisi pitää toimivana kaasusumuttimena. Luvanhaltijalla ei siis voisi olla kerrallaan hallussaan suurempaa lukumäärää toimivia kaasusumuttimia kuin lupaan on merkitty.

Yhteisölle annettava kaasusumutinlupa oikeuttaisi myös luvansaajan palveluksessa olevan 18 vuotta täyttäneen henkilön kantamaan luvassa tarkoitettua kaasusumutinta

työssä, jos kantaminen olisi oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojelemiseksi työssä tarpeen. Tarpeen tulisi aina liittyä kiinteästi työtehtävien hoitamiseen tai niiden hoitamisen turvaamiseen. Sitä vastoin säätiölle annettava lupa ei suoraan oikeuttaisi luovuttamaan sumutinta säätiön palveluksessa olevalle henkilölle kannettavaksi, vaan tämä oikeus liittyisi suoraan lain nojalla vain yhteisölle annettavaan lupaa. Tämä johtuisi siitä, että säätiön työntekijöillä ei säätiöiden toiminnan luonne huomioon ottaen voisi olla sellaista tarvetta sumuttimen kantamiseen työssä kuin eräillä yhteisöillä. Kaasusumutin voitaisiin luovuttaa vain suoraan luvansaajana olevan yhteisön palveluksessa olevalle henkilölle tämän työtehtävissä kannettavaksi. Lisäksi henkilön tulisi olla riittävästi perehtynyt sumuttimen turvalliseen käsittelemiseen. Käytännössä sumuttimen luovuttaisi yhteisön asevastaava, kun yhteisön toimivaltainen elin olisi päättänyt luovuttamisesta. Asevastaavan tulisi myös huolehtia ennen sumuttimen luovutusta työntekijöiden riittävästä perehdyttämisestä sumuttimen turvalliseen käsittelemiseen, elleivät nämä muutoin olisi siihen tarpeeksi perehtyneitä. Huomioon on otettava myös se, että jos työnantaja antaisi kaasusumuttimen työntekijänsä käyttöön, olisi työnantaja vastuussa työntekijän ohella tämän kaasusumuttimen käytöstä yleisten työ- ja vahingonkorvausoikeudellisten säännösten nojalla. Jos ongelmia esiintyisi, voitaisiin yhteisölle annettu kaasusumutinlupa peruuttaa. Lupaviranomainen voisi myös kaasusumutinlupaa yhteisölle antaessaan asettaa lupaan 55 c §:n nojalla ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta luvansaajan palveluksessa olevaa henkilöä kantamaan sumutinta työssä taikka jonka mukaan lupa oikeuttaa työntekijää kantamaan sumutinta vain lupaan merkityssä työtehtävässä tai paikassa.

55 b §. *Kaasusumutinluvan antamisen edellytykset.* Lupa voitaisiin ensinnäkin antaa koulutusta taikka näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä varten. Lupa voitaisiin antaa myös kaasusumuttimien museossa tai kokoelmassa pitämistä varten. Koulutuksella tarkoitettaisiin lähinnä kaasusumuttimen käyttöön opastavan tai niiden ominaisuuksiin liittyvän opetuksen antamista. Muutoin mainittujen käyttötarkoitusten osalta viitataan niihin perusteluihin, jotka on esitetty ampuma-aselakia koskevassa hallituksen esityksessä (183/1997 vp) 43 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdissa. Museossa tai kokoelmassa pitämistä varten hakijan ei tarvitsisi kuitenkaan olla ampuma-aselain 57 §:ssä säädetyin tavoin hyväksytty asekeräilijä, mutta hakijan tulisi silti esittää selvitys harrastuksestaan, kuten esimerkiksi tarkoituksenmukainen keräilysuunnitelma ja muutoinkin perustella hakemuksensa. Lupaan voitaisiin sisällyttää 55 c §:n 2 momentin ja 107 §:n nojalla lupaehtoja muun muassa kaasusumuttimien säilytyspaikasta ja -tavasta sekä myös rajoittaa kaasusumuttimien hallussapitoa säilytystilojen ulkopuolella.

Lupa voitaisiin lisäksi antaa oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojelemiseen. Itse asiassa tämä käyttötarkoitus olisi käytännössä yleisin peruste sumuttimen hankkimiselle ja hallussapidolle. Luvan antamista harkittaessa tulisi lupaviranomaisen aina tarkkaan ottaa huomioon hakijan todellinen tarve oman tai jonkun toisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojelemiseen. Pelkkä hakijan omaan käsitykseen perustuva huoli omasta tai toisen turvallisuudesta ei olisi riittävä peruste, vaan lisäksi tulisi olla olemassa jokin yleisesti ajateltavissa oleva todellinen tarve suojeluun. Tämä ei kuitenkaan tarkoittaisi sitä, että luvan antaminen edellyttäisi aina jotakin jo sattunutta uhkausta tai vaaraa. Riittävää olisi siten esimerkiksi se, että olosuhteet olisivat yleisen elämänkokemuksen mukaan erityisen alttiit koskemattomuuden loukkauksille. Jo tapahtuneet toistuvat järjestyshäiriöt puoltaisivat myös luvan antamista. Samoin eräät ammattikunnat, kuten muun muassa vartijat, järjestyksenvalvojat ja tietyt valtion viranomaiset, omaavat usein tarpeen jo työnsä luonteen puolesta oman henkilökohtaisen tai toisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojelemiseen. Suojelemisen tarve voisi yhtä hyvin koskea työtä kuin vapaa-aikaakin. Lupa voitaisiin siten antaa joko työ- tai vapaa-aikana uhkaavan vaaran perusteella. Kantamista voitaisiin tarvittaessa rajoittaa lupaehdoilla. Suojeltava omaisuus voisi olla

yksityistä tai julkista. Suojeltava omaisuus voisi olla myös jonkun toisen kuin luvanhaltijan omistamaa.

Lupa voitaisiin antaa luonnolliselle henkilölle, joka täyttäisi 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset sekä myös Suomessa rekisteröidylle tai Suomessa julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, joka täyttäisi 45 a §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. Luonnollisen henkilön tulisi siten olla 18 vuotta täyttänyt sekä terveydentilansa ja käyttäytymisensä puolesta sopiva pitämään hallussa kaasusumutinta. Yhteisön ja säätiön tulisi olla toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella sopiva pitämään hallussa kaasusumutinta. Sellaisia yhteisöjä ja säätiöitä, joille lupa mahdollisesti voitaisiin tapauskohtaisen harkinnan perusteella antaa, voisivat olla muun muassa vartioimisliikkeet, hotellit ja ravintolat, asemuseot sekä tietyt julkista tehtävää hoitavat kunnan viranomaiset, kuten esimerkiksi sosiaalitoimistot ja sairaalat.

Yhteisön ja säätiön kaasusumuttimien säilytystila tulisi olla poliisilaitoksen hyväksymä. Yhteisöllä ja säätiöllä tulisi olla myös poliisilaitoksen hyväksymä asevastaava. Asevastaavan osalta noudatettaisiin, mitä 45 b §:ssä säädettäisiin ja tältä osin viitataankin kyseisen pykälän perusteluihin. Asevastaava huolehtisi kaasusumuttimista ja vastaisi siitä, että tämän lain ja sen nojalla annetun asetuksen sekä mahdollisten lupaehtojen säännöksiä noudatettaisiin.

Tällä hetkellä kaasusumuttimen hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavan luvan antamisen yleisenä edellytyksenä ei ole velvoitetta sen käyttöön opastavaan koulutukseen osallistumiseen. Tätä on pidettävä puutteena, koska kaasusumutinta yleensä käytetään puolustustarkoituksessa toista henkilöä vastaan tämän lamaannuttamiseksi ja alkavan hyökkäyksen torjumiseksi. Käytännössä on myös esiintynyt tapauksia, joissa sumuttimen käytön kohteeksi joutunut henkilö on saanut vakaviakin vammoja johtuen sumuttimen väärästä käytöstä tai puutteellisesta ensiavun antamisesta välittömästi sumuttimen käytön jälkeen. Lisäksi sumuttimen käyttäjän oman turvallisuuden varmistamiseksi tämän on tarpeellista oppia käyttämään sumutinta oikein, jotta se olisi mahdollisimman tehokas suoja oikeudettomia hyökkäyksiä vastaan.

Selostettujen syiden vuoksi 3 momentissa säädettäisiin, että luvanhakijan, joka on luonnollinen henkilö, sekä yhteisön ja säätiön asevastaavan olisi osoitettava lupaa hakiessaan, että hän on koulutuksessaan tai muuten riittävästi perehtynyt sumuttimen turvalliseen käsittelemiseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoittaisi sitä, että hakijan tulisi aina olla osallistunut kaasusumuttimen käyttöön opastavalle kurssille. Näin ollen esimerkiksi henkilöä, joka on jo pitkään aikaisemmin käsitellyt sumuttimia, voitaisiin usein jo sen perusteella pitää riittävästi perehtyneenä sumuttimen turvalliseen käsittelemiseen. Lupaviranomaisen olisi kuitenkin edellytettävä luvan hakijalta ainakin jonkinlaista selvitystä siitä, että hän osaa käsitellä kaasusumutinta ja että hän myös tarvittaessa osaa järjestää kohdehenkilön jälkihoidon.

55 c §. *Kaasusumutinluvan lupaehdot.* Poliisilaitos voisi ensinnäkin sisällyttää kaasusumutinlupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan tai vaihtamaan sumutinta. Tämä voisi olla tarpeen tilanteissa, joissa henkilö saa sumuttimen käyttöönsä esimerkiksi kaasusumutinluvan saaneelta yhteisöltä tai säätiöltä. Poliisilaitos voisi lisäksi asettaa yhteisölle annettavaan kaasusumutinlupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta yhteisön palveluksessa olevaa henkilöä kantamaan sumutinta. Kantamista rajoittava ehto tulisi asettaa esimerkiksi silloin, kun yhteisön kaikilla työntekijöillä ei olisi tarvetta suojelun takia kantaa sumutinta työssä. Ehtoa voisi käyttää myös silloin, jos tarve kantamiseen olisi olemassa vain muutamalla yhteisön työntekijällä, jolloin usein olisi tarkoituksenmukaisempaa antaa näille erilliset henkilökohtaiset kaasusumutinluvat.

Poliisilaitos voisi myös sisällyttää kaasusumutinlupaan ehdon, jonka mukaan lupa oikeuttaisi kantamaan sumutinta vain lupaan merkityssä työtehtävässä tai paikassa. Etenkin yhteisöille ja säätiöille annettavissa luvissa olisi pääsääntöisesti tarkoituksenmukaista rajoittaa sumuttimen käyttö vain tiettyihin tehtäviin tai paikkoihin. Samaan lupaan voitaisiin tarvittaessa asettaa kantamista rajoittava ehto sekä kantamistarkoituksen että myös kantamispai-

kan osalta. Tämän lisäksi lupaviranomainen voisi harkinnan mukaan asettaa lupaan ehtoja myös 107 §:n perusteella. Lupaan voitaisiin esimerkiksi sisällyttää ehto, että lupa oikeuttaa pitämään hallussa kaasusumutinta vain tietyn luvassa nimetyn yrityksen toimitiloissa työaikana. Samoin esimerkiksi museossa tai kokoelmassa pitämistä varten annetun luvan ehdoissa voitaisiin rajoittaa sumuttimen kantamista. Lupaviranomaisella onkin perusteltua olla tässä suhteessa laaja harkintavalta, koska käyttötilanteet ja -tarpeet voivat vaihdella tapauskohtaisesti paljonkin.

57 §. *Asekeräilijäksi hyväksyminen.* Esityksen mukaan asekeräilijän hyväksyisi ja hyväksynnän peruuttaisi jatkossa lääninhallituksen sijasta sisäasiainministeriö. Tämän vuoksi pykälän 1 momentin ilmaisu lääninhallitus muutettaisiin sisäasiainministeriöksi.

Koska esityksen mukaan asekeräilijää koskeva hyväksyntä voitaisiin luonnollisen henkilön lisäksi antaa jatkossa myös Suomessa rekisteröidylle tai Suomessa julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, tehtäisiin momenttiin tämän edellyttämät muutokset ja lisäykset. Yhteisön ja säätiön tulisi siten toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella olla sopiva pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia. Lisäksi sillä tulisi olla 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava. Asiaa on selostettu tarkemmin 15 §:n sekä 45 a ja b §:n perusteluissa. Yhteisön ja säätiön asevastaavalta edellytettäisiin samaa toiminnan harjoittamista varten tarpeellista asehistoriallista ja aseteknistä asiantuntemusta kuin asekeräilijähyväksyntää hakevalta luonnolliselta henkilöltä.

Yhteisön ja säätiön asekeräilijäksi hyväksyntää koskeva hakemus jätettäisiin sen kotipaikan poliisilaitokselle. Kotipaikan osalta viitataan 42 §:n 1 momentin perusteluihin. Hakemuksen jättäisi 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava. Yhteisöllä ja säätiöllä tulisi siten olla hyväksytty asevastaava ennen kuin se voitaisiin hyväksyä asekeräilijäksi. Jos yhteisöllä tai säätiöllä ei vielä olisi hyväksyttyä asevastaavaa, käytännössä meneteltäisiin siten, että poliisilaitos ottaisi asekeräilijän hyväksyntää koskevan hakemuksen yhteydessä samalla vastaan asevastaavan hyväksyntää koskevan hakemuksen, jonka se ratkaisisi ennen kuin se lähettäisi lausuntonsa kera asekeräilyä koskevan hakemuksen sisäasiainministeriölle ratkaistavaksi. Poliisilaitoksen tulisi siten hyväksyä asevastaava ennen kuin sisäasiainministeriö voisi hyväksyä yhteisön tai säätiön asekeräilijäksi. Asekeräilijäksi hyväksymisen jälkeen yhteisö tai säätiö voisi sitten hakea hankkimislupaa ampuma-aseelle tai aseen osalle museossa tai kokoelmassa pitämistä varten. Tässä yhteydessä poliisilaitos samalla hyväksyisi myös ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilat. Lisäksi momentin viimeisen lauseen sana "sen" korvattaisiin selvyyden vuoksi sanalla "hakemuksen".

59 a §. *Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista.* Kuten 19 §:n 1 mom. 3 kohtaa koskevan muutosesityksen perusteluissa edellä on tarkemmin selostettu, voisi sisäasiainministeriö hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään tiedostoa hallussapitoluvan hakemisen sijasta. Asekeräilijä olisi kuitenkin velvollinen hankkimaan aseille hankkimisluvan tai yksityisen valmistamisluvan. Tämä on lupaviranomaisen pitämän aserekisterin ylläpidon ja yleensäkin asevalvonnan kannalta edelleenkin välttämätöntä. Tiedoston pitämiseen oikeutuksen saanut asekeräilijä vapautuisi kuitenkin velvollisuudesta hankkia ampuma-aseille hallussapitolupia. Tämä helpottaisi asekeräilyyn liittyvää lupamenettelyä. Tiedoston teknisestä pitämisestä tietosisältöineen säädettäisiin tarkemmin asetuksessa, jossa jo nyt säädetään asekeräilijän aseen osista pitämän tiedoston sisällöstä ja muodosta.

Oikeus lakkaisi olemasta voimassa, jos asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa tai jos se peruutetaan. Poliisin olisi tällöin tehtävä päätös ampuma-aseiden ottamisesta poliisin haltuun, jollei asekeräilijä jo olisi luovuttanut aseita asianmukaisen luvan haltijalle. Menettelytapojen osalta noudatettaisiin 8 luvun säännöksiä.

Tiedoston pitämiseen oikeutuksen saaneen asekeräilijän tulisi 60 päivän kuluessa ampuma-aseen hankkimisesta tai valmistamisesta palauttaa hankkimislupa tai yksityinen valmistamislupa luvan antaneelle viranomaiselle. Tämä olisi tarpeen, jotta asemäärien ja asetyyppien kertymistä asekeräilijällä voitaisiin valvoa sekä hankitut ja

valmistetut aseet merkitä oikein tiedoin poliisin pitämään ampuma-aserekisteriin. Luonnollisesti tiedoston pitämiseen oikeutettu asekeräilijä olisi myös edelleenkin velvollinen tekemään poliisilaitokselle 89 §:ssä säädetyn luovutusilmoituksen luovuttamistaan ampuma-aseista.

Asekeräilijän olisi vaadittaessa esitettävä hallussapitämiään ampuma-aseita koskeva tiedosto poliisille sekä luovutettava se, kun asekeräilijäksi annettu hyväksyntä raukeaisi tai jos hyväksyntä peruutettaisiin.

61 §. *Patruunoiden hankkiminen ja hallussapito.* Patruunoiden hankkimista ja hallussapitoa helpotettaisiin sellaisessa tapauksessa, jossa luvanhaltijalla on jo ennestään lupa saman tyyppiseen ampuma-aseeseen. Tällöin noudatettaisiin ampuma-aseen lainaamista koskevan 87 §:n 1 momentin periaatteita. Siten muun muassa kiväärin hallussapitoon oikeuttavan luvan nojalla voisi hankkia ja hallussapitää esimerkiksi eri kaliiperin kiväärin tai haulikon patruunoita, mutta ei pistoolin tai revolverin patruunoita. Säätely helpottaisi patruunoiden hankkimista ja hallussapitoa, jos luvanhaltija ottaa lainaksi ampuma-aseen. Samoin jos luvanhaltija myy aseensa tarkoituksenaan hankkia lyhyen ajan kuluttua saman tyyppisen uuden aseen, luvanhaltija voisi pitää hallussaan vanhan aseen patruunat ilman että joutuisi hankkimaan tätä välivaihetta varten erikseen ampumatarvikeluvan. Erityisen vaarallisten patruunoiden hankkimiseen ja hallussapitoon tulisi edelleenkin olla aina erikseen ampumatarvikelupa.

Käytännössä on esiintynyt tarvetta asettaa patruunoiden hankkimista rajoittava ehto myös sellaiseen hallussapitolupaan, joka on annettu muistoesineenä säilytettävään ampuma-aseeseen. Tällaisella aseella ei yleensä ole tarvetta ampua, vaan ensisijaista on aseen pysyminen perheen ja suvun hallussa, koska aseeseen liittyy vahvoja tunnesiteitä ja -arvoja. Ehdon asettaminen voisi myös tavallaan alentaa kynnystä antaa lupa, mikä olisi joissakin tapauksissa tarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että patruunoiden hankkimista ja hallussapitoa rajoittava ehto voitaisiin asettaa myös muistoesineperusteella annettavaan hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavaan lupaan.

62 §. *Ampumatarvikelupa.* Koska esityksen mukaan myös yhteisö tai säätiö voisi jatkossa saada luvan ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen ja hallussapitoon, tulisi näiden luvanhaltijoiden osalta mahdollistaa myös patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkiminen, valmistaminen ja hallussapito. Tämän vuoksi momenttiin lisättäisiin yhteisöjen ja säätiöiden luvan hakemisen mahdollistava sana "kotipaikan". Luvan antaisi ja peruuttaisi kotipaikan poliisilaitos. Sitä, mitä kotipaikan poliisilaitoksella tarkoitetaan, on selostettu tarkemmin edellä 42 §:n 1 momentin perusteluissa.

Myös 2 momenttia muutettaisiin siten, että luvan voisi saada yhteisö tai säätiö. Ampumatarvikelupa voitaisiin siten jatkossa antaa luonnollisen henkilön lisäksi myös Suomessa rekisteröidylle tai Suomessa julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, jota toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella olisi pidettävä sopivana pitämään hallussa patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia. Lisäksi patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilat tulisi olla niiden sijaintipaikan poliisilaitoksen hyväksymät ennen kuin lupa voitaisiin antaa. Yhteisöllä ja säätiöllä tulisi myös olla 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava, joka vastaisi ampumatarvikkeiden hallussapidosta. Asiaa on selostettu tarkemmin 45 a ja b §:n perusteluissa.

65 §. *Suostumus.* Koska esityksen mukaan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa voitaisiin jatkossa antaa myös yhteisölle tai säätiölle, todettaisiin momentin ensimmäisen lauseen ensimmäisessä virkkeessä selvyyden vuoksi, että suostumus annetaan *luonnolliselle* henkilölle. Lisäksi momentin ensimmäisessä lauseessa lueteltuihin lupatyyppeihin lisättäisiin esityksen mukaan kaasusumuttimille annettava uusi lupatyyppi *kaasusumutinlupa.* Suostumus voitaisiin siten antaa myös luonnolliselle henkilölle, jolla on kaasusumutinlupa.

Luvanhaltijana olevan yhteisön tai säätiön osalta suostumus olisi tarkoituksenmukaisinta antaa 45 b §:ssä tarkoitetulle asevastaavalle, joka 45 b §:n 3 momentin

mukaan käytännössä hankkisi esineet. Suostumus voitaisiin antaa yhteisön tai säätiön asevastaavalle, jos yhteisölle tai säätiölle on annettu lupa kyseessä olevan esineen hankkimiseen ja hallussapitoon. Momentin viimeiseen lauseeseen tehtäisiin myös esityksessä ehdotettavan kaasusumutinluvan edellyttämä lisäys.

66 §. *Lupien ja suostumuksen raukeaminen.* Momentin 4 kohtaan tehtäisiin tarvittava lisäys siksi, että esityksen mukaan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa voitaisiin jatkossa antaa myös yhteisölle tai säätiölle. Esineiden hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaisi, jos yhteisö tai säätiö olisi niitä koskevien säännösten mukaan lakannut. Ilmaisu olisi sama, jota voimassa olevan lain 24 §:n 2 momentissa on käytetty ase-elinkeinonharjoittajan osalta. Lakkaamismuotoja olisivat siten esimerkiksi yhteisön sulautuminen tai purkautuminen taikka sen julistaminen purkautuneeksi tai lakkautetuksi sekä säätiön lakkauttaminen tai sulautuminen. Kunkin yhteisön tai säätiön lakkaamista olisi arvioitava sitä koskevien erityissäännösten nojalla. Jos yhteisön tai säätiön toiminta lakkaisi konkurssituomiolla, niin tällöin myös luvat raukeaisivat. Jos konkurssi raukeaisi varojen puutteessa eikä toiminta lakkaisikaan, eivät luvatkaan raukeaisi, vaan tällöin lupaviranomaisen tulisi yleisesti harkita ja arvioida yhteisön tai säätiön sopivuutta edelleen pitää hallussa ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia. Sama koskisi tilannetta, jossa luvanhaltija olisi asetettu konkurssiin, mutta konkurssituomiota ei olisi vielä annettu. Yleensä luvanhaltijaa, joka olisi asetettu konkurssiin tai jonka konkurssi raukeaisi varojen puutteeseen, olisi enää harvoin pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia. Tällöin lupaviranomainen voisi peruuttaa luvat esimerkiksi 67 §:n 2 momentin uuden 4 b kohdan perusteella.

Voimassa olevan ampuma-aselain 66 §:n 3 momentissa ei mainita annetun suostumuksen raukeamisperusteena yksityisen valmistamisluvan raukeamista tai peruuttamista, vaikka yksityinen valmistamislupa mainitaan 65 §:n 2 momentissa yhtenä suostumuksen antamisen mahdollistavana lupana. Koska suostumuksen tulisi raueta myös siinä tapauksessa, että sen antamisperusteena ollut yksityinen valmistamislupa raukeaa tai se peruutetaan, lisättäisiin momenttiin sanat "yksityinen valmistamislupa". Suostumus siis raukeaisi, kun yksityinen valmistamislupa raukeaa tai jos se peruutetaan. Momentissa lueteltuihin lupatyyppeihin lisättäisiin myös kaasusumutinlupa, joka esityksen mukaan olisi niin ikään 65 §:n 2 momentissa mainittu peruste suostumuksen antamiseen. Suostumus siis raukeaisi myös siinä tapauksessa, että sen antamisperusteena ollut kaasusumutinlupa raukeaa tai jos se peruutetaan.

67 §. *Lupien peruuttaminen.* Lupaviranomaisella tulisi olla mahdollisuus hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttavien lupien peruuttamiseen myös sellaisessa tapauksessa, että luvanhaltijana oleva yhteisö tai säätiö on rikkonut tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja. Lupa tulisi voida peruuttaa myös siinä tapauksessa, että yhteisön tai säätiön 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava on rikkonut tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja. Asevastaavan luottamusaseman korostaminen ja asevastaavan merkitys luvanhaltijan hallussa olevien ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten todellisena hallussapitäjänä edellyttävät käytännössä, että lupaviranomaisella on mahdollisuus tarvittaessa peruuttaa hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavat luvat, jos asevastaava rikkoo tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja.

Lupa voitaisiin lisäksi peruuttaa silloin kun luvanhaltija tai asevastaava on muuten osoittanut piittaamattomuutta ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevien säännösten noudattamisessa. Kyse olisi aina lupaviranomaisen harkinnanvaraisesta päätöksestä, jossa tulisi ottaa huomioon myös mahdollisuus antaa 69 §:n mukainen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta. Lisäksi joissakin tapauksissa olisi varmasti tarkoituksenmukaisempaa peruuttaa asevastaavan hyväksyntä ja edellyttää luvanhaltijalta uuden asevastaavan nimittämistä kuin peruuttaa

luvanhaltijan hallussapitoon oikeuttavat luvat. Tämä olisi perusteltua erityisesti siinä tapauksessa, että asevastaavan toiminnassa todettaisiin yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantavia riskejä, mutta itse luvanhaltijan toiminta olisi moitteetonta ja asianmukaista. Lupaviranomaisen tulisi aina tehdä kussakin peruuttamistilanteessa tapauskohtainen kokonaisharkinta, jossa tulisi tarkoin ottaa huomioon yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvät näkökohdat. Momentin uudeksi 4 a kohdaksi lisättäisiin edellä mainitun sisältöinen peruuttamisperuste.

Momenttiin lisättäisiin myös uusi 4 b kohta, jossa säädettäisiin, että annettu lupa voitaisiin peruuttaa, jollei yhteisö tai säätiö enää täyttäisi 45 a §:n 1 momentissa säädettyjä luvan antamisen edellytyksiä. Tämä tarkoittaisi ensinnäkin sitä, ettei yhteisöä tai säätiötä enää voitaisi pitää toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia. Usein peruuttamisen tällä perusteella voisi aiheuttaa se, että esineiden hallussapidossa tai luvanhaltijan toiminnassa olisi ongelmia tai jopa väärinkäytöksiä. Lupaviranomaisella tulisi olla lupien peruuttamisen suhteen laaja harkintavalta, koska yhteisöjen tai säätiöiden toimintaan voisi liittyä monenlaisiakin erilaisia ongelmia, jotka voisivat aiheuttaa taas esineiden hallussapidon osalta yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä riskejä.

Lupa voitaisiin peruuttaa myös, jollei yhteisöllä tai säätiöllä enää olisi 45 b §:n edellytykset täyttävää asevastaavaa. Lupa voitaisiin peruuttaa myös silloin, jos yhteisön tai säätiön ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilat eivät enää täyttäisi niitä vaatimuksia, jotka poliisilaitos on tilat hyväksyessään asettanut. Samoin jos luvanhaltija jostakin syystä poistettaisiin Suomessa rekisteristä tai luvanhaltija ei enää hoitaisi sellaista julkista tehtävää, jota lupaviranomainen on luvan antamishetkellä edellyttänyt, voitaisiin lupa peruuttaa. Peruuttamisperusteet koskisivat luonnollisesti myös kaasusumutinluvan haltijoina olevia yhteisöjä ja säätiöitä.

Esityksen mukaan yhteisölle tai säätiölle voitaisiin antaa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttava lupa. Myös yhteisön tai säätiön hallussapitämään ampuma-aseeseen tai aseen osaan voitaisiin antaa rinnakkaislupa. Jos rinnakkaislupa peruutettaisiin, tulisi hallussapitoluvan haltijan aina saada tieto siitä, että rinnakkaislupa on peruutettu, jotta tämä ei enää luovuttaisi ampuma-asetta tai aseen osaa sellaisen henkilön haltuun, jolla ei ole hallussapitoon oikeuttavaa lupaa. Tätä voidaan perustella myös sillä, että rinnakkaislupa on aina alisteinen hallussapitoluvalle. Rinnakkaisluvan voimassaolohan perustuu siihen, että hallussapitoluvan haltija suostuu rinnakkaiseen hallussapidon oikeuteen. Edellä selostetun vuoksi pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, että rinnakkaisluvan peruuttavan viranomaisen on ilmoitettava rinnakkaisluvan peruuttamisesta hallussapitoluvan haltijalle.

67 a §. *Asevastaavalle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen.* Selvyyden vuoksi momentissa todettaisiin, että yhteisön tai säätiön asevastaavalle annettu hyväksyntä raukeaisi asevastaavan kuollessa.

Asevastaavalle annettu hyväksyntä olisi peruutettava, jos luvanhaltijana oleva yhteisö tai säätiö sitä pyytäisi. Ottaen huomioon asevastaavan vastuullisen aseman koskien luvanhaltijan hallussa olevia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia tulisi asevastaavan hyväksyntä aina peruuttaa, jos luvanhaltija niin haluaisi. Jos asevastaava itse haluaisi vapautua tehtävästään, olisi annettu asevastaavan hyväksyntä myös peruutettava.

Asevastaavalle annettu hyväksyntä voitaisiin peruuttaa 67 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Peruutusperusteet vastaisivat voimassa olevan lain luonnollisena henkilönä olevan luvanhaltijan lupien peruutusperusteita. Tältä osin viitataankin voimassa olevan lain mainittujen kohtien hallituksen esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin. Mitä kyseisissä kohdissa nyt säädetään luvanhaltijasta tarkoittaisi tässä siis asevastaavaa.

Jos yhteisö tai säätiö olisi niitä koskevien säännösten mukaan lakannut, hallussapitoon oikeuttavat luvat raukeaisivat. Yhteisön ja säätiön lakkaamista sekä siihen liittyvää hallussapitoon oikeuttavien lupien raukeamista

on käsitelty tarkemmin edellä 66 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteluissa. Tällöin tulisi yleensä myös yhteisön tai säätiön asevastaavan hyväksyntä peruuttaa. Asevastaavan hyväksyntä tulisi peruuttaa myös siinä tapauksessa, että yhteisön tai säätiön ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavat luvat raukeaisivat jollakin muulla 66 §:n 1 momentissa tarkoitetulla perusteella tai jos ne peruutettaisiin.

Jos yhteisön tai säätiön ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavat luvat raukeaisivat tai jos ne peruutettaisiin, tulisi poliisin ottaa esineet mahdollisimman nopeasti haltuunsa ja vasta tämän jälkeen tai samanaikaisesti peruuttaa asevastaavan hyväksyntä. Vaikka yhteisön tai säätiön luvat raukeaisivat tai vaikka ne peruutettaisiin, olisi asevastaava kuitenkin vastuussa esineiden säilyttämisestä ja muusta hallussapidosta siten kuin 45 b §:n 1 momentissa esitetään säädettäväksi siihen saakka, kunnes asevastaavan hyväksyntä peruutettaisiin. Asevastaava voisi aina niin halutessaan luovuttaa esineet poliisille, jolloin hän käytännössä vapautuisi vastuusta.

68 §. *Asekeräilijälle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen.* Esityksen mukaan asekeräilijäksi voitaisiin hyväksyä myös yhteisö tai säätiö. Tämän vuoksi momenttiin lisättäisiin hyväksynnän raukeamisperusteeksi se, että yhteisö tai säätiö olisi niitä koskevien säännösten mukaan lakannut. Yhteisön ja säätiön lakkaamista on selostettu tarkemmin 66 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteluissa.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin yhteisöjen ja säätiöiden osalta vastaavasti se, että hyväksyntä voitaisiin peruuttaa myös 67 §:n 2 momentin 4 a ja b kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Asekeräilijälle annettu hyväksyntä voitaisiin siten peruuttaa myös siinä tapauksessa, että yhteisö tai säätiö taikka sen 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava olisi rikkonut tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja taikka muuten osoittanut piittaamattomuutta ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevien säännösten noudattamisessa. Lisäksi hyväksyntä voitaisiin peruuttaa, jollei yhteisö tai säätiö enää täyttäisi 45 a §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

69 §. *Varoitus.* Pykälään lisättäisiin mahdollisuus antaa varoitus myös yhteisön tai säätiön 45 b §:ssä tarkoitetulle asevastaavalle sen sijaan, että asevastaavan hyväksyntä olisi aina peruutettava. Perustelujen osalta viitataan voimassa olevan lain 69 §:n perusteluihin.

70 §. *Aseen osasta tehtävä ilmoitus ja aseen osan esittäminen.* Koska esityksessä tehtäisiin mahdolliseksi aseen osien hankkiminen myös yhteisölle ja säätiölle, lisättäisiin pykälään tältä osin tarpeelliset muutokset. Pykälässä käytetty luonnolliseen henkilöön viittaava sana "hänen" korvattaisiin sanalla "tämän", joka viittaisi sekä luonnolliseen henkilöön että yhteisöön ja säätiöön. Lisäksi yhteisöjen ja säätiöiden osalta säädettäisiin, että ilmoitus aseen osan hankkimisesta tulisi tehdä niiden kotipaikan poliisilaitokselle. Yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikkaa on käsitelty tarkemmin 42 §:n 1 momentin perusteluissa.

73 §. *Siirto ja tuonti Suomeen hallussapitoon annettujen lupien nojalla.* Koska esityksen mukaan kaasusumuttimille säädettäisiin oma yksinkertaistettu lupamenettelynsä ja niiden hankkimiseen ja hallussapitoon annettaisiin erityinen kaasusumutinlupa, lisättäisiin momenttiin maininta siitä, että kaasusumutinlupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen yksityistä tarkoitusta varten luvassa tarkoitetun kaasusumuttimen. Jos kaasusumutinlupa olisi annettu esimerkiksi kahdelle OC-kaasua sisältävälle kaasusumuttimelle, oikeuttaisi kaasusumutinlupa siirtämään ja tuomaan Suomeen kaksi OC-kaasua sisältää kaasusumutinta, jollei luvanhaltijalla olisi vielä hallussaan yhtään kaasusumutinta. Sama lupa oikeuttaisi myös pitämään niitä hallussa Suomessa. Jos henkilöllä olisi jo hallussaan yksi kaasusumutin, oikeuttaisi kyseinen lupa siirtämään ja tuomaan Suomeen yhden OC-kaasua sisältävän kaasusumuttimen. Todettakoon kuitenkin, että kaasusumuttimen voisi edelleenkin siirtää ja tuoda Suomeen yksityistä tarkoitusta varten myös 78 §:n mukaan annettavan yksityisen tuontiluvan nojalla. Yksityinen tuontilupa oikeuttaisi kuitenkin

pitämään hallussa luvassa tarkoitettua kaasusumutinta Suomessa vain luvassa mainitun määräajan, joka voi 79 §:n mukaan olla enintään kolme kuukautta.

Voimassa olevan 3 momentin mukaan Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon annettu lupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita. Lupa oikeuttaa pitämään edellä mainittuja patruunoita hallussa enintään kolme kuukautta siitä, kun ne on siirretty tai tuotu Suomeen. Edellytyksenä on, että siirron tai tuonnin tarkoituksena on osallistuminen Norjassa, Ruotsissa, Tanskassa tai Suomessa järjestettävään ampuma- tai metsästystapahtumaan.

Edellä mainittu hallussapitoon annettu lupa ei ole siten oikeuttanut siirtämään ja tuomaan Suomeen 10 §:ssä tarkoitettuja erityisen vaarallisia patruunoita, vaikka esimerkiksi kyseisen pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut reikäpäisen tai laajenevan ammuksen sisältävät patruunat ovat yleisesti käytettyjä ampumaurheilussa. Käytännössä kansainvälisiin ampumaurheilutapahtumiin on Suomessa osallistunut säännöllisesti useita ulkomaisia ampujia, joilla on ollut mukanaan ampuma-aseisiinsa soveltuvia 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja reikäpäisen tai laajenevan ammuksen sisältäviä patruunoita. Tämä on aiheuttanut erityisiä ongelmia ampujien maahantulolle ja myös ylimääräisiä tehtäviä lupaviranomaiselle kyseisten patruunoiden siirtoon ja tuontiin liittyvien monimutkaisten lupamenettelyjen takia. Vaikka Euroopan yhteisön asedirektiivissä kyseiset patruunat luokitellaan kiellettyjen esineiden luokkaan, on luvan antaminen niiden hallussapitoon kuitenkin direktiivin mukaan mahdollista, jos patruunat on tarkoitettu käytettäviksi ampumaurheilussa tai metsästyksessä. Koska mainittujen patruunoiden siirto ja tuonti Suomeen lyhytaikaisesti ampumaurheilutapahtumissa käytettäviksi ei aiheuttaisi erityisiä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä ongelmia, etenkin kun niitä ei edelleenkään voisi hankkia Suomesta ilman poliisilaitoksen erikseen antamaa lupaa, ei monimutkaisen lupajärjestelmän ylläpitämistä tältä osin voida enää pitää tarkoituksenmukaisena.

Edellä mainitun vuoksi momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin kielto tuoda erityisen vaarallisia patruunoita. Näin ollen momentissa tarkoitettu lupa oikeuttaisi momentissa säädetyin edellytyksin siirtämään ja tuomaan Suomeen sekä pitämään hallussa Suomessa tarpeellisen määrän myös luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia erityisen vaarallisia patruunoita. Edellytyksenä olisi luonnollisesti se, että patruunat soveltuisivat käytettäviksi siinä ampumaurheilu- tai metsästystapahtumassa, johon kulloinkin osallistutaan.

Lisäksi 3 momentin maaluetteloon lisättäisiin Islanti, joka myös kuuluu pohjoismaihin ja jonka kanssa Norjalla, Ruotsilla, Tanskalla ja Suomella on nykyisin jatkuvaa pohjoismaista viranomaisten välistä yhteistyötä ampuma-aseisiin liittyvissä asioissa.

74 §. *Euroopan ampuma-asepassi.* Euroopan ampuma-asepassi voidaan antaa asedirektiivin mukaan vain luonnolliselle henkilölle. Koska esityksen mukaan kuitenkin myös yhteisöt ja säätiöt voisivat saada luvan ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon, muutettaisiin selvyyden vuoksi momentin ensimmäisen lauseen ilmaisu "sille" sanoiksi "luonnolliselle henkilölle". Siten pykälän 1 momentin mukaan kotikunnan poliisilaitos antaisi Euroopan ampuma-asepassin luonnolliselle henkilölle, jolla olisi hallussapitoluvan tai rinnakkaisluvan nojalla oikeus ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon.

75 §. *Siirto ja tuonti Suomeen sekä hallussapito Euroopan ampuma-asepassin nojalla.* Momenttia muutettaisiin siten, että Euroopan ampuma-asepassi oikeuttaisi siirtämään ja tuomaan Suomeen tarpeellisen määrän myös momentissa tarkoitetuissa ampuma-asepassiin merkityissä ampuma-aseissa käytettäviksi soveltuvia erityisen vaarallisia patruunoita sekä pitämään niitä hallussa Suomessa momentissa säädetyin edellytyksin. Perustelujen osalta viitataan 73 §:n 3 momentin kohdalla esitettyihin perusteluihin. Patruunoiden tulisi olla soveltuvia käytettäviksi siinä ampumaurheilu- tai metsästystapahtumassa, johon kulloinkin

osallistutaan.

76 §. *Yksityinen ennakkosuostumus.* Koska esityksen mukaan myös yhteisöt ja säätiöt voisivat saada luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon, tulisi niillä olla mahdollisuus esineiden hankkimiseen ja siirtoon Suomeen yksityisessä tarkoituksessa myös toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta. Tämän vuoksi 1 momenttiin lisättäisiin sanat "taikka kotipaikan", joka mahdollistaisi ennakkosuostumuksen antamisen myös kyseisten esineiden hallussapitoon oikeuttavan luvan omaavalle yhteisölle tai säätiölle. Ennakkosuostumuksen antaisi ja peruuttaisi siten yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitos. Yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikkaa on käsitelty tarkemmin 42 §:n 1 momentin perusteluissa.

78 §. *Yksityinen tuontilupa.* Tällä hetkellä yksityistä tuontilupaa ei voida antaa patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityistä tarkoitusta varten. Tämän vuoksi momenttia muutettaisiin niin, että yksityinen tuontilupa voitaisiin antaa myös tavallisten patruunoiden sekä erityisen vaarallisten patruunoiden ja ammusten siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityistä tarkoitusta varten. Lupa oikeuttaisi vain niiden väliaikaiseen hallussapitoon Suomessa, koska lupa voisi olla voimassa 79 §:n mukaan enintään kolme kuukautta. Lupa ei siis oikeuttaisi hankkimaan niitä Suomessa. Kuten jo edellä on 73 §:n 3 momentin perusteluissa tarkemmin selostettu, luvan antaminen mainittujen patruunoiden ja ammusten siirtoon ja tuontiin helpottaisi lähinnä ulkomaisten ampujien osallistumista Suomessa järjestettäviin kansainvälisiin ampumakilpailuihin ja -tapahtumiin.

Yksityinen tuontilupa voitaisiin jatkossa antaa siis myös pelkkien patruunoiden siirtoon ja tuontiin Suomeen. Tämä voisi olla tarpeen ampumaurheilu- tai metsästystapahtuman ohella esimerkiksi Suomessa järjestettävää patruunakeräilytapahtumaa tai -näytöstä varten. Tarvittaessa lupaviranomainen voisi harkinnan mukaan asettaa patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirrolle tai tuonnille myös niiden määrään liittyviä rajoituksia eli antaa yksityisen tuontiluvan vain tietylle määrälle tai enimmäismäärälle kyseisiä patruunoita tai ammuksia.

Selvyyden vuoksi momentissa todettaisiin, että yksityinen tuontilupa voitaisiin antaa vain luonnolliselle henkilölle. Yhteisöt ja säätiöt voisivat siirtää ja tuoda Suomeen ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia hankkimisluvan, yksityisen valmistamisluvan, hallussapitoluvan tai ampumatarvikeluvan nojalla siten kuin 73 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Lisäksi momenttiin lisättäisiin kaasusumuttimen osalta tarpeellinen viittaus uuteen 55 b §:n 1 momenttiin, jossa säädettäisiin kaasusumuttimien hyväksyttävistä käyttötarkoituksista. Kaasusumuttimen siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityinen tuontilupa voitaisiin siten antaa vain luonnolliselle henkilölle, joka täyttää 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset ja joka esittää sen väliaikaiselle hallussapidolle Suomessa 55 b §:n 1 momentissa tarkoitetun hyväksyttävän käyttötarkoituksen. Jos henkilön aikomuksena olisi siirtää tai tuoda Suomeen kaasusumutin yksityisessä tarkoituksessa muutoin kuin tilapäisesti, olisi lupaviranomaisen tarkoituksenmukaisempaa ohjata luvanhakija hakemaan 55 a §:ssä tarkoitettua kaasusumutinlupaa, joka nyt muutettavan 73 §:n 1 momentin mukaan myös oikeuttaisi kaasusumuttimen yksityisessä tarkoituksessa tapahtuvaan siirtoon ja tuontiin Suomeen.

Erityisen vaarallisten patruunoiden ja ammusten siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityinen tuontilupa voitaisiin antaa noudattaen soveltuvin osin, mitä 62 §:n 3 momentissa säädetään. Erityisenä syynä voitaisiin pitää ainakin sitä, että luvanhakijana oleva ulkomaalainen henkilö osallistuisi Suomessa järjestettävään ampumaurheilutapahtumaan, jossa noudatettavien ampumasääntöjen mukaan voisi käyttää kyseisiä patruunoita ja ammuksia tai tämä olisi jopa välttämätöntä. Vaikka pääperuste yksityisen tuontiluvan antamisen mahdollistamiseen myös patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon ja tuontiin Suomeen onkin lähinnä Norjan ja Euroopan unionin ulkopuolelta saapuvien ampujien osallistumisen helpottaminen Suomessa järjestettäviin kansainvälisiin

ampumaurheilutapahtumiin, voisi lupaviranomainen tietyissä tapauksissa antaa luvan myös muulla riittäväksi katsomallaan erityisellä perusteella. Tällainen peruste voisi olla vaikkapa Suomessa järjestettävä patruunakeräilytapahtuma tai -näytös.

80 §. *Suomesta tapahtuvan siirron luvanvaraisuus.* Koska esityksellä muutettavaksi ehdotetun 75 §:n 1 momentin mukaan Euroopan ampuma-asepassin nojalla voisi Suomeen siirtää myös erityisen vaarallisia patruunoita, muutettaisiin vastaavasti 80 §:n 2 momenttia niin, että Euroopan ampuma-asepassin nojalla voisi erityisen vaarallisia patruunoita siirtää myös Suomesta. Perusteita menettelylle on selostettu tarkemmin 73 §:n 3 momentin perusteluissa. Kyse olisi kuitenkin aina metsästyksessä tai ampumaurheilussa käytettävistä patruunoista. Edellytyksenä siis olisi se, että siirrettävät patruunat olisi tarkoitettu ja ne myös soveltuisivat käytettäviksi kulloinkin siirron perusteena olevassa ampumaurheilu- tai metsästystapahtumassa.

Euroopan ampuma-asepassi oikeuttaisi siirtämään esineet Suomesta, mutta riippuen kohdemaana olevan Euroopan unionin jäsenvaltion kansallisista säännöksistä, voi kyseinen valtio edellyttää sen viranomaisten erikseen antamaa lupaa esineiden sinne siirtämiseksi. Vaikka siirto Suomesta ei edellyttäisi erityisiä toimenpiteitä Suomessa tai Suomesta annettavaa siirtolupaa, voi kohdemaana oleva Euroopan unionin jäsenvaltio siis edellyttää mainitussa valtiossa erikseen annettavaa lupaa esineiden sinne siirtämiseksi. Tämän vuoksi esineiden siirtäjän olisi aina hyvä erikseen varmistaa kohdemaasta, että esineiden siirto ei kyseisen jäsenvaltion kansallisten säännösten vuoksi edellytä erityisiä lupia tai muita toimenpiteitä.

Eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden omat kansallisesti voimassa olevat säännökset voivat mahdollistaa ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten siirron kyseiseen jäsenvaltioon ilman mainitussa valtiossa erikseen annettavaa hallussapitoon oikeuttavaa lupaa. Esimerkiksi Ruotsin voimassa olevat ampuma-aseita koskevat säännökset oikeuttavat siirtämään Ruotsiin Suomessa annetun ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan nojalla luvassa tarkoitetun ampuma-aseen enintään kolmen kuukauden ajaksi, jos henkilön tarkoituksena on osallistua Ruotsissa ampumaurheilutapahtumaan ja hän esittää Ruotsin viranomaiselle tapahtumaa koskevan kutsun. Säännökset vastaavat siten tältä osin Suomen ampuma-aselain 73 §:n 3 momentin sisältöä. Sellaisissa tapauksissa, joissa Euroopan unioniin kuuluva kauttakulkumaa tai määrämaa oikeuttaa kansallisissa säännöksissään esineiden siirron sen alueelle ilman sieltä erikseen annettavaa lupaa, ei tällöin ole tarvetta edellyttää myöskään Suomessa erikseen annettavaa yksityistä siirtolupaa. Tämän vuoksi momenttiin lisättäisiinkin maininta, jonka mukaan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto Suomesta yksityistä tarkoitusta varten ei edellyttäisi erityistä lupaa, jollei siirto kunkin Euroopan unioniin kuuluvan kauttakulkumaan ja määrämaan säännösten mukaan edellyttäisi lupaa.

81 §. *Yksityinen siirtolupa.* Koska esityksen mukaan myös yhteisöt ja säätiöt voisivat saada luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon, tulisi niillä olla myös mahdollisuus esineiden siirtoon Suomesta yksityisessä tarkoituksessa toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon. Tämän vuoksi 1 momenttiin lisättäisiin sanat "taikka kotipaikan", joka mahdollistaisi siirtoluvan antamisen myös kyseisten esineiden hallussapitoon oikeuttavan luvan omaavalle yhteisölle tai säätiölle. Siirtoluvan antaisi ja peruuttaisi siten yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitos. Yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikkaa on käsitelty tarkemmin 42 §:n 1 momentin perusteluissa.

83 a §. *Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus.* Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa ja kaasusumutinlupa oikeuttaisivat 73 §:n 1 momentin mukaan sekä yksityinen tuontilupa 78 §:n mukaan tuomaan Suomeen luvassa mainitut esineet. Hankkimisluvan tai yksityisen valmistamisluvan nojalla ampuma-aseen tai aseen osan maahan tuoneen henkilön laiminlyödessä hallussapitoluvan hakemisen ei lupaviranomainen saa tietoa siitä, onko henkilö hankkinut luvalla esineen ja tuonut sen maa-

han. Tämän vuoksi olisi valvonnan kannalta tärkeää, että tulliviranomainen ilmoittaisi lupaviranomaiselle siitä, että henkilö on tuonut maahan tällaisen luvan nojalla ampuma-aseen tai aseen osan.

Kaasusumutinlupa oikeuttaisi tuomaan maahan luvassa mainitun kaasusumuttimen. Koska sumutinta ei olisi kaasusumutinluvassa yksilöity, olisi se mahdollista, että luvanhaltija voisi tuoda maahan toisen kaasusumuttimen kuin sen, jonka hän olisi jo Suomessa aikaisemmin kyseisen luvan nojalla hankkinut. Tällöin luvanhaltija voisi saada haltuunsa useampia kaasusumuttimia kuin luvassa on mainittu. Kaasusumuttimen hankkiminen on hyvin helposti mahdollista valtioissa, joissa ne eivät ole luvanvaraisia tai joissa niiden luvattoman kaupan valvonta ja ehkäiseminen ei ole asianmukaisesti järjestetty. Tällaisen oikeudettoman maahantuonnin valvonnan ja ehkäisemisen kannalta on välttämätöntä, että lupaviranomainen saisi tiedon kaikista luvanhaltijan maahantuomista kaasusumuttimista.

Ilmoitus olisi tehtävä sisäasiainministeriölle, vaikka lupaviranomainen erityisen vaarallisia ampuma-aseita koskevia lupia lukuun ottamatta olisi poliisilaitos. Sisäasiainministeriön tehtäväksi jäisi toimittaa tieto edelleen asianomaiselle lupaviranomaiselle.

Muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa annetaan Suomen viranomaisten antaman ennakkosuostumuksen perusteella siirtolupa. Sisäasiainministeriö saa asedirektiivin mukaisen tietojenvaihtojärjestelmän perusteella tiedon muissa EU:n jäsenvaltioissa annetuista, Suomeen tapahtuvaan siirtoon oikeuttavista siirtoluvista. Näin ollen Suomen viranomaisilla olisi ajan tasalla oleva tieto maahamme siirretyistä ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista.

Edellä lausutuin perustein pykälässä säädettäisiin, että tullilaitoksen olisi ilmoitettava yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta tärkeä maahan todellisuudessa tuotujen ampuma-aseiden ja aseen osien määrä ja muut edellä mainittuihin esineisiin liittyvät tiedot sisäasiainministeriölle kolmen kuukauden välein siten kuin asetuksella tarkemmin säädettäisiin. Koska edellä mainitut tiedot sisältäisivät myös henkilötietoja, niiden luovuttamisesta olisi välttämätöntä säätää Suomen perustuslain 10 §:n 1 momentti huomioon ottaen lain tasolla.

85 §. *Pysyvään luovuttamiseen oikeutetut.* Koska esityksen mukaan kaasusumuttimille säädettäisiin oma erityinen kaasusumutinlupa, lisättäisiin momenttiin, että niitä voisi yksityistä tarkoitusta varten luovuttaa pysyvästi vain kaasusumutinluvan haltija. Luvanhaltijana olevan yhteisön tai säätiön puolesta esineet luovuttaisi aina sen 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava.

87 §. *Ampuma-aseen ja aseen osan lainaaminen.* Voimassa olevan ampuma-aselain 87 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan mustaruutiasetta ei voi lainata mustaruutiaseeseen luvan omaavalle luvanhaltijalle. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena säätelynä, minkä vuoksi 3 kohtaa muutettaisiin siten, että mustaruutiaseen voisi lainata myös sellaiselle luvanhaltijalle, jolla on oikeus mustaruutiaseen hallussapitoon. Esimerkiksi erilaisia näytöksiä, tapahtumia ja näyttelyjä varten voi olla usein tarvetta mustaruutiaseen lainaamiseen toiselle luvanhaltijalle. Vaikka 3 kohdan muutoksen jälkeen pienoiskiväärinkin voisi lainata mustaruutiaseen luvan haltijalle, ei sen voida katsoa aiheuttavan sellaisia yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä riskejä, ettei muutosta voitaisi tehdä. Mustaruutiaseen hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijan henkilöä koskevat edellytykset tutkitaan lupaa haettaessa samoin perustein kuin pienoiskiväärin hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijankin. Mustaruutiasetta ei myöskään kaikissa tapauksissa voida pitää poikkeuksetta vaarattomampana kuin pienoiskivääriä.

89 §. *Luovutusilmoitus.* Lupaviranomaisissa käyttöön otetun valtakunnallisen automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävän ampuma-aserekisterin ampuma-aseita ja aseen osia sekä niihin annettuja lupia koskevat tiedot perustuvat siihen, että ampuma-aseen ja aseen osan liikkumista seurataan siitä hetkestä lähtien kun esineeseen on annettu Suomessa ensimmäinen hallussapitolupa. Kun ensimmäinen hallussapitolupa annetaan, viedään esinettä ja luvanhaltijaa koskevat lupatiedot aserekisteriin. Koska voimassa olevan pykälän mukaan ilmoitusvelvollisuus

ei koske ase-elinkeinonharjoittajien välisiä luovutuksia, eivät aserekisterin tiedot pysy oikeina sellaisissa tapauksissa, joissa hallussapitoluvanhaltija luovuttaa esineen ase-elinkeinonharjoittajalle ja tämä luovuttaa sen eteenpäin toiselle ase-elinkeinonharjoittajalle. Jotta aserekisterin tiedot vastaisivat aina luotettavasti todellista tilannetta, muutettaisiin momenttia siten, että ase-elinkeinonharjoittajat olisivat velvollisia tekemään luovutusilmoituksen aina kun luovuttavat sellaisen ampuma-aseen tai aseen osan, johon on annettu hallussapitolupa.

Ilmoitusvelvollisuus koskisi siis myös jatkossa tällaisia ase-elinkeinonharjoittajien välisiä luovutuksia. Velvollisuus luovutusilmoituksen tekemiseen ei edelleenkään koskisi sellaisia ase-elinkeinonharjoittajien välisiä luovutuksia, joissa luovutuksen kohteena olisi ampuma-ase tai aseen osa, johon ei ole annettu vielä hallussapitolupaa. Esityksen mukaan luvanvaraisiksi asealan elinkeinoiksi säädettäisiin myös kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavat ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen. Tämän vuoksi pykälässä rajattaisiin selvästi, että ilmoitusvelvollisuus ei koskisi ampuma-aseiden tai aseen osien kaupan harjoittamiseen tai valmistamiseen luvan saaneiden ase-elinkeinonharjoittajien välisiä mainitunlaisia luovutuksia. Jos siis aseliike luovuttaisi pysyvästi aseen esimerkiksi ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen ase-elinkeinoluvan saaneelle elinkeinonharjoittajalle tälle annetun hankkimisluvan nojalla, tulisi aseliikkeen tehdä aseen luovutuksesta luovutusilmoitus.

Nyt annettavalla esityksellä muutettavaksi ehdotetun 1 §:n 2 momentin mukaan kaasusumuttimiin ei jatkossa sovellettaisi tätä pykälää, joten kaasusumuttimen luovutuksesta ei olisi enää tehtävä luovutusilmoitusta. Se ei olisi tarpeen uudessa 55 a §:ssä säädettäväksi ehdotetun kaasusumutinluvan vuoksi.

90 §. *Hallussapitolupaa koskevan todistuksen esittämis- ja luovuttamisvelvollisuus.* Koska esityksen mukaan jatkossa myös yhteisöt ja säätiöt voisivat saada ampuma-aseen ja aseen osan hallussapitoluvan, säädettäisiin niiden osalta, että lupatodistus tulisi esittää ja luovuttaa niiden kotipaikan poliisilaitokselle. Yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikkaa on käsitelty tarkemmin 42 §:n 1 momentin perusteluissa.

101 §. *Ampuma-aserikos.* Koska voimassa olevassa laissa ei säädetä, onko ampuma-aserikos rangaistava teko vain tahallisena tekona vai myös tuottamuksellisena tekona, lisättäisiin momenttiin selvyyden vuoksi, että ampuma-aserikos on rangaistava teko vain tahallisena tekona.

Lisäksi esityksessä säädettäisiin, että kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen olisi luvanvaraista asealan elinkeinon harjoittamista. Tämän vuoksi momentin 2 kohtaan lisättäisiin rangaistaviksi teoiksi tämän lain vastaisesti kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavat ampumaradan pitäminen ja kouluttaminen ampuma-aseiden käyttöön. Kysymykseen tulisi lähinnä kyseisten toimintojen harjoittaminen ilman 20 §:ssä säädettyä asealan elinkeinolupaa. Jos mainittujen toimintojen harjoittamiseen luvan omaavalla luvanhaltijalla olisi hallussaan esimerkiksi tyypiltään tai toimintavaltaan sellaisia ampuma-aseita ja aseen osia, joihin tällä ei olisi hallussapitoon oikeuttavaa lupaa, tulisi kyseeseen taas luvaton hallussapito. Jos taas tällä olisi oikeus esineiden hallussapitoon, mutta ei oikeutta mainittujen toimintojen harjoittamiseen, tulisi kyseeseen taas toimintojen luvaton harjoittaminen. Kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ampumaradan pitämistä ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista on käsitelty tarkemmin 14 §:n perusteluissa.

Nyt annettavassa esityksessä ehdotettavassa 112 a §:ssä säädettäisiin velvollisuudesta esittää tarkastettaviksi pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseen osa 30 päivän kuluessa esineiden siirrosta tai tuonnista Suomeen. Esineet tulisi toimittaa poliisilaitokselle, joka tarkastaisi ne. Tämän vuoksi momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, jossa säädettäisiin rangaistavaksi esineiden tarkastettaviksi toimittamisen laiminlyönti kyseisessä 30 päivän määräajassa. Teko tulisi säätää rangaistavaksi rikoksena eikä rikkomuksena, koska tarkastuksella pyrittäisiin estämään sellaisten ampuma-aseiden ja aseen osien siirto ja tuonti Suomeen, jotka olisivat

siinä määrin huonosti ampuma- ja toimintakelvottomiksi tehtyjä, että niitä voitaisiin ampuma-aselain nojalla pitää joko täysin toimivina ampuma-aseina tai aseen osina taikka ainakin sellaisiksi muutettavina ilman erityistietoja ja -taitoja. Jos esineitä olisi pidettävä tämän lain 2 tai 3 §:n nojalla lupaa edellyttävinä ampuma-aseina tai aseen osina, voisi kyseeseen tulla myös tarkastukseen toimittamisvelvollisuuden laiminlyönnin ohella luvaton hallussapito tai jokin muu momentin 1 kohdassa tarkoitettu teko. Jos esineiden siirtäjä tai tuoja toimittaisi esineet asianmukaisesti määräajassa tarkastettaviksi ja esineet todettaisiin tarkastuksessa lupaa edellyttäviksi, voisi kyseeseen tuskin koskaan tulla luvaton hallussapito tai muu 1 kohdassa tarkoitettu rangaistava teko, koska tekijän teon tahallisuudesta olisi vaikea vakuuttua, kun tämä on kuitenkin toimittanut esineet tarkastettaviksi. Tällöin voitaisiin usein perustellusti katsoa kyseisen henkilön olleen teon tehdessään siinä määrin vilpittömässä mielessä, ettei teon rangaistavuuden edellytyksenä oleva tahallisuus täyttyisi.

103 §. *Ampuma-aserikkomus.* Koska voimassa olevassa laissa ei säädetä, onko ampuma-aserikkomus rangaistava teko vain tahallisena tekona vai myös tuottamuksellisena tekona, lisättäisiin momenttiin selvyyden vuoksi, että ampuma-aserikkomus on rangaistava teko vain tahallisena tekona.

Sisäasiainministeriö voisi oikeuttaa hallussapitoluvan hakemisen sijasta asekeräilijän pitämään tiedostoa hankkimistaan ampuma-aseista. Asiasta säädettäisiin uudessa 59 a §:ssä. Jos ministeriö vapauttaisi asekeräilijän hallussapitoluvan hakemisesta, olisi asekeräilijän pidettävä tiedostoa hankkimisluvan tai yksityisen valmistamisluvan nojalla hankkimistaan tai valmistamistaan ampuma-aseista. Momentin 4 kohdassa säädettäisiin rangaistavaksi kyseisen tiedoston pitämisen laiminlyönti joko kokonaan tai osittain.

Luvanhaltijana olevan yhteisön tai säätiön osalta velvollisuudet kohdistuisivat sen 45 b §:ssä tarkoitettuun asevastaavaan, joka kyseisen pykälän 1 momentin mukaan vastaisi siitä, että tässä laissa säädettyjä velvoitteita noudatetaan. Siten myös mahdollinen rangaistusuhka kohdistuisi käytännössä asevastaavaan, jonka rikosoikeudellinen asema olisi siis samanlainen kuin jo voimassa olevan lain aikana on ollut 26 §:ssä tarkoitetun ase-elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilön asema sellaisten ase-elinkeinonharjoittajien kohdalla, jotka ovat harjoittaneet toimintaansa yhteisön tai säätiön muodossa.

Voimassa olevan ampuma-aselain 114 §:ssä säädetään ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijan velvollisuudeksi esittää lupatodistus uuden kotikuntansa poliisilaitokselle määräajassa siitä, kun tämä on muuttanut asumaan toisen kihlakunnan alueelle. Lupatodistuksen esittämisen laiminlyönti poliisille on säädetty rangaistavaksi ampuma-aserikkomuksena. Nyt annettavalla esityksellä on tarkoitus kumota 114 §, koska valtakunnallisen automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävän ampuma-aserekisterin käyttöönotto koko laajuudessaan tekisi tarpeettomaksi lupatodistuksen esittämisen luvanhaltijan vaihtaessa kotikuntaansa. Tämän vuoksi myös lupatodistuksen esittämisen laiminlyöntiä koskeva rangaistusuhka kumottaisiin 103 §:n 2 momentin 5 kohdan lopusta.

106 §. *Säilyttäminen, kantaminen ja kuljettaminen.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa edellytettäisiin erityisiä säilytysvaatimuksia, jos säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka yli viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai muuta ampuma-asetta. Ampuma-aseiden tyypeistä säädetään 6 §:ssä. Ratkaisevaa olisi säilytettävinä olevien kokonaisten ampuma-aseiden lukumäärä, joten jos luvanhaltijalla olisi hallussaan yhteen aseeseen kaksi eri kaliiperia olevaa vaihtopiippua, olisi kysymyksessä ehdotetun muutoksen kannalta yksi ase. Esimerkiksi jos luvanhaltijalla on hallussaan kaksi vaihtopiippuista revolveria lisäpiippuineen, yksi pistooli, yksi itselataavalla kertatulella toimiva kivääri ja yksi itselataavalla kertatulella toimiva muu ampuma-ase, ei erityisiä säilytysvaatimuksia edellytettäisi. Jos taas säilytettävänä on esimerkiksi yksi itselataavalla kertatulella toimiva muu ampuma-ase, kolme pistoolia ja kaksi itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä, erityisiä säilytysvaatimuksia edellytettäisiin.

Ratkaisevaa olisi säilytettävinä olevien ampuma-aseiden kokonaismäärä eikä hallussapitoon oikeuttavien lupien määrä.

Huomioon otettavaa olisi myös se, että jo yhdenkin erityisen vaarallisen ampuma-aseen kuten sarjatuliaseen tilapäinenkin säilyttäminen edellyttäisi erityisiä säilytysvaatimuksia. Säilyttämisen sekä kantamisen ja kuljettamisen käsite on määritelty 13 §:ssä. Jos esimerkiksi museossa tai kokoelmassa pitämisen tarkoituksessa hallussapidetty konepistooli viedään johonkin keräilytapahtumaan tai näyttelyyn, voisi se siten olla siellä esillä muutoinkin kuin turvakaapissa tai poliisin hyväksymissä säilytystiloissa, jos esine olisi koko ajan valvonnassa.

Esityksen mukaan esineet olisi säilytettävä joko esineiden säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitoksen hyväksymissä säilytystiloissa taikka sisäasiainministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa. Vaihtoehtona turvakaapin hankkimiselle voisi siis aina olla se, että poliisilaitos kävisi hyväksymässä säilytystilat. Turvakaappi olisi hankittava ja aseet säilytettävä siellä lukittuna taikka tilat hyväksytettävä poliisilla kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Luonnollisesti jos poliisilaitos olisi jo aikaisemmin ennen tämän säädöksen voimaantuloa hyväksynyt säilytystilat, ei henkilön tarvitsisi ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin, jollei säilytystiloissa tapahtuisi muutoksia ja säilytystiloissa säilytettäisiin ainoastaan tyypiltään ja toimintatavaltaan sellaisia aseita tai se enimmäismäärä aseita, joiden mukaan säilytystilat on hyväksytty. Aikaisemmin annettu säilytystilojen hyväksyntä olisi siten näillä edellytyksin riittävä.

Turvakaapin hankkimisen osalta taas riittäisi se, että luvanhaltija omatoimisesti kahden vuoden kuluessa säädöksen voimaantulosta hankkisi sisäasiainministeriön asetuksen mukaisen turvakaapin ja säilyttäisi aseet lukittuna turvakaapissa. Sisäasiainministeriö antaisi 119 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla tarkemmat säännökset turvakaapista.

110 §. *Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin, että tarkastuttamisvelvollisuus ei koskisi sellaisia keräilyllisesti arvokkaita ampuma-aseita ja patruunoita, jotka valmistetaan, korjataan taikka siirretään tai tuodaan Suomeen museossa tai kokoelmassa pitämistä varten. Tällä hetkellä tästä poikkeuksesta yleiseen tarkastuttamisvelvollisuuteen säädetään asetuksessa. Ottaen huomioon, että ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastuttamisvelvollisuudesta säädetään kuitenkin lain tasolla, tulee tarkastuttamisvelvollisuuden poikkeuksistakin säätää lain tasolla. Tämän vuoksi mainittu asetuksen säännös nostetaan lakiin.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa todettaisiin, että sisäasiainministeriö voi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle patruunoiden tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden. Tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antamisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Menettely perustuu Suomea sitovaan kansainväliseen C.I.P. -sopimukseen. Mainittakoon, että tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antaminen ei liity patruunoiden valmistajan tai maahantuojan elinkeinon harjoittamisen oikeuteen, vaan kyseessä on C.I.P. -sopimuksessa mahdollistettu menettely patruunoiden viranomaistarkastuksen teknisen toteutuksen siirtämisestä suoraan valmistajalle tai maahantuojalle viranomaisen valvonnassa. Tällä hetkellä käyttöoikeuden antamisesta säädetään asetuksella. Suomen perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla. Tämän vuoksi mainittu asetuksen säännös nostetaan lakiin. Valtuus ei sisällä merkittävää julkisen vallan käyttöä eikä se vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Valtuuden antaminen on tarpeen patruunoiden tarkastuksen tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, koska patruunoiden riittävän tehokkaaseen C.I.P. -sopimuksen mukaiseen tarkastamiseen ei ole saatavissa sen viranomaistoimintana toteuttamisen edellyttämiä viranomaisresursseja. Sisäasiainministeriö valvoisi edelleenkin tarkastusmerkinnän käyttöä ja tarkastustoimintaa.

112 §. *Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan esittäminen.* Esityksen mukaan myös yhteisöt ja säätiöt voisivat saada luvan ampuma-aseen ja aseen osan hallussapitoon. Jos yhteisön tai säätiön hallussapitämä ampuma-ase tehtäisiin pysy-

västi ampumakelvottomaksi tai aseen osa pysyvästi toimintakelvottomaksi, tulisi se esittää yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitokselle. Pykälään lisättäisiin siten tätä koskeva maininta. Yhteisöjen ja säätiöiden kotipaikkaa on käsitelty tarkemmin 42 §:n 1 momentin perusteluissa.

112 a §. *Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan siirto ja tuonti Suomeen.* Momentissa säädettäisiin velvollisuudesta esittää tarkastettaviksi pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseen osa 30 päivän kuluessa esineiden siirrosta tai tuonnista Suomeen. Esineet tulisi esittää poliisilaitokselle. Tarvittaessa poliisilaitos voisi toimittaa esineet edelleen sisäasiainministeriön yhteyteen perustettavalle asehallintoyksikölle tutkittaviksi, jos poliisilaitoksen asiantuntemus ei riittäisi esineiden tarkastamiseen. Tarkastamiseen toimittamisen laiminlyönti säädettäisiin ampuma-aserikosta koskevassa 101 §:n 1 momentin 6 kohdassa rangaistavaksi teoksi. Tarkastuksella pyrittäisiin estämään sellaisten ampuma-aseiden ja aseen osien siirto ja tuonti Suomeen, jotka olisivat siinä määrin huonosti ampuma- tai toimintakelvottomiksi tehtyjä, että niitä voitaisiin ampuma-aselain säännösten nojalla pitää joko täysin toimivina ampuma-aseina tai aseen osina taikka ainakin sellaisiksi muutettavina ilman erityistietoja ja taitoja. Jos esineiden siirtäjä tai tuoja toimittaisi esineet asianmukaisesti määräajassa tarkastettaviksi ja esineet todettaisiin tarkastuksessa lupaa edellyttäviksi, tämän tulisi joko hakea esineille niiden hallussapitoon oikeuttava lupa tai sopia poliisilaitoksen kanssa esineille tehtävistä teknisistä muutostoimenpiteistä.

Tarkastuttamisvelvoite koskisi siten ampuma-aseita ja aseen osia, jotka on ulkomailla tehty ampuma- tai toimintakelvottomiksi. Se ei luonnollisestikaan koskisi sellaisia esineitä, jotka eivät alunperinkään ole olleet toimivia ampuma-aseita tai aseen osia, vaan lähinnä näköisjäljennöksiä tai leluja. Koska helposti ampumakelpoiseksi ampuma-aseeksi muutettavan esineen hallussapitämisellä voisi mahdollisesti joissakin tapauksissa joutua epäillyksi ampuma-aseen luvatonta hallussapitoa koskevaan rangaistavaan tekoon, olisi esineiden maahantuojan epäselvissä tapauksissa aina perusteltua varmuuden vuoksi esittää esineet poliisilaitokselle sen varmistamiseksi, että esineitä ei tule tarkastuttaa.

114 §. *Luvanhaltijan kotikunnan vaihtuminen.* Lupaviranomaisissa käyttöön otetun valtakunnallisen automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävän ampuma-aserekisterin avulla luvanhaltijoita sekä näiden hallussapitämiä ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia koskevat tiedot voidaan katsoa ja tarkistaa kaikissa poliisilaitoksissa riippumatta henkilön kotikunnasta. Aserekisteristä on myös yhteys väestötietojärjestelmään. Luvanhaltijan kotikunnan vaihtumisesta ilmoittaminen ei siten olisi enää jatkossa lupavalvonnan kannalta tarpeellista. Tämän vuoksi pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavan luvan haltija ei siten olisi enää velvollinen esittämään lupatodistustansa uuden kotikuntansa poliisilaitokselle muuttaessaan asumaan toisen kihlakunnan alueelle. Tarpeen vaatiessa poliisilaitos voisi kuitenkin voimassa olevan asiakirjojen ja aseiden esittämistä koskevan 117 §:n nojalla pyytää luvanhaltijaa esittämään lupatodistuksensa, jos siihen olisi syytä.

116 §. *Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta.* Voimassa olevan 2 momentin mukaan poliisi voisi tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän hankkimistaan ja hallussapitämistään aseen osista 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston. Samoin säädettäisiin poliisille mahdollisuus tarvittaessa tarkastaa myös asekeräilijän hallussapitämistään ampuma-aseista 59 a §:n 1 momentin nojalla pitämä tiedosto. Kuten 19 §:n 1 momentin 3 kohdan ja 59 a §:n 1 momentin perusteluissa on edellä tarkemmin selostettu, voisi sisäasiainministeriö oikeuttaa asekeräilijän pitämään tiedostoa hallussapitämistään ampuma-aseista hallussapitoluvan hakemisen sijasta. Varsinkin ampuma-aseiden kyseessä ollessa olisi valvonnan kannalta tarpeellista, että poliisi voisi tarvittaessa tarkastaa tietojen oikeellisuuden. Poliisilla ei kuitenkaan olisi momentin nojal-

la oikeutta tunkeutua kotirauhan suojaamaan paikkaan tiedoston tarkastamiseksi, vaan kotietsinnän osalta olisi noudatettava, mitä siitä erikseen säädetään.

117 a §. *Ampuma-aselautakunta.* Pykälässä säädettäisiin, että sisäasiainministeriön yhteydessä toimisi ampuma-aselautakunta, joka antaisi ministeriön pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Lautakunnalla tulisi olla laaja mahdollisuus antaa lausuntoja sellaisista asioista, joissa ministeriö katsoisi lautakunnan lausunnon olevan hyödyllinen. Kuitenkin tässä laissa säädettyjen lupapäätösten ratkaiseminen on siinä määrin viranomaistoimintaa niihin liittyvien yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymistä korostavien seikkojen vuoksi, ettei lautakunnalla tulisi olla yleistä lausunnonantovaltaa niitä koskevien lupahakemusten osalta. Tämä ei kuitenkaan estäisi ministeriötä pyytämästä lausuntoa lautakunnalta myös jonkin yksittäisen lupa-asian ratkaisemiseen liittyvästä seikasta, jos ministeriö katsoisi sen hyödylliseksi asian käsittelyssä. Tällöin tulisi kuitenkin korostetusti ottaa huomioon se, että 113 §:n 2 momentissa säädetään ampuma-asetta, aseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevat lupahakemukset, ennakkosuostumukset, suostumukset ja asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskevat hakemukset sekä asiassa annetut päätökset salassa pidettäviksi asiakirjoiksi. Ministeriö voisi siten pyytää lausuntoja niitä koskevista asioista vain yleisellä tasolla siten, ettei yksittäisten hakemusten ja päätösten sisältö yksilöidysti paljastuisi. Tällöin esimerkiksi asekeräilijän hyväksyntää koskevan hakemuksen liitteenä olevan keräilysuunnitelman sisällöstä voitaisiin tarvittaessa pyytää lautakunnan lausunto, jollei keräilysuunnitelmaa suoraan liitettäisi lausuntopyyntöön ja lausuntopyynnöstä ei mitenkään voitaisi yksilöidä hakijaa henkilötietojen, paikkakunnan tai muiden vastaavien seikkojen perusteella. Tarkoitus ei kuitenkaan olisi se, että ministeriö ennen sen ratkaistaviksi säädettyjen lupapäätösten tekemistä säännönmukaisesti aina pyytäisi lautakunnalta lausunnon, vaan lausunto olisi syytä pyytää vain periaatteellisista kysymyksistä, joilla olisi yleisempää merkitystä. Päätöksen lausunnon pyytämisestä tekisi aina sisäasiainministeriö.

Tarkemmat säännökset lautakunnan toiminnasta, kokoonpanosta, jäsenten määräämisestä ja nimittämisestä sekä toimikaudesta ja kokoontumisesta annettaisiin asetuksella.

118 §. *Muutoksenhaku.* Hallinto-oikeuslain (430/1999) tultua voimaan marraskuun 1 päivänä 1999 ovat lääninoikeudet muuttuneet alueellisiksi hallinto-oikeuksiksi. Tämän vuoksi 3 ja 4 momentissa olevat viittaukset lääninoikeuteen muutettaisiin hallinto-oikeudeksi.

119 §. *Tarkemmat säännökset.* Nyt annettavalla esityksellä muutettavan 26 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan aseelinkeinonharjoittajan vastuuhenkilöltä vaadittaisiin jatkossa, että tämä olisi suorittanut hyväksytysti sisäasiainministeriön järjestämän kokeen. Asiaa on selostettu tarkemmin kyseisen muutossäädöksen perusteluissa. Asetuksella säädettäisiin tarkemmin itse kokeen sisällöstä ja sen järjestämisestä. Tämän vuoksi momenttiin lisättäisiin uusi 8 kohta, jossa säädettäisiin mahdollisuudesta antaa tarkempia säännöksiä asiasta asetuksella.

Uudessa 112 a §:ssä säädettäisiin velvollisuudesta esittää tarkastettaviksi pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseen osa 30 päivän kuluessa esineiden siirrosta tai tuonnista Suomeen. Esineet tulisi toimittaa poliisilaitokselle, joka tarkastaisi ne. Asiaa on selostettu tarkemmin kyseisen momentin perusteluissa. Ampuma-aseiden ja aseen osien tarkastettaviksi toimittamisesta sekä varsinaisen tarkastamisen käytännön järjestämisestä ja toteuttamisesta annettaisiin tarvittaessa sisäasiainministeriön ohje. Tämän vuoksi momentin loppuun lisättäisiin, että sisäasiainministeriö voisi antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita 112 a §:ssä 1 momentissa säädetyssä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.

2. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

2.1. Voimaantulo

Esityksessä ehdotetaan, että laki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001. Tällöin

myös esityksen mukaan sisäasiainministeriön yhteyteen perustettava asehallintoyksikkö voisi virallisesti aloittaa toimintansa. Asehallintoyksikön toimitiloja koskeva vuokrasopimus on alkanut 1 päivänä toukokuuta 2000, jolloin on ryhdytty valmistelemaan yksikön varsinaista toiminnan aloittamista. Asehallintoyksikön toiminnan aloittaminen on kuitenkin riippuvainen esityksen voimaantulosta.

2.2. Siirtymäsäännökset

Aikaisemman lain nojalla annetut luvat, ennakkosuostumukset ja asekeräilijälle annetut hyväksynnät. Henkilö, joka on saanut ampuma-asetta, aseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevan luvan taikka ennakkosuostumuksen tai asekeräilijälle annetun hyväksynnän ennen ehdotetun lain voimaantuloa, on saattanut sijoittaa huomattavia summia rahaa edellä mainittujen esineiden hankkimiseen tai niiden hankkimista valmisteleviin toimiin. Sama koskee luonnollisia henkilöitä ja yhteisöjä, jotka ovat saaneet ase-elinkeinoluvan. Jos ehdotukseen sisältyvillä säännöksillä puututtaisiin näiden voimassaoloaikaan, puututtaisiin samalla Suomen perustuslain II luvussa säädettyihin yksilön perusoikeuksiin. Lakiehdotuksella puututtaisiin tällöin edellä mainittujen esineiden vapaaseen käyttöoikeuteen ja mahdollisesti myös asianomaisen luovutuskompetenssiin omaisuutensa suhteen. Ottaen erityisesti huomioon Suomen perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuuden suojan esityksessä ehdotetaan, että aiempien lakien nojalla annetut luvat, ennakkosuostumukset ja asekeräilijälle annetut hyväksynnät jäisivät mahdollisine ehtoineen voimaan.

Selvyyden vuoksi nimenomaisesti todettaisiin, että aikaisemmilla laeilla tarkoitettaisiin sekä ampuma-aselakia (1/1998) että ampuma-aseista ja ampumatarpeista annettua lakia (33/1933). Suurin osa tällä hetkellä voimassaolevista luvista on annettu ampuma-aselailla kumotun ampuma-aseista ja ampumatarpeista annetun lain nojalla. Näin ollen aikaisempien lakien nojalla annetut luvat, ennakkosuostumukset ja asekeräilijälle annetut hyväksynnät jäisivät voimaan, vaikkei niitä olisikaan mahdollista saada enää samansisältöisinä uuden lain voimassa ollessa.

Koska esityksen mukaan kaasusumuttimelle säädettäisiin uusi lupatyyppi, joka oikeuttaisi luvan voimassaoloaikana hankkimaan ja hallussapitämään sekä vaihtamaan sumuttimen uuteen lupaan merkittyjen kaasusumuttimen määrän, lajin ja enimmäispitoisuuden rajoissa, olisi samalla syytä säätää, että jos henkilölle annetaan tällainen uudenlainen kaasusumutinlupa, niin aikaisemman lain nojalla annettu kaasusumuttimen hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaisi. Aikaisemmalla lailla tarkoitettaisiin sekä ampuma-aselakia että ampuma-aseista ja ampumatarpeista annettua lakia. Näin saataisiin vanhat pahviset kaasusumuttimille annetut hallussapitolupatodistukset kerättyä vähitellen pois, mikä selkeyttäisi kaasusumutinluvan asemaa ainoana käytössä olevana lupana kaasusumuttimen hallussapitoon. Kun henkilölle annettaisiin uusi kaasusumutinlupa, ei tällä olisi myöskään enää tarvetta aikaisemman lain nojalla annetun kaasusumuttimen hallussapitoon oikeuttavan luvan hallinnalle, koska vanhaa sumutinta koskeva merkintä tehtäisiin uuteen kaasusumutinlupaan, jos henkilö edelleenkin haluaisi pitää vanhaa sumutinta hallussaan.

Asealan elinkeinoluvan hankkiminen kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampumaradan pitämiseen ja kouluttamiseen ampuma-aseiden käyttöön. Suomen perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnossaan 15/1996 vp., että silloin voimassa olleen hallitusmuodon 15 §:n 1 momentin mukainen pääsääntö on elinkeinovapaus ja että poikkeuksellisesti luvanvaraisuuskin on mahdollinen, mutta siitä on aina säädettävä lailla. Kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavan ampumaratojen pitämisen ja ampuma-aseiden käyttöön kouluttamisen luvanvaraistamisesta ja luvan antamisen edellytyksistä säädettäisiin tämän lain asealan elinkeinon harjoittamista koskevassa 3 luvussa ja etenkin sen 20 §:ssä. Kyseisten toimintojen luvanvaraistamista on selostettu tarkemmin myös asealan elinkeinoa koskevan 14 §:n perusteluissa.

Lisäksi perustuslakivaliokunta on lausun-

nossaan 35/1997 todennut, että asealan elinkeinon harjoittamisoikeutta rajoittavaa toimintojen luvanvaraistamista puoltavat tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset intressit, joiden huomioon ottamiseksi rajoituksia voidaan myös pitää välttämättöminä. Lausunnossa on todettu myös, että perustuslakivaliokunnan mielestä elinkeinoluvan myöntämisen tulee pääsääntöisesti perustua laillisuus- eikä tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Samalla kuitenkin valiokunta on todennut vahvojen yhteiskunnallisten intressien siinä määrin puoltavan asealan valvontaa, että lupien myöntämiseen voi jäädä harkintaa. Edellä mainitun 14 §:n perusteluissa on selostettu tarkemmin niitä perusteita, joiden vuoksi kyseisten toimintojen luvanvaraistamista nyt annettavassa esityksessä ehdotetaan.

Tämän vuoksi lain tasolla säädettäisiin, että sen joka tämän lain voimaantullessa kaupallisessa tarkoituksessa pitää ampumarataa tai kaupallisessa tarkoituksessa kouluttaa ampuma-aseiden käyttöön, on hankittava toiminnan harjoittamiseen oikeuttava asealan elinkeinolupa vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Lupaa haettaisiin sisäasiainministeriöltä. Luvanhakuvelvollisuus koskisi siis myös niitä, jotka tämän lain voimaantullessa harjoittaisivat kyseisiä toimintoja. Ilman lupaa toimintaa voisi harjoittaa vain vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Ampuma-aseiden säilyttäminen turvakaapissa. Kuten ehdotetun lain 106 §:n uudessa 2 momentissa säädettäisiin, olisi erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka määrältään yhteensä yli viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai muuta ampuma-asetta säilytettävä sisäasiainministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa. Asiaa on selostettu tarkemmin kyseisen momentin perusteluissa. Vaihtoehtona aseiden säilyttämiselle lukitussa turvakaapissa olisi se, että aseiden säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos olisi hyväksynyt säilytystilat. Siirtymäsäännöksissä säädettäisiin, että aseet olisi säilytettävä ministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa tai luvanhaltijan olisi hankittava säilytystiloille poliisilaitoksen hyväksyntä kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Kahden vuoden aikaa voitaisiin pitää riittävän pitkänä aikana mainittuihin toimiin ryhtymiselle.

Poliisilla ei olisi oikeutta käydä tarkastamassa erikseen sitä, että turvakaappi on hankittu, jollei luvanhaltija nimenomaisesti pyytäisi poliisin hyväksyntää säilytystiloille. Suomen perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen kotirauha on turvattu. Poliisin oikeudesta päästä kotirauhan suojaaman paikkaan säädetään pakkokeinolain ja poliisilain säännöksissä. Pääsy kotirauhan suojaamiin tiloihin edellyttää siten epäilyä rikoksesta tai rikoksen selvittämistä. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 35/1997 lausunut muun muassa, että valiokunta on aikaisemmissa lausunnoissaan pitänyt rikoksen selvittämisenä myös sellaisia toimenpiteitä, joihin ryhdytään jonkin konkreettisen ja yksilöidyn rikosepäilyn johdosta, vaikka rikos ei olisi vielä ehtinyt toteutuneen teon asteelle.

Aseiden säilyttäminen lukitussa turvakaapissa olisi siten luvanhaltijan oman vastuullisuuden varassa. Luvanhaltijan tulisi omatoimisesti kahden vuoden kuluessa ehdotetun lain voimaantulosta hankkia sisäasiainministeriön asetuksen mukainen turvakaappi ja säilyttää aseet lukittuna turvakaapissa, jollei luvanhaltija hankkisi säilytystiloille poliisilaitoksen hyväksyntää. Säilyttämisvelvollisuuden rikkominen on säädetty rangaistavaksi teoksi voimassa olevan lain 103 §:n 2 momentin 8 kohdassa ja tekoon syyllistyminen käytännössä aiheuttaisi usein myös lupien peruuttamisen sekä aseiden menettämisen. Kyseistä mahdollista seuraamusta voitaisiin pitää riittävänä takeena siitä, että luvanhaltija noudattaisi säilyttämisvelvollisuutta, vaikkei poliisi erikseen kävisikään tarkistamassa aseiden säilyttämistä luvanhaltijan luona. Säännösten vastainen säilytys voisi tulla myöhemmin ilmi esimerkiksi aseiden säilytystiloihin tehdyn anastusrikoksen tutkinnan yhteydessä.

Aikaisemman lain aikana vireille tullut lupa- tai valitusasia taikka asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskeva hakemusasia. Selvyyden vuoksi siirtymäsäännöksissä säädettäisiin, että ennen ehdotetun lain voimaantuloa vireille tulleeseen lupa- tai valitusasiaan taikka asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää kos-

kevaan hakemusasiaan sovellettaisiin sen vireille tullessa voimassa olleita säännöksiä. Asia tulee pääsääntöisesti vireille, kun hakemus jätetään viranomaiselle. Siten esimerkiksi hankkimislupaa koskevan valitusasian käsittelyssä noudatettaisiin nyt voimassa olevan ampuma-aselain säännöksiä, jos hankkimislupa-asia on tullut lupaviranomaisessa vireille ennen ehdotetun lain voimaantuloa. Koska esityksellä ei puututtaisi ennakkosuostumusta koskeviin säännöksiin, ei siirtymäsäännöstä niiden osalta olisi tarpeellista antaa.

3. Säätämisjärjestys

Esitys ei sisällä säännöksiä, jotka edellyttäisivät perustuslain mukaista säätämisjärjestystä. Siten lakiehdotus voitaisiin käsitellä tavallisia lakeja koskevassa säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 43 §:n 1 momentin 8 kohta ja 3 momentti sekä 114 §,

muutetaan 1 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 kohta, 14 ja 15 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 3 ja 6 kohta, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 ja 3 momentti, 27 ja 28 §, 39 §:n 1 ja 2 momentti, 42 §, 43 §:n 1 momentin 7 kohta, 45 §:n otsikko ja 3 momentti, 50 §:n 2 momentti, 52 §:n 1 momentti, 53 §:n 1 momentti, 54 , 57, 61 ja 62 §, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, 68, 69, 70 ja 73 §, 74 §:n 1 momentti, 75 §, 76 §:n 1 momentti, 78 §, 80 §:n 2 ja 3 momentti, 81 §:n 1 momentti, 85 §:n 2 momentti, 87 §:n 1 momentin 3 kohta, 89, 90 ja 101 §, 103 §:n 2 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 kohta, 110 §:n 1 momentti, 112 §, 116 §:n 2 momentti, 118 §:n 3 ja 4 momentti sekä 119 §:n 1 momentin 7 kohta ja 3 momentti sekä

lisätään 19 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta, lakiin uusi 35 a, 45 a, 45 b, 55 a—55 c ja 59 a §, 67 §:n 2 momenttiin uusi 4 a ja 4 b kohta sekä pykälään uusi 3 momentti, lakiin uusi 67 a § ja lain 6 lukuun uusi 83 a §, 106 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 110 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 112 a ja 117 a § sekä 119 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä laissa säädetään ampuma-aseista, koskee myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmiä ja kaasusumuttimia. Kaasusumuttimiin ei kuitenkaan sovelleta 2—10, 12, 15, 31—33, 35—36, 42—55 ja 56—63 §:ää eikä 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa sekä 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90, 110, 112 ja 112 a §:ää. Muista soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään 17 §:ssä.

13 §

Kantaminen, kuljettaminen, säilyttäminen ja hallussapito

Tässä laissa tarkoitetaan ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten:

1) *kantamisella* niiden käyttämistä tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin;

— — — — — — — — — — — — — — — — —

14 §

Asealan elinkeino

Asealan elinkeinolla tarkoitetaan kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa:

1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kauppaa ja valmistamista;

2) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamista ja muuntamista;

3) ampumaradan pitämistä;

4) ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista.

15 §

Asekeräilijä

Asekeräilijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka Suomessa rekisteröityä tai julkista tehtävää hoitavaa yhteisöä tai säätiö-

tä, jonka sisäasiainministeriö on hyväksynyt asekeräilijäksi.

18 §

Luvanvaraisuus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaan luvanvaraista on:

1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto ja tuonti Suomeen, siirto ja vienti Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa, kauppa, hankkiminen, hallussapito ja valmistaminen;

2) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaaminen ja muuntaminen;

3) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen;

4) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen.

— — — — — — — — — — — — — — —

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Tämän lain mukaan luvanvaraista ei ole:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) ampuma-aseiden hallussapito sekä aseen osien hankkiminen ja hallussapito, jos hankkija tai hallussapitäjä on säädettyä tiedostoa pitävä asekeräilijä;

— — — — — — — — — — — — — — —

6) asianmukaisen luvan nojalla hallussa pidetyn ampuma-aseen tai aseen osan korjaaminen yksityistä tarkoitusta varten;

7) merkinantopistoolin hallussapito ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa, jos alus on ainoastaan tilapäisesti Suomen aluevesillä.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Asealan elinkeinolupa

Sisäasiainministeriö antaa ja peruuttaa luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen (*asealan elinkeinolupa*).

Lupa voidaan antaa:

1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen;

2) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;

3) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;

4) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampumaradan pitämiseen; sekä

5) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

21 §

Asealan elinkeinoluvan sisältö ja voimassaoloaika

Asealan elinkeinoluvassa on mainittava toiminta, jota lupa koskee, sekä se, minkälaisia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia lupa koskee. Lupa oikeuttaa harjoittamaan asealan elinkeinoa vain luvassa mainitussa toimipaikassa. Tilapäisesti elinkeinoa saa kuitenkin harjoittaa muuallakin.

Lupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi.

22 §

Ilmoitus asealan elinkeinoluvan sisältämien tietojen sekä säilytystilojen muutoksesta

Asealan elinkeinoa harjoittavan (*ase-elinkeinonharjoittaja*) on ilmoitettava harjoittamansa asealan elinkeinon lopettamisesta, ase-elinkeinonharjoittajan yhtiömuodon muutoksesta sekä toimipaikan sijaintia koskevista muutoksista lupaviranomaiselle 30 päivän kuluessa asealan elinkeinon lopettamisesta, yhtiömuodon muutoksesta taikka toimipaikan sijaintia koskevista muutoksista.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Velvollisuus tiedoston pitämiseen

Kaupan harjoittamiseen, valmistamiseen, korjaamiseen tai muuntamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä tiedostoa ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Vastuuhenkilö

— — — — — — — — — — — — — — — —

Vastuuhenkilön hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa sisäasiainministeriö. Jos se on ase-elinkeinonharjoittajan toiminnan laajuuden vuoksi tarpeen, hyväksynnän antava viranomainen voi vaatia, että vastuuhenkilöitä on useampi kuin yksi.

Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä luotettava ja asealan elinkeinon harjoittamiseen sopivana pidettävä henkilö, jolla on:

1) sellainen perehtyneisyys ampuma-aseisiin, aseen osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää, ja joka on suorittanut hyväksytysti sisäasiainministeriön järjestämän kokeen; sekä

2) 27 §:n 1 momentissa tarkoitettu aseenkäsittelylupa.

27 §

Aseenkäsittelylupa

Ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka kuljettaa, säilyttää tai muuten käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia, on oltava siihen lupa (*aseenkäsittelylupa*). Lupa oikeuttaa luvanhaltijan kuljettamaan, säilyttämään ja muuten käsittelemään ase-elinkeinonharjoittajalla tämän lain mukaisesti annetun luvan nojalla kuljetettavina tai säilytettävinä olevia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia asealalla harjoitettavaan elinkeinotoimintaan kuuluvalla tavalla. Lupa oikeuttaa esittely-, kokeilu- tai koulutustarkoituksessa myös ampumaan edellä tarkoitetuilla ampuma-aseilla, jos se on asealalla harjoitettavan elinkeinotoiminnan kannalta tarpeellista.

Aseenkäsittelylupa voidaan antaa 1 momentissa tarkoitetun lisäksi myös henkilölle, joka työssään tilapäisesti kuljettaa, säilyttää tai muuten käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Aseenkäsittelylupa voidaan antaa 18 vuotta täyttäneelle henkilölle, jota terveydentilansa ja käyttäytymisensä perusteella on pidettävä sopivana käsittelemään ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

Aseenkäsittelyluvan antaa ja peruuttaa luvan hakijan kotikunnan poliisilaitos.

28 §

Aseenkäsittelyluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Aseenkäsittelylupa annetaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan ampuma-aseella ei saa ampua tai jonka mukaan lupa oikeuttaa käsittelemään vain lupaan merkittyjä ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

35 a §

Määräaikainen kaupallinen siirtolupa

Sisäasiainministeriö voi antaa useampaa eri siirtoa varten määräaikaisesti voimassa olevan kaupallisen siirtoluvan (*määräaikainen kaupallinen siirtolupa*). Luvan antamisen edellytyksenä on sen lisäksi mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään, että esineiden vastaanottajana on sama toisessa EU:n jäsenvaltiossa oleva ase-elinkeinonharjoittaja.

Siirroista on kirjallisesti ilmoitettava sisäasiainministeriölle ennen siirtoa siten kuin

valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

39 §

Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä lupien raukeaminen ja peruuttaminen

Kaupallinen ennakkosuostumus, kaupallinen tuontilupa, kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa, kaupallinen siirtolupa, määräaikainen kaupallinen siirtolupa, kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa raukeavat, jos asealan elinkeinolupa raukeaa tai peruutetaan.

Lupaviranomaisen on peruutettava antamansa kaupallinen siirtolupa, määräaikainen kaupallinen siirtolupa, kaupallinen vientilupa, kaupallinen kauttakuljetuslupa, kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa, jos siirrolle, viennille tai kauttakuljetukselle on määrämaan viranomaisen ilmoituksen mukaan este taikka jos sille on ulko- tai turvallisuuspoliittinen este. Kaupallinen siirtolupa ja määräaikainen kaupallinen siirtolupa on peruutettava myös, jos siirto-olosuhteet eivät enää ole turvalliset.

— — — — — — — — — — — — — — — —

42 §

Hankkimislupa

Luvan ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen (*hankkimislupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin sisäasiainministeriö. Hankkimislupa oikeuttaa myös aseen ja aseen osan väliaikaiseen hallussapitoon. Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

Jos hakijalla ei ole kotikuntaa Suomessa, luvan antaa ja peruuttaa hakijan oleskelupaikan poliisilaitos. Hakijan on esitettävä asuinmaansa viranomaisen antama suostumus hakemuksessa tarkoitetun ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen. Hänen on lisäksi annettava kirjallinen selvitys aikomuksestaan pitää hallussa ampuma-asetta ja aseen osaa Suomessa.

Lupahakemus jätetään 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. Poliisilaitos voi oikeuttaa hakijan jättämään hakemuksen myös muulla tavoin kuin henkilökohtaisesti, jos poliisilaitos on jo aikaisemmin antanut hakijalle ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan. Yhteisön tai säätiön lupahakemuksen jättää 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava. Erityisestä syystä hakemuksen voi jättää myös muuhun poliisilaitokseen tai Suomen ulkomaan edustustoon.

43 §

Hyväksyttävät käyttötarkoitukset

Hankkimislupa voidaan antaa seuraaviin käyttötarkoituksiin:

— — — — — — — — — — — — — — — —

7) merkinanto.

— — — — — — — — — — — — — — — —

45 §

Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle

— — — — — — — — — — — — — — — —

Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa vain asekeräilijälle, jolla on sisäasiainministeriön hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseen osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

45 a §

Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset yhteisölle ja säätiölle

Hankkimislupa voidaan antaa Suomessa rekisteröidylle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, jota on toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia. Lupa voidaan antaa vain hakijalle, jonka ampuma-aseiden ja

aseen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt ja jolla on 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava.

Hankkimisluvan saajaa koskevien edellytysten osalta noudatetaan lisäksi soveltuvin osin, mitä 45 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

45 b §

Yhteisön ja säätiön asevastaava

Edellä 45 a §:ssä tarkoitetulla yhteisöllä ja säätiöllä on oltava ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista huolehtiva henkilö (*asevastaava*), joka vastaa siitä, että tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjä velvoitteita sekä lupaehtoja noudatetaan. Asevastaavan on oltava yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka osallistuttava muuten sen toimintaan.

Asevastaavan hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitos. Poliisilaitos voi vaatia, että asevastaavia on useampia kuin yksi, jos se yhteisön tai säätiön toiminta huomioon ottaen on tarpeen. Asevastaavaksi voidaan hyväksyä sellainen 18 vuotta täyttänyt henkilö, jota terveydentilansa, käyttäytymisensä ja perehtyneisyytensä perusteella on pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia.

Hyväksyntä oikeuttaa hankkimaan, hallussapitämään ja luovuttamaan yhteisölle tai säätiölle annetussa luvassa tarkoitettuja ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

50 §

Yksityinen valmistamislupa

— — — — — — — — — — — — — — —

Lupa voidaan antaa 45 tai 45 a §:ssä säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 43 ja 44 §:ssä säädetään.

52 §

Hallussapitolupa

Sen, joka on hankkimisluvan nojalla hankkinut taikka yksityisen valmistamisluvan nojalla valmistanut tai muuntanut ampuma-aseen tai aseen osan, on luvan voimassa ollessa haettava lupaa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon (*hallussapitolupa*). Lupaa on kuitenkin haettava 30 päivän kuluessa hankkimisesta taikka valmistamisesta tai muuntamisesta. Luvan antaa ja peruuttaa kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

53 §

Hallussapitoluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Hallussapitolupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi. Sellaista työtä varten, jossa ampuma-ase on välttämätön, lupa annetaan kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

54 §

Rinnakkaislupa

Ampuma-aseeseen tai aseen osaan, johon on annettu hallussapitolupa, voidaan luvanhaltijan suostumuksella antaa rinnakkainen oikeus hallussapitoon (*rinnakkaislupa*). Valtion suostumuksella rinnakkaislupa voidaan antaa myös valtion omistamaan ampuma-aseeseen tai aseen osaan. Keräilykokoelmaan kuuluvaan ampuma-aseeseen tai aseen osaan rinnakkaislupa voidaan antaa vain asekeräilijälle. Luvan antaa ja peruuttaa 42 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu viranomainen.

Lupa voidaan antaa 45 §:ssä säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 43 ja 44 §:ssä säädetään.

Lupaa haettaessa on esitettävä luvanhaltijan suostumus tai valtion suostumus rinnakkaisluvan antamiseen. Lupaviranomai-

nen voi lisäksi vaatia, että ampuma-ase tai aseen osa esitetään poliisille.

55 a §

Kaasusumutinlupa

Luvan kaasusumuttimen hankkimiseen ja hallussapitoon (*kaasusumutinlupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Lupa annetaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa myös toistaiseksi.

Lupa oikeuttaa luvan voimassaoloaikana hankkimaan, hallussapitämään ja vaihtamaan lupaan merkityt kaasusumuttimet. Yhteisölle annettava lupa oikeuttaa luvansaajan palveluksessa olevan 18 vuotta täyttäneen henkilön, joka on riittävästi perehtynyt kaasusumuttimen turvalliseen käsittelemiseen, kantamaan luvassa tarkoitettua kaasusumutinta työssä, jos se on oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojelemiseksi välttämätöntä.

55 b §

Kaasusumutinluvan antamisen edellytykset

Lupa kaasusumutinlupaan voidaan antaa seuraaviin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin:

1) koulutus taikka näytös, kuvaus tai muu vastaava esitys;

2) museossa tai kokoelmassa pitäminen;

3) oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojeleminen.

Lupa voidaan antaa luonnolliselle henkilölle, joka täyttää 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. Lupa voidaan antaa myös yhteisölle tai säätiölle, joka täyttää 45 a §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. Yhteisön ja säätiön asevastaavan osalta noudatetaan, mitä 45 b §:ssä säädetään.

Luvanhakijan, joka on luonnollinen henkilö, sekä asevastaavan on osoitettava, että hän on koulutuksessaan tai muuten riittävästi perehtynyt kaasusumuttimen turvalliseen käsittelemiseen.

55 c §

Kaasusumutinluvan lupaehdot

Lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan tai vaihtamaan sumutinta taikka jonka mukaan yhteisölle annettava lupa ei oikeuta luvansaajan palveluksessa olevaa henkilöä kantamaan sumutinta työssä.

Lisäksi lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa oikeuttaa kantamaan kaasusumutinta vain lupaan merkityssä työtehtävässä tai paikassa.

57 §

Asekeräilijäksi hyväksyminen

Asekeräilijän hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa sisäasiainministeriö.

Asekeräilijäksi voidaan hyväksyä luonnollinen henkilö, joka täyttää 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. Asekeräilijäksi voidaan hyväksyä myös Suomessa rekisteröity tai julkista tehtävää hoitava yhteisö tai säätiö, jota on toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia ja jolla on 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava. Hyväksyntä voidaan antaa hakijalle, joka ampuma-aseita tai aseen osia museossa tai kokoelmassa pitääkseen esittää hyväksyttävän suunnitelman järjestelmällistä asekeräilyä varten. Hakijana olevalla luonnollisella henkilöllä ja asevastaavalla on oltava toiminnan harjoittamista varten tarpeellinen asehistoriallinen ja asetekninen asiantuntemus.

Hakemus jätetään kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. Yhteisön tai säätiön hakemuksen jättää asevastaava. Erityisestä syystä hakemuksen voi jättää myös muuhun poliisilaitokseen.

59 a §

Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista

Sisäasiainministeriö voi hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään hallussapitoluvan hakemisen sijasta tiedostoa hankkimistaan, valmistamistaan tai muuntamistaan ampuma-aseista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Oikeus lakkaa olemasta voimassa ja ampuma-aseiden osalta menetellään siten kuin 8 luvussa säädetään, jos asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa tai se peruutetaan.

Tiedostoa pitävän asekeräilijän on 60 päivän kuluessa ampuma-aseen hankkimisesta, valmistamisesta tai muuntamisesta palautettava hankkimislupa tai yksityinen valmistamislupa luvan antaneelle viranomaiselle.

Tiedoston esittämisestä ja luovuttamisesta poliisille on voimassa, mitä 60 §:n 2 momentissa säädetään.

61 §

Patruunoiden hankkiminen ja hallussapito

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa ja rinnakkaislupa oikeuttavat hankkimaan ja pitämään hallussa sellaisia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita, jotka soveltuvat käytettäväksi ampuma-aseessa, jonka lainaamiseen luvanhaltijalla on oikeus siten kuin 87 §:n 1 momentissa säädetään. Lupaviranomainen voi kuitenkin sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan ja pitämään hallussa keräilykokoelmaan kuuluvaan tai muistoesineenä säilytettävään aseeseen soveltuvia patruunoita.

62 §

Ampumatarvikelupa

Luvan patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen, valmistamiseen ja hallussapitoon (*ampumatarvikelupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos.

Lupa voidaan antaa 45 §:n 1 momentissa tai 45 a §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä ampuma-aseista ja aseen osista 42 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Lupa erityisen vaarallisten patruunoiden ja ammusten hankkimiseen, valmistamiseen ja hallussapitoon voidaan antaa vain erityisestä syystä.

65 §

Suostumus

— — — — — — — — — — — — — — — —

Suostumus annetaan luonnolliselle henkilölle, jolla on kyseistä ampuma-asetta tai aseen osaa koskeva hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, kaasusumutinlupa taikka oikeus kyseisten patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon. Suostumus annetaan myös 45 b §:ssä tarkoitetulle asevastaavalle, jolla on yhteisölle tai säätiölle annetun luvan nojalla oikeus esineen hankkimiseen ja hallussapitoon. Hankkimislupaa, yksityistä valmistamislupaa, kaasusumutinlupaa taikka patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskeva lupatodistus on esitettävä poliisille suostumusta haettaessa.

— — — — — — — — — — — — — — — —

66 §

Lupien ja suostumuksen raukeaminen

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaa:

— — — — — — — — — — — — — — — —

4) kun luvanhaltija kuolee taikka yhteisö tai säätiö on niitä koskevien säännösten mukaan lakannut.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Suostumus raukeaa, kun hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, kaasusumutinlupa taikka patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon annettu lupa raukeaa tai jos se

peruutetaan.

67 §

Lupien peruuttaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttava lupa voidaan peruuttaa, jos:

— — — — — — — — — — — — — — —

4 a) yhteisö tai säätiö taikka sen 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava on rikkonut tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja taikka muuten osoittanut piittaamattomuutta ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevien säännösten noudattamisessa;

4 b) yhteisö tai säätiö ei enää täytä 45 a §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä;

— — — — — — — — — — — — — — —

Rinnakkaisluvan peruuttavan viranomaisen on ilmoitettava rinnakkaisluvan peruuttamisesta hallussapitoluvan haltijalle.

67 a §

Asevastaavalle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen

Asevastaavalle annettu hyväksyntä raukeaa, kun asevastaava kuolee taikka yhteisö tai säätiö on niitä koskevien säännösten mukaan lakannut.

Asevastaavalle annettu hyväksyntä on peruutettava, jos yhteisö tai säätiö taikka asevastaava sitä pyytää.

Asevastaavalle annettu hyväksyntä voidaan peruuttaa 67 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa taikka jos yhteisölle tai säätiölle annetut ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavat luvat raukeavat tai ne peruutetaan.

68 §

Asekeräilijälle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa, kun asekeräilijä kuolee taikka yhteisö tai säätiö on niitä koskevien säännösten mukaan lakannut.

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä on peruutettava, jos asekeräilijä sitä pyytää.

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä voidaan peruuttaa 67 §:n 2 momentin 1—4 sekä 4 a ja 4 b kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

69 §

Varoitus

Lupaviranomainen taikka asevastaavalle tai asekeräilijälle hyväksynnän antanut viranomainen voi ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttavan luvan tai hyväksynnän peruuttamisen sijasta antaa varoituksen, jos luvan tai hyväksynnän peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

70 §

Aseen osasta tehtävä ilmoitus ja aseen osan esittäminen

Jos oikeus aseen osan hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu siihen, että jollakulla on oikeus 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista vastaavista aseen osista kootun ampuma-aseen hallussapitoon, tämän on 30 päivän kuluessa aseen osan hankkimisesta tehtävä hankkimisesta ilmoitus kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Aseen osa on samalla esitettävä.

73 §

Siirto ja tuonti Suomeen hallussapitoon annettujen lupien nojalla

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa, rinnakkaislupa ja kaasusumutinlupa oikeuttavat siirtämään ja tuomaan Suomeen yksityistä tarkoitusta varten luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita.

Ampumatarvikelupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitut patruunat ja ammukset.

Norjassa, Ruotsissa, Islannissa tai Tanskassa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon annettu lupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia patruunoita sekä pitämään niitä hallussa enintään kolme kuukautta siitä, kun ne on siirretty tai tuotu Suomeen. Edellytyksenä on, että siirron tai tuonnin tarkoituksena on osallistuminen Norjassa, Ruotsissa, Islannissa, Tanskassa tai Suomessa järjestettävään ampuma- tai metsästystapahtumaan. Lupa oikeuttaa myös siirtämään esineet takaisin Ruotsiin tai Tanskaan.

74 §

Euroopan ampuma-asepassi

Kotikunnan poliisilaitos antaa Euroopan ampuma-asepassin luonnolliselle henkilölle, jolla on hallussapitoluvan tai rinnakkaisluvan nojalla oikeus ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon. Hallussapitolupaa tai rinnakkaislupaa koskeva lupatodistus on esitettävä poliisille ampuma-asepassia haettaessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

75 §

Siirto ja tuonti Suomeen sekä hallussapito Euroopan ampuma-asepassin nojalla

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa siirtää ja tuoda Suomeen ampuma-urheilussa käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun B-, C- tai D-luokkaan kuuluvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun C- tai D-luokkaan kuuluvan, ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän aseessa käytettäviksi soveltuvia patruunoita. Ampuma-asepassin haltijalla on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto tai tuonti on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi. Ampuma-asepassin haltija saa myös pitää hallussaan ampuma-asetta, aseen osaa ja patruunoita niin kauan kuin se on välttämätöntä ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Euroopan ampuma-asepassi on pidettävä mukana ampuma-asetta, aseen osaa tai patruunoita kannettaessa ja kuljetettaessa.

76 §

Yksityinen ennakkosuostumus

Ennakkosuostumuksen ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomeen yksityistä tarkoitusta varten (*yksityinen ennakkosuostumus*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan taikka kotipaikan poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

78 §

Yksityinen tuontilupa

Luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityistä tarkoitusta varten (*yksityinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan poliisilaitos. Lupa oikeuttaa pitämään

hallussa ampuma-asetta, aseen osaa, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

Lupa voidaan antaa luonnolliselle henkilölle 45 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 43 ja 44 §:ssä, 55 b §:n 1 momentissa ja 62 §:n 3 momentissa säädetään. Sen, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, on lisäksi esitettävä asuinmaansa viranomaisen antama todistus, josta ilmenee, että hänellä on asuinmaassaan oikeus kyseisen ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon.

80 §

Suomesta tapahtuvan siirron luvanvaraisuus

— — — — — — — — — — — — — — — —

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa kuitenkin siirtää Suomesta ampumaurheilussa käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun B-, C- tai D-luokkaan kuuluvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun C- tai D-luokkaan kuuluvan, ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän aseessa käytettäviksi soveltuvia patruunoita. Siirtäjällä on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto Suomesta yksityistä tarkoitusta varten ei edellytä erityistä lupaa, jos siirtäjällä on kunkin EU:hun kuuluvan kauttakulkumaan ja määrämaan viranomaisen niiden hallussapitoon antama lupa tai siirto ei näiden maiden säännösten mukaan edellytä lupaa.

81 §

Yksityinen siirtolupa

Luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta yksityistä tarkoitusta varten (*yksityinen siirtolupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan taikka kotipaikan poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — — —

83 a §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava sisäasiainministeriölle hankkimisluvassa, yksityisessä valmistamisluvassa, kaasusumutinluvassa ja yksityisessä tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

85 §

Pysyvään luovuttamiseen oikeutetut

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ampuma-aseen, aseen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia saa yksityistä tarkoitusta varten luovuttaa pysyvästi vain hallussapitoluvan tai kaasusumutinluvan haltija ja patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia lisäksi rinnakkaisluvan tai ampumatarvikeluvan haltija.

87 §

Ampuma-aseen ja aseen osan lainaaminen

Ampuma-aseen saa lainata toiselle seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — — —

3) pienoiskiväärin tai mustaruutiaseen saa lainata vain sille, jolla on oikeus haulikon, kiväärin, pienoiskiväärin, pistoolin, revolverin, yhdistelmäaseen tai mustaruutiaseen hallussapitoon;

— — — — — — — — — — — — — — — —

89 §

Luovutusilmoitus

Sen, joka luovuttaa pysyvästi toiselle ampuma-aseen tai aseen osan, on tehtävä 30 päivän kuluessa luovuttamisesta asiasta il-

moitus (*luovutusilmoitus*) ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen oikeuttaneen luvan antaneelle tai muulle poliisilaitokselle. Ilmoitusvelvollisuus ei koske ampuma-aseiden tai aseen osien kaupan harjoittamiseen tai valmistamiseen luvan saaneiden aseelinkeinonharjoittajien välisiä luovutuksia, joissa luovutuksen kohteena on ampuma-ase tai aseen osa, jolle ei ole annettu hallussapitolupaa. Ilmoituksessa on mainittava valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävät tiedot.

90 §

Hallussapitolupaa koskevan todistuksen esittämis- ja luovuttamisvelvollisuus

Hallussapitoluvan haltijan on 30 päivän kuluessa ampuma-aseen tai aseen osan luovuttamisesta pysyvästi toiselle esitettävä sekä pyydettäessä luovutettava hallussapitolupaa koskeva lupatodistus kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle.

101 §

Ampuma-aserikos

Joka tämän lain vastaisesti tahallaan

1) siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia,

2) kaupallisessa tarkoituksessa korjaa tai muuntaa ampuma-aseen tai aseen osan, pitää ampumarataa taikka kouluttaa ampuma-aseiden käyttöön,

3) lainaa ampuma-aseen tai aseen osan sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö aseelinkeinonharjoittajalle 25 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat taikka

6) laiminlyö 112 a §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseen osa poliisilaitokselle,

on tuomittava *ampuma-aserikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

103 §

Ampuma-aserikkomus

— — — — — — — — — — — — — — —

Ampuma-aserikkomuksesta on tuomittava myös se, joka tämän lain vastaisesti tahallaan

— — — — — — — — — — — — — — —

4) kokonaan tai osittain laiminlyö asekeräilijälle 59 a §:n 1 momentissa tai 60 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö 52 §:n 2 momentissa, 90 §:ssä tai 112 §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää tai luovuttaa lupatodistus poliisille, 74 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden esittää tai luovuttaa Euroopan ampuma-asepassi poliisille taikka 96 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden luovuttaa lupatodistus tai suostumus poliisille,

— — — — — — — — — — — — — — —

106 §

Säilyttäminen, kantaminen ja kuljettaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka yhteensä yli viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai itselataavalla kertatulella toimivaa 6 §:n 2 momentin 12 kohdassa tarkoitettua muuta ampuma-asetta, on aseet säilytettävä sisäasiainministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa. Turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat.

— — — — — — — — — — — — — — —

110 §

Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus

Myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt ja tuodut ampuma-aseet ja patruunat on ennen kauppaan laskemista tai muuta luovuttamista tarkastutettava niiden käyttöturvallisuuden toteamiseksi siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Tarkastuttamisvelvollisuus ei koske sellaisia keräilyllisesti arvokkaita ampuma-aseita ja patruunoita, jotka valmistetaan, korjataan taikka siirretään tai tuodaan Suomeen museossa tai kokoelmassa pitämistä varten.

— — — — — — — — — — — — — — —

Sisäasiainministeriö voi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle patruunoiden tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden. Tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antamisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

112 §

Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan esittäminen

Ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijan on 30 päivän kuluessa ampuma-aseen pysyvästi ampumakelvottomaksi tai aseen osan pysyvästi toimintakelvottomaksi tekemisestä esitettävä ase tai aseen osa kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitokselle. Hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskeva lupatodistus on samalla esitettävä sekä pyydettäessä luovutettava poliisille.

112 a §

Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan siirto ja tuonti Suomeen

Sen, joka siirtää tai tuo Suomeen pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan, on 30 päivän kuluessa siirrosta tai tuonnista esitettävä ase tai aseen osa poliisilaitokselle tarkastusta varten.

116 §

Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

Poliisin on ennen luvan antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen tarkastettava tilat, joissa aseita ja aseen osia säilytetään. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Poliisi voi myös tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän 59 a §:n 1 momentin ja 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston.

— — — — — — — — — — — — — — —

117 a §

Ampuma-aselautakunta

Sisäasiainministeriön yhteydessä toimii ampuma-aselautakunta, joka antaa ministeriön pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Tarkemmat säännökset ampuma-aselautakunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

118 §

Muutoksenhaku

— — — — — — — — — — — — — — —

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa hallinto-oikeudessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttää lääninhallituksen tehtävään määräämä poliisin lääninjohtoon kuuluva virkamies.

Valtionasiamiehellä on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä.

119 §

Tarkemmat säännökset

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

— — — — — — — — — — — — — —

7) ampuma-aseiden ja aseen osien merkitsemisestä sarjanumerolla tai muulla vastaavalla esineen yksilöintiin soveltuvalla merkinnällä;

8) 26 §:n 3 momentin 1 kohdassa säädetystä kokeesta.

— — — — — — — — — — — — — —

Sisäasiainministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseen osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista sekä 112 a §:ssä säädetyssä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.

---

1. *Voimaantulo.* Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2. *Aikaisemman lain nojalla annetut luvat, ennakkosuostumukset ja asekeräilijälle annetut hyväksynnät.* Ampuma-aselain (1/1998) sekä ampuma-aseista ja ampumatarpeista annetun lain (33/1933) nojalla annetut ampuma-aseisiin, aseen osiin sekä patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvät luvat, ennakkosuostumukset, aseelinkeinoluvat sekä asekeräilijälle annetut hyväksynnät jäävät ehtoineen voimaan.

Aikaisemman lain nojalla annettu kaasusumuttimen hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaa, jos luvanhaltijalle annetaan 55 a §:ssä tarkoitettu kaasusumutinlupa.

3. *Asealan elinkeinoluvan hankkiminen kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampumaradan pitämiseen ja kouluttamiseen ampuma-aseiden käyttöön.* Sen, joka tämän lain voimaan tullessa kaupallisessa tarkoituksessa pitää ampumarataa tai kaupallisessa tarkoituksessa kouluttaa ampuma-aseiden käyttöön, on hankittava toiminnan harjoittamiseen oikeuttava asealan elinkeinolupa vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

4. *Ampuma-aseiden säilyttäminen turvakaapissa.* Edellä 106 §:n 2 momentissa tarkoitetut ampuma-aseet on säilytettävä mainitussa momentissa säädetyssä turvakaapissa tai poliisilaitoksen hyväksymässä säilytystilassa kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

5. *Aikaisemman lain aikana vireille tullut lupa- tai valitusasia taikka asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskeva hakemusasia.* Ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevaan lupa- tai valitusasiaan taikka asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskevaan hakemusasiaan, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

Liite
Rinnakkaistekstit

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 43 §:n 1 momentin 8 kohta ja 3 momentti sekä 114 §,
muutetaan 1 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 kohta, 14 ja 15 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 3 ja 6 kohta, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 ja 3 momentti, 27 ja 28 §, 39 §:n 1 ja 2 momentti, 42 §, 43 §:n 1 momentin 7 kohta, 45 §:n otsikko ja 3 momentti, 50 §:n 2 momentti, 52 §:n 1 momentti, 53 §:n 1 momentti, 54 , 57, 61 ja 62 §, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, 68, 69, 70 ja 73 §, 74 §:n 1 momentti, 75 §, 76 §:n 1 momentti, 78 §, 80 §:n 2 ja 3 momentti, 81 §:n 1 momentti, 85 §:n 2 momentti, 87 §:n 1 momentin 3 kohta, 89, 90 ja 101 §, 103 §:n 2 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 kohta, 110 §:n 1 momentti, 112 §, 116 §:n 2 momentti, 118 §:n 3 ja 4 momentti sekä 119 §:n 1 momentin 7 kohta ja 3 momentti sekä
lisätään 19 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta, lakiin uusi 35 a, 45 a, 45 b, 55 a—55 c ja 59 a §, 67 §:n 2 momenttiin uusi 4 a ja 4 b kohta sekä pykälään uusi 3 momentti, lakiin uusi 67 a § ja lain 6 lukuun uusi 83 a §, 106 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 110 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 112 a ja 117 a § sekä 119 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä laissa säädetään ampuma-aseista, koskee myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmiä ja kaasusumuttimia. Kaasusumuttimiin ei kuitenkaan sovelleta 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 36, 57 63, 68, 70—72, 74—77, 80—82, 110, 122, 124, 125 eikä 129 §:ää. Muista soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään 17 §:ssä.

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä laissa säädetään ampuma-aseista, koskee myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmiä ja kaasusumuttimia. Kaasusumuttimiin ei kuitenkaan sovelleta 2—10, 12, 15, 31—33, *35—36, 42—55 ja 56—63 §:ää eikä 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa sekä* 68, 70—72, 74—77, 80—82, *89, 90,* 110, *112 ja 112 a §:ää.* Muista soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään 17 §:ssä.

Voimassa oleva laki

13 §

Kantaminen, kuljettaminen, säilyttäminen ja hallussapito

Tässä laissa tarkoitetaan ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten:
1) kantamisella niiden käyttämistä 43 §:ssä tarkoitettuun hyväksyttävään käyttötarkoitukseen;

— — — — — — — — — — — — — —

14 §

Asealan elinkeino

Asealan elinkeinolla tarkoitetaan kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa:
1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisten vaarallisten ammusten kauppaa ja valmistamista;
2) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamista ja muuntamista.

15 §

Asekeräilijä

Asekeräilijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jonka lääninhallitus on hyväksynyt asekeräilijäksi.

18 §

Luvanvaraisuus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaan luvanvaraista on:
1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto ja tuonti Suomeen, siirto ja vienti Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa, kauppa, hankkiminen,

Ehdotus

13 §

Kantaminen, kuljettaminen, säilyttäminen ja hallussapito

Tässä laissa tarkoitetaan ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten:
1) kantamisella niiden käyttämistä *tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin;*

— — — — — — — — — — — — — —

14 §

Asealan elinkeino

Asealan elinkeinolla tarkoitetaan kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa:
1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisten vaarallisten ammusten kauppaa ja valmistamista;
2) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamista ja muuntamista;
3) ampumaradan pitämistä;
4) ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista.

15 §

Asekeräilijä

Asekeräilijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä *taikka Suomessa rekisteröityä tai julkista tehtävää hoitavaa yhteisöä tai säätiötä,* jonka *sisäasiainministeriö* on hyväksynyt asekeräilijäksi.

18 §

Luvanvaraisuus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaan luvanvaraista on:
1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto ja tuonti Suomeen, siirto ja vienti Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa, kauppa, hankkiminen,

Voimassa oleva laki

hallussapito ja valmistaminen;
2) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaaminen ja muuntaminen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Tämän lain mukaan luvanvaraista ei ole:

— — — — — — — — — — — — — — — —

3) aseen osien hankkiminen ja hallussapito, jos hankkija tai hallussapitäjä on säädettyä tiedostoa pitävä asekeräilijä;

— — — — — — — — — — — — — — — —

6) asianmukaisen luvan nojalla hallussa pidetyn ampuma-aseen tai aseen osan korjaaminen yksityistä tarkoitusta varten.

— — — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Asealan elinkeinolupa

Lääninhallitus, jonka alueella asealan elinkeinoa harjoitetaan, antaa ja peruuttaa luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen (asealan elinkeinolupa).

Lupa voidaan antaa:
1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen;
2) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa; *sekä*
3) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa.

Ehdotus

hallussapito ja valmistaminen;
2) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaaminen ja muuntaminen;
3) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen;
4) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Tämän lain mukaan luvanvaraista ei ole:

— — — — — — — — — — — — — — — —

3) *ampuma-aseiden hallussapito sekä* aseen osien hankkiminen ja hallussapito, jos hankkija tai hallussapitäjä on säädettyä tiedostoa pitävä asekeräilijä;

— — — — — — — — — — — — — — — —

6) asianmukaisen luvan nojalla hallussa pidetyn ampuma-aseen tai aseen osan korjaaminen yksityistä tarkoitusta varten;
7) merkinantopistoolin hallussapito ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa, jos alus on ainoastaan tilapäisesti Suomen aluevesillä.

— — — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Asealan elinkeinolupa

Sisäasiainministeriö antaa ja peruuttaa luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen (asealan elinkeinolupa).

Lupa voidaan antaa:
1) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen;
2) ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;
3) ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;
4) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitet-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	tavaan ampumaradan pitämiseen; sekä *5) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin.*
21 §	21 §
Asealan elinkeinoluvan sisältö ja voimassaoloaika	*Asealan elinkeinoluvan sisältö ja voimassaoloaika*
Asealan elinkeinoluvassa on mainittava toiminta, jota lupa koskee, sekä se, minkälaisia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia lupa koskee. Lupa oikeuttaa harjoittamaan asealan elinkeinoa vain luvassa mainitussa liikkeessä, tehtaassa tai työpajassa. Tilapäisesti elinkeinoa saa kuitenkin harjoittaa muuallakin. Lupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi.	Asealan elinkeinoluvassa on mainittava toiminta, jota lupa koskee, sekä se, minkälaisia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia lupa koskee. Lupa oikeuttaa harjoittamaan asealan elinkeinoa vain luvassa mainitussa *toimipaikassa.* Tilapäisesti elinkeinoa saa kuitenkin harjoittaa muuallakin. Lupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi.
22 §	22 §
Ilmoitus asealan elinkeinoluvan sisältämien tietojen sekä säilytystilojen muutoksesta	*Ilmoitus asealan elinkeinoluvan sisältämien tietojen sekä säilytystilojen muutoksesta*
Asealan elinkeinoa harjoittavan (ase-elinkeinonharjoittaja) on ilmoitettava harjoittamansa asealan elinkeinon lopettamisesta, ase-elinkeinonharjoittajan yhtiömuodon muutoksesta sekä liikkeen, tehtaan tai työpajan sijaintia koskevista muutoksista lupaviranomaiselle 30 päivän kuluessa asealan elinkeinon lopettamisesta, yhtiömuodon muutoksesta taikka liikkeen, tehtaan tai työpajan sijaintia koskevista muutoksista.	Asealan elinkeinoa harjoittavan (ase-elinkeinonharjoittaja) on ilmoitettava harjoittamansa asealan elinkeinon lopettamisesta, ase-elinkeinonharjoittajan yhtiömuodon muutoksesta sekä *toimipaikan* sijaintia koskevista muutoksista lupaviranomaiselle 30 päivän kuluessa asealan elinkeinon lopettamisesta, yhtiömuodon muutoksesta taikka *toimipaikan* sijaintia koskevista muutoksista.
25 §	25 §
Velvollisuus tiedoston pitämiseen	*Velvollisuus tiedoston pitämiseen*
Ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä tiedostoa ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista siten kuin asetuksella tarkem-	*Kaupan harjoittamiseen, valmistamiseen, korjaamiseen tai muuntamiseen oikeutetun* ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä tiedostoa ampuma-aseista, aseen osista,

Voimassa oleva laki

min säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista siten kuin *valtioneuvoston* asetuksella tarkemmin säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Vastuuhenkilö

— — — — — — — — — — — — — — — —

Vastuuhenkilön hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa se lääninhallitus, joka antaa asealan elinkeinoluvan. Jos se on ase-elinkeinonharjoittajan toiminnan laajuuden vuoksi tarpeen, hyväksynnän antava viranomainen voi vaatia, että vastuuhenkilöitä on useampi kuin yksi.

Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä luotettava ja asealan elinkeinon harjoittamiseen sopivana pidettävä henkilö, jolla on:

1) sellainen perehtyneisyys ampuma-aseisiin, aseen osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää; sekä

2) 27 §:n 1 momentissa tarkoitettu aseenkäsittelylupa.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Vastuuhenkilön hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa *sisäasiainministeriö*. Jos se on ase-elinkeinonharjoittajan toiminnan laajuuden vuoksi tarpeen, hyväksynnän antava viranomainen voi vaatia, että vastuuhenkilöitä on useampi kuin yksi.

Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä luotettava ja asealan elinkeinon harjoittamiseen sopivana pidettävä henkilö, jolla on:

1) sellainen perehtyneisyys ampuma-aseisiin, aseen osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää, *ja joka on suorittanut hyväksytysti sisäasiainministeriön järjestämän kokeen*; sekä

2) 27 §:n 1 momentissa tarkoitettu aseenkäsittelylupa.

27 §

Aseenkäsittelylupa

Ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka kuljettaa, säilyttää tai muuten käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia, on oltava siihen lupa (aseenkäsittelylupa). Lupa oikeuttaa luvanhaltijan kuljettamaan, säilyttämään ja muuten käsittelemään ase-elinkeinonharjoittajalla tämän lain mukaisesti annetun luvan nojalla kuljetettavina tai säilytettävinä olevia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia asealalla harjoitettavaan elinkeinotoimintaan kuuluvalla tavalla. Lupa oikeuttaa esittely- tai kokeilutarkoituksessa myös ampumaan edellä tarkoitetuilla ampuma-aseilla, jos se on

27 §

Aseenkäsittelylupa

Ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka kuljettaa, säilyttää tai muuten käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia, on oltava siihen lupa (aseenkäsittelylupa). Lupa oikeuttaa luvanhaltijan kuljettamaan, säilyttämään ja muuten käsittelemään ase-elinkeinonharjoittajalla tämän lain mukaisesti annetun luvan nojalla kuljetettavina tai säilytettävinä olevia ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia asealalla harjoitettavaan elinkeinotoimintaan kuuluvalla tavalla. Lupa oikeuttaa esittely-, kokeilu- tai *koulutus*tarkoituksessa myös ampumaan edellä tarkoitetuilla ampuma-aseilla, jos se

Voimassa oleva laki

asealalla harjoitettavan elinkeinotoiminnan kannalta tarpeellista.

Aseenkäsittelylupa voidaan antaa *aseelinkeinonharjoittajan palveluksessa olevalle* 18 vuotta täyttäneelle henkilölle, jota terveydentilansa ja käyttäytymisensä perusteella on pidettävä sopivana käsittelemään ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

Aseenkäsittelyluvan antaa ja peruuttaa luvan hakijan kotikunnan poliisilaitos.

28 §

Aseenkäsittelyluvan voimassaoloaika

Aseenkäsittelylupa annetaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Ehdotus

on asealalla harjoitettavan elinkeinotoiminnan kannalta tarpeellista.

Aseenkäsittelylupa voidaan antaa 1 momentissa tarkoitetun lisäksi myös henkilölle, joka työssään tilapäisesti kuljettaa, säilyttää tai muuten käsittelee ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Aseenkäsittelylupa voidaan antaa 18 vuotta täyttäneelle henkilölle, jota terveydentilansa ja käyttäytymisensä perusteella on pidettävä sopivana käsittelemään ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

Aseenkäsittelyluvan antaa ja peruuttaa luvan hakijan kotikunnan poliisilaitos.

28 §

Aseenkäsittelyluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Aseenkäsittelylupa annetaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan ampuma-aseella ei saa ampua tai jonka mukaan lupa oikeuttaa käsittelemään vain lupaan merkittyjä ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

35 a §

Määräaikainen kaupallinen siirtolupa

Sisäasiainministeriö voi antaa useampaa eri siirtoa varten määräaikaisesti voimassa olevan kaupallisen siirtoluvan (määräaikainen kaupallinen siirtolupa). Luvan antamisen edellytyksenä on sen lisäksi mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään, että esineiden vastaanottajana on sama toisessa EU:n jäsenvaltiossa oleva aseelinkeinonharjoittaja.

Siirroista on kirjallisesti ilmoitettava sisäasiainministeriölle ennen siirtoa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Voimassa oleva laki

39 §

Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä lupien raukeaminen ja peruuttaminen

Kaupallinen ennakkosuostumus, kaupallinen tuontilupa, kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa, kaupallinen siirtolupa, kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa raukeavat, jos asealan elinkeinolupa raukeaa tai peruutetaan.

Lupaviranomaisen on peruutettava antamansa kaupallinen siirtolupa, kaupallinen vientilupa, kaupallinen kauttakuljetuslupa, kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa, jos siirrolle, viennille tai kauttakuljetukselle on määrämaan viranomaisen ilmoituksen mukaan este. Kaupallinen siirtolupa on peruutettava myös, jos siirto-olosuhteet eivät enää ole turvalliset.

---

42 §

Hankkimislupa

Luvan ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen (hankkimislupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan poliisilaitos. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin hakijan kotikunnan lääninhallitus. Hankkimislupa oikeuttaa myös aseen ja aseen osan väliaikaiseen hallussapitoon. Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

Jos hakijalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hänen on esitettävä asuinmaansa viranomaisen antama suostumus hakemuksessa

Ehdotus

39 §

Kaupallisen ennakkosuostumuksen sekä lupien raukeaminen ja peruuttaminen

Kaupallinen ennakkosuostumus, kaupallinen tuontilupa, kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa, kaupallinen siirtolupa, *määräaikainen kaupallinen siirtolupa,* kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa raukeavat, jos asealan elinkeinolupa raukeaa tai peruutetaan.

Lupaviranomaisen on peruutettava antamansa kaupallinen siirtolupa, *määräaikainen kaupallinen siirtolupa,* kaupallinen vientilupa, kaupallinen kauttakuljetuslupa, kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa, jos siirrolle, viennille tai kauttakuljetukselle on määrämaan viranomaisen ilmoituksen mukaan este *taikka jos sille on ulko- tai turvallisuuspoliittinen este.* Kaupallinen siirtolupa *ja määräaikainen kaupallinen siirtolupa* on peruutettava myös, jos siirto-olosuhteet eivät enää ole turvalliset.

---

42 §

Hankkimislupa

Luvan ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen (hankkimislupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan *tai kotipaikan* poliisilaitos. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin *sisäasiainministeriö.* Hankkimislupa oikeuttaa myös aseen ja aseen osan väliaikaiseen hallussapitoon. Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

Jos hakijalla ei ole kotikuntaa Suomessa, *luvan antaa ja peruuttaa hakijan oleskelupaikan poliisilaitos. Hakijan* on esitettävä

Voimassa oleva laki

tarkoitetun ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen. Hänen on lisäksi annettava kirjallinen selvitys aikomuksestaan pitää hallussa ampuma-asetta ja aseen osaa Suomessa.

Lupahakemus jätetään kotikunnan poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. Erityisestä syystä sen voi jättää myös muuhun poliisilaitokseen tai Suomen ulkomaan edustustoon.

43 §

Hyväksyttävät käyttötarkoitukset

Hankkimislupa voidaan antaa seuraaviin käyttötarkoituksiin:

— — — — — — — — — — — — — — — —

7) merkinanto;
8) henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden suojeleminen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden suojelemiseksi lupa voidaan antaa vain kaasusumuttimen hankkimiseen.

45 §

Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset

— — — — — — — — — — — — — — — —

Muuta ampuma-asetta kuin kaasusumutinta sekä aseen osaa varten lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa vain asekeräilijälle, jolla on lääninhallituksen hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseen osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

Ehdotus

asuinmaansa viranomaisen antama suostumus hakemuksessa tarkoitetun ampuma-aseen ja aseen osan hankkimiseen. Hänen on lisäksi annettava kirjallinen selvitys aikomuksestaan pitää hallussa ampuma-asetta ja aseen osaa Suomessa.

Lupahakemus jätetään *1 ja 2 momentissa tarkoitettuun* poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. *Poliisilaitos voi oikeuttaa hakijan jättämään hakemuksen myös muulla tavoin kuin henkilökohtaisesti, jos poliisilaitos on jo aikaisemmin antanut hakijalle ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan. Yhteisön tai säätiön lupahakemuksen jättää 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava.* Erityisestä syystä *hakemuksen* voi jättää myös muuhun poliisilaitokseen tai Suomen ulkomaan edustustoon.

43 §

Hyväksyttävät käyttötarkoitukset

Hankkimislupa voidaan antaa seuraaviin käyttötarkoituksiin:

— — — — — — — — — — — — — — — —

7) merkinanto.
(kumotaan)

— — — — — — — — — — — — — — — —

(3 mom. kumotaan)

45 §

Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle

— — — — — — — — — — — — — — — —

Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa vain asekeräilijälle, jolla on *sisäasiainministeriön* hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseen osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 a §

Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset yhteisölle ja säätiölle

Hankkimislupa voidaan antaa Suomessa rekisteröidylle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle tai säätiölle, jota on toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia. Lupa voidaan antaa vain hakijalle, jonka ampuma-aseiden ja aseen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt ja jolla on 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava.

Hankkimisluvan saajaa koskevien edellytysten osalta noudatetaan lisäksi soveltuvin osin, mitä 45 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

45 b §

Yhteisön ja säätiön asevastaava

Edellä 45 a §:ssä tarkoitetulla yhteisöllä ja säätiöllä on oltava ampuma-aseista, aseen osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista huolehtiva henkilö (asevastaava), joka vastaa siitä, että tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjä velvoitteita sekä lupaehtoja noudatetaan. Asevastaavan on oltava yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka osallistuttava muuten sen toimintaan.

Asevastaavan hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa yhteisön tai säätiön kotipaikan poliisilaitos. Poliisilaitos voi vaatia, että asevastaavia on useampia kuin yksi, jos se yhteisön tai säätiön toiminta huomioon ottaen on tarpeen. Asevastaavaksi voidaan hyväksyä sellainen 18 vuotta täyttänyt henkilö, jota terveydentilansa, käyttäytymisensä ja perehtyneisyytensä perusteella on pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia.

Hyväksyntä oikeuttaa hankkimaan, hallussapitämään ja luovuttamaan yhteisölle tai säätiölle annetussa luvassa tarkoitettuja ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia.

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — — —

Lupa voidaan antaa 45 §:ssä säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 43 ja 44 §:ssä säädetään.

52 §

Hallussapitolupa

Sen, joka on hankkimisluvan nojalla hankkinut taikka yksityisen valmistamisluvan nojalla valmistanut tai muuntanut ampuma-aseen tai aseen osan, on luvan voimassa ollessa haettava lupaa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon (hallussapitolupa). Lupaa on kuitenkin haettava *viimeistään* 30 päivän kuluessa hankkimisesta taikka valmistamisesta tai muuntamisesta. Luvan antaa ja peruuttaa kotikunnan poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

53 §

Hallussapitoluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Hallussapitolupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi. *Kaasusumutinta sekä* sellaista työtä varten, jossa ampuma-ase on välttämätön, lupa annetaan kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

54 §

Rinnakkaislupa

Ampuma-aseeseen tai aseen osaan, johon toisella on hallussapitolupa, voidaan luvanhaltijan suostumuksella antaa rinnakkainen oikeus hallussapitoon (rinnakkaislupa). Valtion suostumuksella rinnakkaislupa voidaan antaa myös valtion omistamaan ampuma-

Ehdotus

50 §

Yksityinen valmistamislupa

— — — — — — — — — — — — — — —

Lupa voidaan antaa 45 *tai 45 a* §:ssä säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 43 ja 44 §:ssä säädetään.

52 §

Hallussapitolupa

Sen, joka on hankkimisluvan nojalla hankkinut taikka yksityisen valmistamisluvan nojalla valmistanut tai muuntanut ampuma-aseen tai aseen osan, on luvan voimassa ollessa haettava lupaa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon (hallussapitolupa). Lupaa on kuitenkin haettava 30 päivän kuluessa hankkimisesta taikka valmistamisesta tai muuntamisesta. Luvan antaa ja peruuttaa kotikunnan *tai kotipaikan* poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

53 §

Hallussapitoluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Hallussapitolupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi. Sellaista työtä varten, jossa ampuma-ase on välttämätön, lupa annetaan kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

54 §

Rinnakkaislupa

Ampuma-aseeseen tai aseen osaan, johon on *annettu* hallussapitolupa, voidaan luvanhaltijan suostumuksella antaa rinnakkainen oikeus hallussapitoon (rinnakkaislupa). Valtion suostumuksella rinnakkaislupa voidaan antaa myös valtion omistamaan ampuma-

Voimassa oleva laki

aseeseen tai aseen osaan. Keräilykokoelmaan kuuluvaan ampuma-aseeseen tai aseen osaan rinnakkaislupa voidaan antaa vain asekeräilijälle. Luvan antaa ja peruuttaa 42 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomainen.

Lupa voidaan antaa 45 §:ssä säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 43 ja 44 §:ssä säädetään.

Lupaa haettaessa on esitettävä *joko hallussapitolupaa koskeva lupatodistus ja* luvanhaltijan suostumus tai valtion suostumus rinnakkaisluvan antamiseen. Lupaviranomainen voi lisäksi vaatia, että ampuma-ase tai aseen osa esitetään poliisille.

Ehdotus

aseeseen tai aseen osaan. Keräilykokoelmaan kuuluvaan ampuma-aseeseen tai aseen osaan rinnakkaislupa voidaan antaa vain asekeräilijälle. Luvan antaa ja peruuttaa 42 §:n 1 *tai 2* momentissa tarkoitettu viranomainen.

Lupa voidaan antaa 45 §:ssä säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 43 ja 44 §:ssä säädetään.

Lupaa haettaessa on esitettävä luvanhaltijan suostumus tai valtion suostumus rinnakkaisluvan antamiseen. Lupaviranomainen voi lisäksi vaatia, että ampuma-ase tai aseen osa esitetään poliisille.

55 a §

Kaasusumutinlupa

Luvan kaasusumuttimen hankkimiseen ja hallussapitoon (kaasusumutinlupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos noudattaen soveltuvin osin, mitä 42 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Lupa annetaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa myös toistaiseksi.

Lupa oikeuttaa luvan voimassaoloaikana hankkimaan, hallussapitämään ja vaihtamaan lupaan merkityt kaasusumuttimet. Yhteisölle annettava lupa oikeuttaa luvansaajan palveluksessa olevan 18 vuotta täyttäneen henkilön, joka on riittävästi perehtynyt kaasusumuttimen turvalliseen käsittelemiseen, kantamaan luvassa tarkoitettua kaasusumutinta työssä, jos se on oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojelemiseksi välttämätöntä.

55 b §

Kaasusumutinluvan antamisen edellytykset

Lupa kaasusumutinlupaan voidaan antaa seuraaviin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) koulutus taikka näytös, kuvaus tai muu vastaava esitys;
2) museossa tai kokoelmassa pitäminen;
3) oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojeleminen.

Lupa voidaan antaa luonnolliselle henkilölle, joka täyttää 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. Lupa voidaan antaa myös yhteisölle tai säätiölle, joka täyttää 45 a §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. Yhteisön ja säätiön asevastaavan osalta noudatetaan, mitä 45 b §:ssä säädetään.

Luvanhakijan, joka on luonnollinen henkilö, sekä asevastaavan on osoitettava, että hän on koulutuksessaan tai muuten riittävästi perehtynyt kaasusumuttimen turvalliseen käsittelemiseen.

55 c §

Kaasusumutinluvan lupaehdot

Lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan tai vaihtamaan sumutinta taikka jonka mukaan yhteisölle annettava lupa ei oikeuta luvansaajan palveluksessa olevaa henkilöä kantamaan sumutinta työssä.

Lisäksi lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa oikeuttaa kantamaan kaasusumutinta vain lupaan merkityssä työtehtävässä tai paikassa.

57 §

Asekeräilijäksi hyväksyminen

Asekeräilijän hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa hakijan kotikunnan lääninhallitus.

Asekeräilijäksi voidaan hyväksyä luonnollinen henkilö, joka täyttää 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset ja joka ampuma-aseita tai aseen osia museossa tai kokoelmassa pitääkseen esittää hyväksyttävän suunnitelman järjestelmällistä asekeräilyä varten sekä jolla on toiminnan harjoittamista varten tarpeellinen asehistoriallinen ja asetekninen asiantuntemus.

57 §

Asekeräilijäksi hyväksyminen

Asekeräilijän hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa *sisäasiainministeriö.*

Asekeräilijäksi voidaan hyväksyä luonnollinen henkilö, joka täyttää 45 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset. *Asekeräilijäksi voidaan hyväksyä myös Suomessa rekisteröity tai julkista tehtävää hoitava yhteisö tai säätiö, jota on toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella pidettävä sopivana pitämään hallussa ampuma-aseita ja aseen osia ja jolla on 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava. Hyväksyntä*

Voimassa oleva laki

Hakemus jätetään kotikunnan poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. Erityisestä syystä sen voi jättää myös muuhun poliisilaitokseen.

61 §

Patruunoiden hankkiminen ja hallussapito

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa ja rinnakkaislupa oikeuttavat hankkimaan ja pitämään hallussa luvassa tarkoitettuun ampuma-aseeseen soveltuvia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita. Lupaviranomainen voi kuiten-

Ehdotus

voidaan antaa hakijalle, joka ampuma-aseita tai aseen osia museossa tai kokoelmassa pitääkseen esittää hyväksyttävän suunnitelman järjestelmällistä asekeräilyä varten. *Hakijana olevalla luonnollisella henkilöllä ja asevastaavalla on oltava* toiminnan harjoittamista varten tarpeellinen asehistoriallinen ja asetekninen asiantuntemus.

Hakemus jätetään kotikunnan *tai kotipaikan* poliisilaitokseen henkilökohtaisesti. *Yhteisön tai säätiön hakemuksen jättää asevastaava.* Erityisestä syystä *hakemuksen* voi jättää myös muuhun poliisilaitokseen.

59 a §

Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista

Sisäasiainministeriö voi hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään hallussapitoluvan hakemisen sijasta tiedostoa hankkimistaan, valmistamistaan tai muuntamistaan ampuma-aseista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Oikeus lakkaa olemasta voimassa ja ampuma-aseiden osalta menetellään siten kuin 8 luvussa säädetään, jos asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa tai se peruutetaan.

Tiedostoa pitävän asekeräilijän on 60 päivän kuluessa ampuma-aseen hankkimisesta, valmistamisesta tai muuntamisesta palautettava hankkimislupa tai yksityinen valmistamislupa luvan antaneelle viranomaiselle.

Tiedoston esittämisestä ja luovuttamisesta poliisille on voimassa, mitä 60 §:n 2 momentissa säädetään.

61 §

Patruunoiden hankkiminen ja hallussapito

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa ja rinnakkaislupa oikeuttavat hankkimaan ja pitämään hallussa *sellaisia* muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita, *jotka soveltuvat käytettäväksi ampuma-aseessa, jonka lainaamiseen lu-*

Voimassa oleva laki

kin sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan ja pitämään hallussa keräilykokoelmaan kuuluvaan aseeseen soveltuvia patruunoita.

Ehdotus

vanhaltijalla on oikeus siten kuin 87 §:n 1 momentissa säädetään. Lupaviranomainen voi kuitenkin sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan ja pitämään hallussa keräilykokoelmaan kuuluvaan *tai muistoesineenä säilytettävään* aseeseen soveltuvia patruunoita.

62 §

Ampumatarvikelupa

Luvan patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen, valmistamiseen ja hallussapitoon (ampumatarvikelupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan poliisilaitos.

Lupa voidaan antaa 45 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä ampuma-aseista ja aseen osista 42 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Lupa erityisen vaarallisten patruunoiden ja ammusten hankkimiseen, valmistamiseen ja hallussapitoon voidaan antaa vain erityisestä syystä.

62 §

Ampumatarvikelupa

Luvan patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen, valmistamiseen ja hallussapitoon (ampumatarvikelupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan *tai kotipaikan* poliisilaitos.

Lupa voidaan antaa 45 §:n 1 momentissa *tai 45 a §:n 1 momentissa* säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä ampuma-aseista ja aseen osista 42 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Lupa erityisen vaarallisten patruunoiden ja ammusten hankkimiseen, valmistamiseen ja hallussapitoon voidaan antaa vain erityisestä syystä.

65 §

Suostumus

— — — — — — — — — — — — — — — —

Suostumus annetaan henkilölle, jolla on kyseistä ampuma-asetta tai aseen osaa koskeva hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa taikka oikeus kyseisten patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon. Hankkimislupaa, yksityistä valmistamislupaa taikka patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskeva lupatodistus on esitettävä poliisille suostumusta haettaessa.

— — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — —

Suostumus annetaan *luonnolliselle* henkilölle, jolla on kyseistä ampuma-asetta tai aseen osaa koskeva hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, *kaasusumutinlupa* taikka oikeus kyseisten patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon. *Suostumus annetaan myös 45 b §:ssä tarkoitetulle asevastaavalle, jolla on yhteisölle tai säätiölle annetun luvan nojalla oikeus esineen hankkimiseen ja hallussapitoon.* Hankkimislupaa, yksityistä valmistamislupaa, *kaasusumutinlupaa* taikka patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskeva lupatodistus on esitettävä poliisille suostumusta haettaessa.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
66 §	66 §
Lupien ja suostumuksen raukeaminen	*Lupien ja suostumuksen raukeaminen*
Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaa:	Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaa:
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
4) kun luvanhaltija kuolee.	4) kun luvanhaltija kuolee *taikka yhteisö tai säätiö on niitä koskevien säännösten mukaan lakannut.*
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Suostumus raukeaa, kun hankkimislupa taikka patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon annettu lupa raukeaa tai jos se peruutetaan.	Suostumus raukeaa, kun hankkimislupa, *yksityinen valmistamislupa, kaasusumutinlupa* taikka patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen ja hallussapitoon annettu lupa raukeaa tai jos se peruutetaan.
67 §	
Lupien peruuttaminen	
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttava lupa voidaan peruuttaa, jos:	Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttava lupa voidaan peruuttaa, jos:
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
	4 a) yhteisö tai säätiö taikka sen 45 b §:ssä tarkoitettu asevastaava on rikkonut tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja taikka muuten osoittanut piittaamattomuutta ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevien säännösten noudattamisessa;
	4 b) yhteisö tai säätiö ei enää täytä 45 a §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä;
	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
	Rinnakkaisluvan peruuttavan viranomaisen on ilmoitettava rinnakkaisluvan peruuttamisesta hallussapitoluvan haltijalle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

67 a §

Asevastaavalle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen

Asevastaavalle annettu hyväksyntä raukeaa, kun asevastaava kuolee taikka yhteisö tai säätiö on niitä koskevien säännösten mukaan lakannut.

Asevastaavalle annettu hyväksyntä on peruutettava, jos yhteisö tai säätiö taikka asevastaava sitä pyytää.

Asevastaavalle annettu hyväksyntä voidaan peruuttaa 67 §:n 2 momentin 1 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa taikka jos yhteisölle tai säätiölle annetut ampumaaseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavat luvat raukeavat tai ne peruutetaan.

68 §

Asekeräilijälle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa, kun asekeräilijä kuolee.

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä on peruutettava, jos asekeräilijä sitä pyytää.

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä voidaan peruuttaa 67 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

68 §

Asekeräilijälle annetun hyväksynnän raukeaminen ja peruuttaminen

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa, kun asekeräilijä kuolee *taikka yhteisö tai säätiö on niitä koskevien säännösten mukaan lakannut.*

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä on peruutettava, jos asekeräilijä sitä pyytää.

Asekeräilijälle annettu hyväksyntä voidaan peruuttaa 67 §:n 2 momentin 1—4 *sekä 4 a ja 4 b* kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

69 §

Varoitus

Lupaviranomainen tai asekeräilijälle hyväksynnän antanut viranomainen voi ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttavan luvan tai hyväksynnän peruuttamisen sijasta antaa varoituksen, jos luvan tai hyväksynnän peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

69 §

Varoitus

Lupaviranomainen *taikka asevastaavalle* tai asekeräilijälle hyväksynnän antanut viranomainen voi ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen tai hallussapitoon oikeuttavan luvan tai hyväksynnän peruuttamisen sijasta antaa varoituksen, jos luvan tai hyväksynnän peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

Voimassa oleva laki

70 §

Aseen osasta tehtävä ilmoitus ja aseen osan esittäminen

Jos oikeus aseen osan hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu siihen, että jollakulla on oikeus 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista vastaavista aseen osista kootun ampuma-aseen hallussapitoon, hänen on 30 päivän kuluessa aseen osan hankkimisesta tehtävä hankkimisesta ilmoitus kotikuntansa poliisilaitokselle siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Aseen osa on samalla esitettävä.

73 §

Siirto ja tuonti Suomeen hallussapitoon annettujen lupien nojalla

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa ja rinnakkaislupa oikeuttavat siirtämään ja tuomaan Suomeen yksityistä tarkoitusta varten luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita.

Ampumatarvikelupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitut patruunat ja ammukset.

Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon annettu lupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita sekä pitämään niitä hallussa enintään kolme kuukautta siitä, kun ne on siirretty tai tuotu Suomeen. Edellytyksenä on, että siirron tai tuonnin tarkoituksena on osallistuminen Norjassa, Ruotsissa, Tanskassa tai Suomessa järjestettävään ampuma- tai metsästystapahtumaan. Lupa oikeuttaa myös siirtämään esineet takaisin Ruotsiin tai Tanskaan.

Ehdotus

70 §

Aseen osasta tehtävä ilmoitus ja aseen osan esittäminen

Jos oikeus aseen osan hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu siihen, että jollakulla on oikeus 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista vastaavista aseen osista kootun ampuma-aseen hallussapitoon, *tämän* on 30 päivän kuluessa aseen osan hankkimisesta tehtävä hankkimisesta ilmoitus kotikuntansa *tai kotipaikkansa* poliisilaitokselle siten kuin *valtioneuvoston* asetuksella tarkemmin säädetään. Aseen osa on samalla esitettävä.

73 §

Siirto ja tuonti Suomeen hallussapitoon annettujen lupien nojalla

Hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa, rinnakkaislupa ja *kaasusumutinlupa* oikeuttavat siirtämään ja tuomaan Suomeen yksityistä tarkoitusta varten luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita.

Ampumatarvikelupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitut patruunat ja ammukset.

Norjassa, Ruotsissa, *Islannissa* tai Tanskassa ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon annettu lupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitun ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän luvassa mainitussa aseessa käytettäviksi soveltuvia patruunoita sekä pitämään niitä hallussa enintään kolme kuukautta siitä, kun ne on siirretty tai tuotu Suomeen. Edellytyksenä on, että siirron tai tuonnin tarkoituksena on osallistuminen Norjassa, Ruotsissa, *Islannissa*, Tanskassa tai Suomessa järjestettävään ampuma- tai metsästystapahtumaan. Lupa oikeuttaa myös siirtämään esineet takaisin Ruotsiin tai Tanskaan.

Voimassa oleva laki

74 §

Euroopan ampuma-asepassi

Kotikunnan poliisilaitos antaa Euroopan ampuma-asepassin sille, jolla on hallussapitoluvan tai rinnakkaisluvan nojalla oikeus ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon. Hallussapitolupaa tai rinnakkaislupaa koskeva lupatodistus on esitettävä poliisille ampuma-asepassia haettaessa.

---

75 §

Siirto ja tuonti Suomeen sekä hallussapito Euroopan ampuma-asepassin nojalla

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa siirtää ja tuoda Suomeen ampumaurheilussa käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun B-, C- tai D-luokkaan kuuluvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun C- tai D-luokkaan kuuluvan, ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän aseessa käytettäviksi soveltuvia *muita kuin erityisen vaarallisia patruunoita*. Ampuma-asepassin haltijalla on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto tai tuonti on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi. Ampuma-asepassin haltija saa myös pitää hallussaan ampuma-asetta, aseen osaa ja patruunoita niin kauan kuin se on välttämätöntä ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Euroopan ampuma-asepassi on pidettävä mukana ampuma-asetta, aseen osaa tai patruunoita kannettaessa ja kuljetettaessa.

76 §

Yksityinen ennakkosuostumus

Ennakkosuostumuksen ampuma-aseen,

Ehdotus

74 §

Euroopan ampuma-asepassi

Kotikunnan poliisilaitos antaa Euroopan ampuma-asepassin *luonnolliselle henkilölle*, jolla on hallussapitoluvan tai rinnakkaisluvan nojalla oikeus ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon. Hallussapitolupaa tai rinnakkaislupaa koskeva lupatodistus on esitettävä poliisille ampuma-asepassia haettaessa.

---

75 §

Siirto ja tuonti Suomeen sekä hallussapito Euroopan ampuma-asepassin nojalla

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa siirtää ja tuoda Suomeen ampumaurheilussa käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun B-, C- tai D-luokkaan kuuluvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun C- tai D-luokkaan kuuluvan, ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän aseessa käytettäviksi soveltuvia patruunoita. Ampuma-asepassin haltijalla on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto tai tuonti on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi. Ampuma-asepassin haltija saa myös pitää hallussaan ampuma-asetta, aseen osaa ja patruunoita niin kauan kuin se on välttämätöntä ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Euroopan ampuma-asepassi on pidettävä mukana ampuma-asetta, aseen osaa tai patruunoita kannettaessa ja kuljetettaessa.

76 §

Yksityinen ennakkosuostumus

Ennakkosuostumuksen ampuma-aseen,

Voimassa oleva laki

aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomeen yksityistä tarkoitusta varten (yksityinen ennakkosuostumus) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

78 §

Yksityinen tuontilupa

Luvan ampuma-aseen, aseen osan *ja aseessa käytettäviksi soveltuvien muiden kuin* erityisten vaarallisten patruunoiden siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityistä tarkoitusta varten (yksityinen tuontilupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan poliisilaitos. Lupa oikeuttaa pitämään hallussa ampuma-asetta ja aseen osaa *sekä tarpeellista määrää edellä tarkoitettuja* patruunoita.

Lupa voidaan antaa 45 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 43 ja 44 §:ssä säädetään. Sen, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, on lisäksi esitettävä asuinmaansa viranomaisen antama todistus, josta ilmenee, että hänellä on asuinmaassaan oikeus kyseisen ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon.

Ehdotus

aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomeen yksityistä tarkoitusta varten (yksityinen ennakkosuostumus) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan *taikka kotipaikan* poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

78 §

Yksityinen tuontilupa

Luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten *ammusten* siirtoon ja tuontiin Suomeen yksityistä tarkoitusta varten (yksityinen tuontilupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan poliisilaitos. Lupa oikeuttaa pitämään hallussa ampuma-asetta, aseen osaa, patruunoita *ja erityisen vaarallisia ammuksia.*

Lupa voidaan antaa *luonnolliselle henkilölle* 45 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin noudattaen soveltuvin osin, mitä 43 ja 44 §:ssä, *55 b §:n 1 momentissa ja 62 §:n 3 momentissa* säädetään. Sen, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, on lisäksi esitettävä asuinmaansa viranomaisen antama todistus, josta ilmenee, että hänellä on asuinmaassaan oikeus kyseisen ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon.

80 §

Suomesta tapahtuvan siirron luvanvaraisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa kuitenkin siirtää Suomesta ampumaurheilussa käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun B-, C- tai D-luokkaan kuuluvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun C- tai D-luokkaan kuuluvan, ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän aseessa käytettäviksi soveltuvia *muita*

— — — — — — — — — — — — — — —

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa kuitenkin siirtää Suomesta ampumaurheilussa käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun B-, C- tai D-luokkaan kuuluvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan, asedirektiivissä tarkoitettuun C- tai D-luokkaan kuuluvan, ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseen ja aseen osan sekä tarpeellisen määrän aseessa käytettäviksi soveltuvia

Voimassa oleva laki

kuin erityisen vaarallisia patruunoita. Siirtäjällä on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto Suomesta yksityistä tarkoitusta varten ei edellytä erityistä lupaa, jos siirtäjällä on kunkin EU:hun kuuluvan kauttakulkumaan ja määrämaan viranomaisen niiden hallussapitoon antama lupa.

81 §

Yksityinen siirtolupa

Luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta yksityistä tarkoitusta varten (yksityinen siirtolupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

patruunoita. Siirtäjällä on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto Suomesta yksityistä tarkoitusta varten ei edellytä erityistä lupaa, jos siirtäjällä on kunkin EU:hun kuuluvan kauttakulkumaan ja määrämaan viranomaisen niiden hallussapitoon antama lupa *tai siirto ei näiden maiden säännösten mukaan edellytä lupaa.*

81 §

Yksityinen siirtolupa

Luvan ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta yksityistä tarkoitusta varten (yksityinen siirtolupa) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai oleskelupaikan *taikka kotipaikan* poliisilaitos.

— — — — — — — — — — — — — — —

83 a §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava sisäasiainministeriölle hankkimisluvassa, yksityisessä valmistamisluvassa, kaasusumutinluvassa ja yksityisessä tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

85 §

Pysyvään luovuttamiseen oikeutetut

— — — — — — — — — — — — — — —

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ampuma-aseen, aseen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia saa yksityistä tarkoitusta varten luovuttaa pysyvästi vain hallussapitoluvan haltija ja patruunoita tai

— — — — — — — — — — — — — — —

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ampuma-aseen, aseen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia saa yksityistä tarkoitusta varten luovuttaa pysyvästi vain hallussapitoluvan *tai kaasusumutinluvan*

Voimassa oleva laki

erityisen vaarallisia ammuksia lisäksi rinnakkaisluvan tai ampumatarvikeluvan haltija.

87 §

Ampuma-aseen ja aseen osan lainaaminen

Ampuma-aseen saa lainata toiselle seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

3) pienoiskiväärin tai mustaruutiaseen saa lainata vain sille, jolla on oikeus haulikon, kiväärin, pienoiskiväärin, pistoolin, revolverin tai yhdistelmäaseen hallussapitoon;

— — — — — — — — — — — — — — — — —

89 §

Luovutusilmoitus

Sen, joka luovuttaa pysyvästi toiselle ampuma-aseen tai aseen osan, on tehtävä 30 päivän kuluessa luovuttamisesta asiasta ilmoitus (luovutusilmoitus) ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen oikeuttaneen luvan antaneelle tai muulle poliisilaitokselle. Ilmoitusvelvollisuus ei koske ase-elinkeinonharjoittajien välisiä luovutuksia. Ilmoituksessa on mainittava asetuksella tarkemmin säädettävät tiedot.

90 §

Hallussapitolupaa koskevan todistuksen esittämis- ja luovuttamisvelvollisuus

Hallussapitoluvan haltijan on 30 päivän kuluessa ampuma-aseen tai aseen osan luovuttamisesta pysyvästi toiselle esitettävä sekä pyydettäessä luovutettava hallussapitolupaa koskeva lupatodistus kotikuntansa poliisilaitokselle.

Ehdotus

haltija ja patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia lisäksi rinnakkaisluvan tai ampumatarvikeluvan haltija.

87 §

Ampuma-aseen ja aseen osan lainaaminen

Ampuma-aseen saa lainata toiselle seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

3) pienoiskiväärin tai mustaruutiaseen saa lainata vain sille, jolla on oikeus haulikon, kiväärin, pienoiskiväärin, pistoolin, revolverin, yhdistelmäaseen *tai mustaruutiaseen* hallussapitoon;

— — — — — — — — — — — — — — — — —

89 §

Luovutusilmoitus

Sen, joka luovuttaa pysyvästi toiselle ampuma-aseen tai aseen osan, on tehtävä 30 päivän kuluessa luovuttamisesta asiasta ilmoitus (luovutusilmoitus) ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen oikeuttaneen luvan antaneelle tai muulle poliisilaitokselle. Ilmoitusvelvollisuus ei koske *ampuma-aseiden tai aseen osien kaupan harjoittamiseen tai valmistamiseen luvan saaneiden* ase-elinkeinonharjoittajien välisiä luovutuksia, *joissa luovutuksen kohteena on ampuma-ase tai aseen osa, jolle ei ole annettu hallussapitolupaa.* Ilmoituksessa on mainittava *valtioneuvoston* asetuksella tarkemmin säädettävät tiedot.

90 §

Hallussapitolupaa koskevan todistuksen esittämis- ja luovuttamisvelvollisuus

Hallussapitoluvan haltijan on 30 päivän kuluessa ampuma-aseen tai aseen osan luovuttamisesta pysyvästi toiselle esitettävä sekä pyydettäessä luovutettava hallussapitolupaa koskeva lupatodistus kotikuntansa *tai kotipaikkansa* poliisilaitokselle.

Voimassa oleva laki

101 §

Ampuma-aserikos

Joka tämän lain vastaisesti

1) siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia,

2) kaupallisessa tarkoituksessa korjaa tai muuntaa ampuma-aseen tai aseen osan,

3) lainaa ampuma-aseen tai aseen osan sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö aseelinkeinonharjoittajalle 25 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen taikka

5) laiminlyö 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat,

on tuomittava ampuma-aserikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Ehdotus

101 §

Ampuma-aserikos

Joka tämän lain vastaisesti *tahallaan*

1) siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseen osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia,

2) kaupallisessa tarkoituksessa korjaa tai muuntaa ampuma-aseen tai aseen osan, *pitää ampumarataa taikka kouluttaa ampuma-aseiden käyttöön*,

3) lainaa ampuma-aseen tai aseen osan sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö aseelinkeinonharjoittajalle 25 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat taikka

6) laiminlyö 112 a §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseen osa poliisilaitokselle,

on tuomittava ampuma-aserikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

103 §

Ampuma-aserikkomus

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ampuma-aserikkomuksesta on tuomittava myös se, joka tämän lain vastaisesti

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

4) kokonaan tai osittain laiminlyö asekeräilijälle 60 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö 52 §:n 2 momentissa, 90

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ampuma-aserikkomuksesta on tuomittava myös se, joka tämän lain vastaisesti *tahallaan*

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

4) kokonaan tai osittain laiminlyö asekeräilijälle *59 a §:n 1 momentissa* tai 60 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö 52 §:n 2 momentissa, 90

Voimassa oleva laki

§:ssä tai 112 §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää tai luovuttaa lupatodistus poliisille, 74 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden esittää tai luovuttaa Euroopan ampuma-asepassi poliisille, 96 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden luovuttaa lupatodistus tai suostumus poliisille *taikka 114 §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää lupatodistus poliisille,*

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

§:ssä tai 112 §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää tai luovuttaa lupatodistus poliisille, 74 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden esittää tai luovuttaa Euroopan ampuma-asepassi poliisille *taikka* 96 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden luovuttaa lupatodistus tai suostumus poliisille,

— — — — — — — — — — — — — —

106 §

Säilyttäminen, kantaminen ja kuljettaminen

Voimassa oleva laki

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — —

Jos säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka yhteensä yli viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai itselataavalla kertatulella toimivaa 6 §:n 2 momentin 12 kohdassa tarkoitettua muuta ampuma-asetta, on aseet säilytettävä sisäasiainministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa. Turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat.

— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

110 §

Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus

Myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt ja tuodut ampuma-aseet ja patruunat on ennen kauppaan laskemista tai muuta luovuttamista tarkastutettava niiden käyttöturvallisuuden toteamiseksi siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

110 §

Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus

Myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt ja tuodut ampuma-aseet ja patruunat on ennen kauppaan laskemista tai muuta luovuttamista tarkastutettava niiden käyttöturvallisuuden toteamiseksi siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. *Tarkastuttamisvelvollisuus ei koske sellaisia keräilyllisesti arvokkaita ampuma-aseita ja patruunoita, jotka valmistetaan, korjataan taikka siirretään tai tuodaan Suomeen museossa tai kokoelmassa pitämistä varten.*

— — — — — — — — — — — — — —

Sisäasiainministeriö voi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle

Voimassa oleva laki

112 §

Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan esittäminen

Ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijan on 30 päivän kuluessa ampuma-aseen pysyvästi ampumakelvottomaksi tai aseen osan pysyvästi toimintakelvottomaksi tekemisestä esitettävä ase tai aseen osa kotikuntansa poliisilaitokselle. Hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskeva lupatodistus on samalla esitettävä sekä pyydettäessä luovutettava poliisille.

114 §

Luvanhaltijan kotikunnan vaihtuminen

Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavan luvan haltija, joka muuttaa asumaan toisen kihlakunnan alueelle, on velvollinen kolmen kuukauden kuluessa kotikuntansa vaihtumisesta esittämään lupatodistuksensa uuden kotikuntansa poliisilaitokselle tarpeellisten merkintöjen

Ehdotus

patruunoiden tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden. Tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antamisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

112 §

Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan esittäminen

Ampuma-aseen tai aseen osan hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijan on 30 päivän kuluessa ampuma-aseen pysyvästi ampumakelvottomaksi tai aseen osan pysyvästi toimintakelvottomaksi tekemisestä esitettävä ase tai aseen osa kotikun*nan tai kotipaikan* poliisilaitokselle. Hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskeva lupatodistus on samalla esitettävä sekä pyydettäessä luovutettava poliisille.

112 a §

Pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen ja pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan siirto ja tuonti Suomeen

Sen, joka siirtää tai tuo Suomeen pysyvästi ampumakelvottomaksi tehdyn ampuma-aseen tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehdyn aseen osan, on 30 päivän kuluessa siirrosta tai tuonnista esitettävä ase tai aseen osa poliisilaitokselle tarkastusta varten.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tekemiseksi 113 §:ssä tarkoitettuun tiedostoon.	
116 §	
Ase-elinkeinoharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta	
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Poliisin on ennen luvan antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen tarkastettava tilat, joissa aseita ja aseen osia säilytetään. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Poliisi voi myös tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston.	Poliisin on ennen luvan antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampuma-aseen tai aseen osan hankkimiseen tarkastettava tilat, joissa aseita ja aseen osia säilytetään. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Poliisi voi myös tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän *59 a §:n 1 momentin ja* 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	117 a §
	Ampuma-aselautakunta
	Sisäasiainministeriön yhteydessä toimii ampuma-aselautakunta, joka antaa ministeriön pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Tarkemmat säännökset ampuma-aselautakunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.
118 §	
Muutoksenhaku	
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa lääninoikeudessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttää lääninhallituksen tehtävään määräämä poliisin lääninjohtoon kuuluva virkamies. Valtionasiamiehellä on valitusoikeus lääninoikeuden päätöksestä.	Ampuma-aseen, aseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa *hallinto-oikeudessa* käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttää lääninhallituksen tehtävään määräämä poliisin lääninjohtoon kuuluva virkamies. Valtionasiamiehellä on valitusoikeus *hallinto-oikeuden* päätöksestä.

Voimassa oleva laki

119 §

Tarkemmat säännökset

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

— — — — — — — — — — — — — — —

7) ampuma-aseiden ja aseen osien merkitsemisestä sarjanumerolla tai muulla vastaavalla esineen yksilöintiin soveltuvalla merkinnällä.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseen osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista.

Ehdotus

119 §

Tarkemmat säännökset

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

— — — — — — — — — — — — — — —

7) ampuma-aseiden ja aseen osien merkitsemisestä sarjanumerolla tai muulla vastaavalla esineen yksilöintiin soveltuvalla merkinnällä;

8) 26 §:n 3 momentin 1 kohdassa säädetystä kokeesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

Sisäasiainministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseen osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista *sekä 112 a §:ssä säädetyssä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.*

---

1. Voimaantulo. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2. Aikaisemman lain nojalla annetut luvat, ennakkosuostumukset ja asekeräilijälle annetut hyväksynnät. Ampuma-aselain (1/1998) sekä ampuma-aseista ja ampumatarpeista annetun lain (33/1933) nojalla annetut ampuma-aseisiin, aseen osiin sekä patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvät luvat, ennakkosuostumukset, ase-elinkeinoluvat sekä asekeräilijälle annetut hyväksynnät jäävät ehtoineen voimaan.

Aikaisemman lain nojalla annettu kaasusumuttimen hallussapitoon oikeuttava lupa raukeaa, jos luvanhaltijalle annetaan 55 a §:ssä tarkoitettu kaasusumutinlupa.

3. Asealan elinkeinoluvan hankkiminen kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampumaradan pitämiseen ja kouluttamiseen ampuma-aseiden käyttöön. Sen, joka tämän lain voimaan tullessa kaupallisessa tarkoituksessa pitää ampumaratata tai kaupallisessa tarkoituksessa kouluttaa ampuma-aseiden käyttöön, on hankittava toiminnan harjoittamiseen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

oikeuttava asealan elinkeinolupa vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

4. Ampuma-aseiden säilyttäminen turvakaapissa. Edellä 106 §:n 2 momentissa tarkoitetut ampuma-aseet on säilytettävä mainitussa momentissa säädetyssä turvakaapissa tai poliisilaitoksen hyväksymässä säilytystilassa kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

5. Aikaisemman lain aikana vireille tullut lupa- tai valitusasia taikka asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskeva hakemusasia. Ampuma-aseita, aseen osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevaan lupa- tai valitusasiaan taikka asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskevaan hakemusasiaan, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.